Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 8. Warszawa, dnia 31 maja 1932 r. **Rok XV.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu“, zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.“

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

---

z 11 maja Nr. 39 Rok 1932

Poz. 399. Ustawa z dnia 17 marca 1932 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Poz. 400. Konwencja międzynarodowa dotycząca utworzenia w Paryżu Międzynarodowego Urzędu Chemji, podpisana w Paryżu dnia 29 października 1927 r.

Poz. 401. Oświadczenie rządowe z dnia 17 lutego 1932 r. w sprawie złożenia przez Polskę oraz inne Państwa dokumentów ratyfikacyjnych konwencji międzynarodowej, dotyczącej utworzenia w Paryżu Międzynarodowego Urzędu Chemji, wraz z regulaminem tego Urzędu, podpisanych w Paryżu dnia 29 października 1927 r.

Poz. 402. Konwencja dotycząca eksploatacji linij regularnej komunikacji lotniczej, między Polską a Grecją, podpisana w Atenach dnia 22 kwietnia 1931 r.

Poz. 403. Oświadczenie rządowe z dnia 4 kwietnia 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych podpisanej w Atenach dnia 22 kwietnia 1931 r. konwencji między Polską a Grecją, dotyczącej eksploatacji linij regularnej komunikacji lotniczej.

Poz. 404. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 27 kwietnia 1932 r. w sprawie obniżenia kar za zwłokę od zaległych należności Skarbu Państwa powstałych w związku z przebudową ustroju rolnego.

z 14 maja Nr. 40 Rok 1932

Poz. 405. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie zmiany dotychczasowej nazwy i siedziby przedsiębiorstwa „Państwowa Wytwórnia Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie“ w powiecie kozienickim.

Poz. 406. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 marca 1932 r. w celu wykonania ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, której tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 27 stycznia 1932 r.

---

z 18 maja Nr. 41 Rok 1932

Poz. 407. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie powołania urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o utworzeniu urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami, grożącemi Państwu klęską powszechną (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 388) zarządza się co następuje;

§ 1. Powołuje się urząd Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami na czas od dnia 1 stycznia 1932 r. do dnia 31 grudnia 1932 r.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 408. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie powiatów miejskich *).

Na podstawie art. 73 — 77, 80 — 84, 117, 125 i 126 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. Miasta: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Radom, Sosnowiec, Toruń i Wilno tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

§ 2. W miastach: Bydgoszczy, Gnieźnie, Grudziądzu, Inowrocławiu, Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Toruniu funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej, z wyjątkami określonemi w § 3, sprawują prezydenci tych miast.

Funkcje te sprawują prezydenci miast przy pomocy funkcjonarjuszów miejskich, posiadających odpowiednie kwalifikacje; funkcjonarjusze ci w zakresie powyższych funkcyj podlegają bezpośrednio prezydentom.

§ 3. W miastach, wymienionych w § 2, następujące funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej wykonywują starostowie grodzcy:

a) sprawy utrzymania bezpieczeństwa i spokoju publicznego;
b) sprawy nadzoru nad lokalami publicznemi;
c) sprawy, wynikające z przepisów o ograniczeniu sprzedaży i spożycia napojów alkoholowych;
d) sprawy godzin handlu i godzin otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych;
e) sprawy spoczynku niedzielnego;
f) sprawy stowarzyszeń i zgromadzeń;
g) sprawy prasowe;
h) sprawy widowiskowe;
i) sprawy kwest publicznych;
k) sprawy granic Państwa;
l) sprawy cudzoziemców;
m) sprawy paszportów zagranicznych;
n) sprawy policji kryminalnej;
o) sprawy policji obyczajowej;
p) sprawy broni i amunicji oraz materjałów wybuchowych i łatwopalnych;
r) sprawy utrzymania porządku publicznego na drogach, ulicach i placach;
s) sprawy, wynikające z przepisów o zarobkowym przewozie osób i towarów pojazdami mechanicznemi;
t) czynności powiatowej władzy administracji ogólnej w rozumieniu rozporzą-

---

*) Uwaga — patrz Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 16 z r. 1931 str. 525.

dzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365);

u) kompetencje, płynące dla powiatowych władz administracji ogólnej z przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 5, poz. 27), przyczem postanowienie to nie narusza w niczem uprawnienia właściwych prezydentów miast do zwracania się bezpośrednio do Policji Państwowej w zakresie ich funkcyj, jako powiatowych władz administracji ogólnej;

w) współdziałanie z prezydentem miasta w sprawach obrony Państwa i opracowywanie zagadnień mobilizacyjnych, zleconych staroście grodzkiemu przez wojewodę.

§ 4. W miastach: Białymstoku, Częstochowie, Lublinie, Łodzi, Radomiu, Sosnowcu i Wilnie na czele powiatów miejskich stoją starostowie grodzcy.

§ 5. W miastach, wymienionych w § 2, współdziałają w wykonywaniu zadań administracji ogólnej, sprawowanej przez prezydentów tych miast, organa kolegjalne w zakresie i sposobie przewidzianym w art. 80 — 84 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) z tą zmianą, że w miejsce sejmiku powiatowego (rady powiatowej) współdziała kolegjum, powołane z członków rady miejskiej, zaś w miejsce wydziału powiatowego — kolegjum powołane z członków magistratu.

Kolegja zbierają się i obradują na wezwanie i pod przewodnictwem prezydenta miasta.

Jeżeli rada miejska jest rozwiązana, funkcje organów kolegjalnych, o których mowa w niniejszym paragrafie, sprawuje kolegjum, powołane z członków magistratu, a gdy ono nie istnieje — kolegjum czynnego w miejsce rozwiązanej rady miejskiej organu doradczego (rady przybocznej).

§ 6. W miastach, wymienionych w § 2 i 4, w wykonywaniu zadań administracji ogólnej, sprawowanej przez starostów grodzkich współdziałają organa kolegjalne, wymienione w § 5.

Kolegja te zbierają się i obradują w tych sprawach na wezwanie i pod przewodnictwem starostów grodzkich.

Jeżeli rada miejska jest rozwiązana, mają zastosowanie postanowienia § 5 ust. 3.

§ 7. Do starostów grodzkich mają zastosowanie przepisy art. 64 — 71 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86), jednakże przepisy art. 67 ust. 1 nie stosują się do starostów grodzkich w miastach o których mowa w § 2 rozporządzenia niniejszego. Uprawnienia starostów grodzkich, wynikające z art. 29 ust. 4 wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. mają zastosowanie tylko do tych organów kolegjalnych (rad, komisyj), które w myśl obowiązujących przepisów mają współdziałać w sprawach, należących do zakresu działania tych starostów.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze nie narusza w niczem mocy obowiązującej rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanych na podstawie art. 75 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

§ 9. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 1928 r. w sprawie powiatów miejskich (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 426) i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. o zmianie powyższego rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 543).

Poz. 409. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 maja 1932 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 marca 1930 r. o legalnych jednostkach miar na część górnośląską województwa śląskiego.

Poz. 410. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 maja 1932 r. o rozciągnięciu działania art. 14 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. na niektóre rodzaje narzędzi mierniczych.

Poz. 411. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 maja 1932 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej statutu urzędów miar na część górnośląską województwa śląskiego.

Poz. 412. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 kwietnia 1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie prowadzenia, badania i oceny ksiąg handlowych dla celów państwowego podatku przemysłowego.

---

413. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 25 kwietnia 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o opłatach stemplowych [1]).

Na podstawie art. 178 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) ogłaszam w brzmieniu

[1]) W wyjątkach.

obowiązującem od dnia 18 maja 1932 r., jednolity tekst powołanej ustawy, z uwzględnieniem zmian, wynikających z:

1) obwieszczenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 stycznia 1927 r. w sprawie sprostowania omyłek w tekście ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 15),

2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. w sprawie zmiany art. 170 ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 256),

3) art. 31 (punktu 5) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372),

4) art. 4, 8, i 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 kwietnia 1927 r. o należnościach za sporządzenie protestu (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 381),

5) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. w sprawie zmiany ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 804),

6) art. 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855),

7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. w sprawie opłaty stemplowej od pism, stwierdzających kupno nieruchomości przez instytucje, upoważnione do parcelacji (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 126),

8) art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o sądach pracy (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 350).

9) art. 1 ustawy z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r., o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 168),

10) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o kosztach sądowych na obszarze sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 251),

11) ustawy z dnia 18 marca 1932 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 340).

Artykuły 7—12, 16, 17, 22, 24, 25, 27, 28, 30 — 33, 43, 47, 50, 54, 58, 61, 65, 67, 72, 73, 75, 79 — 84, 88, 91, 93, 95, 97, 107, 111, 112, 114, 115, 117 — 128, 131, 133, 134, 136 — 140, 142, 145, 147, 151, 154, 156 — 158, 160, 161, 164, 170, 173, 174, i 177 są w załączniku do niniejszego obwieszczenia podane w brzmieniu, ustalonem w przepisach, wymienionych wyżej pod 1 — 11. Inne artykuły ustawy o opłatach stemplowych, zawarte w załączniku, nie uległy zmianie i zostały podane w brzmieniu pierwotnem, ogłoszonem w Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 98, poz. 570.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 25 kwietnia 1932 r. (poz. 413).

USTAWA

z dnia 1 lipca 1926 r.

o opłatach stemplowych.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Postanowienia ogólne.

Rozdział pierwszy.

Przedmioty opłat stemplowych.

Art. 1.

Opłatom stemplowym podlegają pisma, wymienione w części drugiej niniejszej ustawy, oraz czynności prawne, wymienione w art. 71, 75, 89, 96, 103 i 109.

Ilekroć w ustawie niniejszej jest mowa o piśmie, stwierdzającem umowę, należy przez to rozumieć nietylko pismo, podpisane przez obie strony, lecz także podpisane przez jedną stronę, jeżeli zostało bądź wręczone stronie drugiej, bądź przedstawione sądowi celem dokonania wpisu w księdze wieczystej, bądź sporządzone albo uwierzytelnione sądownie lub notarjalnie.

Art. 2.

Jedno pismo, stwierdzające kilka czynności prawnych, podlega opłacie od każdej czynności zosobna.

Jeżeli jednak czynności prawne między temi samemi osobami, stwierdzone tem samem pismem pozostają w tak ścisłym z sobą związku, że jedna z tych czynności (uboczna) nie mogłaby istnieć sama przez się bez drugiej (głównej), to opłatę oblicza się tylko według czynności głównej. Do czynności ubocznych zalicza się w szczególności: ustalenie sposobu spłacenia ceny sprzedaży, potwierdzenie odbioru ceny, ustanowienie kary umownej, postanowienia o zabezpieczeniu hipotecznem i t. p.

Art. 3.

W razie sporządzenia wtóropisów, t. j. pism równobrzmiących, lub choćby tylko co do treści zgodnych z pismem pierwszem, albo odpisów lub tłumaczeń, opłata należy się tylko raz jeden, a mianowicie od pisma pierwszego. Wyjątki są przewidziane: co do pełnomocnictw w art. 111, a co do weksli w art. 122.

W razie wątpliwości, zachodzących co do uiszczenia opłaty od pisma pierwszego, uiszczenie winno być udowodnione.

Ustęp drugi stosuje się do odpisu i tłumaczenia tylko w przypadkach następujących:

a) jeżeli zgodność z pierwopisem zaświadczyła osoba, która podpisała pierwopis lub

b) jeżeli osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty od pierwopisu, przedstawiła odpis lub tłumaczenie sądowi, notarjuszowi lub innemu urzędowi państwowemu.

Art. 4.

Pismo, stwierdzające umowę o zniesienie istniejącego między stronami stosunku prawnego i powstanie natomiast stosunku nowego, podlega opłacie, odpowiadającej treści stosunku nowego. Wyjątek jest przewidziany co do konwersji wierzytelności w art. 121.

Pismo, tylko zmieniające istniejący już stosunek, przy którego zawiązaniu lub pisemnem stwierdzeniu uiszczono należną opłatę stemplową, podlega:

a) w razie zwiększenia przedmiotu zobowiązania — opłacie od nadwyżki;
b) w razie innych zmian — opłacie, przewidzianej w art. 139, jeżeli zachodzą warunki, wymienione w tym artykule.

Art. 5.

Pisma sporządzone zagranicą, podlegają przepisom niniejszej ustawy tylko wówczas, gdy stwierdzają czynność prawną, tyczącą się przedmiotu, znajdującego się w Polsce, lub gdy zobowiązanie, z czynności prawnej wynikające, ma być wykonane albo jest wykonywane w Polsce. Pisma sporządzone w Polsce przed konsulem obcego państwa, uważane będą — pod warunkiem wzajemności — za sporządzone zagranicą.

Rozdział drugi.

Sposób obliczenia opłaty.

Art. 6.

Opłatę stemplową oblicza się stosownie do rodzaju czynności prawnej, którą stwierdza pismo; nazwa niezgodna z treścią nie ma znaczenia.

Jeżeli według części drugiej niniejszej ustawy należy wziąć za podstawę wymiaru wartość rzeczy, to wartość tę ma podać podatnik. Opłatę wymierza się od wartości podanej; wyjątki są przewidziane w art. 7 — 12 oraz w ustępie trzecim art. 70.

Za podstawę wymiaru opłaty od pisma, stwierdzającego umowę, bierze się wartość całego przedmiotu umowy, choćby z treści pisma wynikało, że umowa została już częściowo albo całkowicie wykonana przed sporządzeniem pisma.

Art. 7.

Jeżeli według treści pisma dłużnik ma wykonać jedno z dwu lub więcej świadczeń różnej wartości, to za podstawę wymiaru służy wartość najwyższa.

Jeżeli strona, otrzymująca rzecz, obowiązana jest do świadczeń wzajemnych, to wartości rzeczy (art. 6) nie można przyjąć w sumie niższej, niż łączna wartość wszystkich świadczeń wzajemnych.

Za świadczenia wzajemne uważa się: przyjęcie długu do zapłaty, ustanowienie użytkowania, potrącenie wierzytelności z ceny sprzedaży, zrzeczenie się prawa majątkowego i t. p.

Wartość świadczeń wzajemnych ma być podana przez podatnika. Minister Skarbu może zarządzić co do poszczególnych rodzajów świadczeń wzajemnych, że wartości nie można przyjąć w sumie niższej, niż cena giełdowa lub rynkowa; rozporządzenie określi sposób stwierdzania tych cen.

Art. 8.

Papiery wartościowe ocenia się poza przypadkami sprzedaży (art. 78, punkt a) — jeżeli kwota, podana przez podatnika (art. 6), nie jest wyższa — według najniższego kursu giełdowego z dnia, poprzedzającego sporządzenie czynności prawnej, jeżeli w miejscowości, w której sporządzono czynność prawną, względnie w której zobowiązanie ma być wykonane (art. 5), znajduje się giełda; jeżeli w owej miejscowości giełdy niema, jak również, gdy dany papier wartościowy nie był w dniu poprzedzającym notowany na giełdzie miejscowej, bierze się za podstawę wymiaru najniższy kurs, notowany na najbliższej terytorjalnie giełdzie polskiej w ostatnich trzech dniach, poprzedzających sporządzenie czynności prawnej. Wartość papierów, nienotowanych w sposób powyższy, może być ustalona zgodnie z opinją izby przemysłowo-handlowej lub innej organizacji gospodarczej, którą wskaże rozporządzenie.

Aż do czasu rozpoczęcia przez Bank Polski wymiany banknotów na złoto, złote w złocie ocenia się według równowartości, ostatnio ogłoszonej w Monitorze Polskim przed sporządzeniem czynności prawnej (art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. — Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855).

Przepisy powyższe stosuje się również do walut zagranicznych; wyjątek jest przewidziany co do ubezpieczeń w art. 99.

Art. 9.

Jeżeli świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być co do ilości oznaczone przy sporządzeniu pisma, to ustalenie podstawy wymiaru następuje w miarę wykonywania zobowiązania (art. 22; 28, ustęp piąty; 29 ustępy: pierwszy i drugi; 30, punkt 3; 31 ustęp przedostatni; 32).

Jeżeli jednak znana jest najniższa ilość świadczenia, albo zostaje wypłacona zaliczka, to za podstawę wymiaru należy przyjąć narazie tę ilość najniższą lub zaliczkę, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Kwotę opłaty, uiszczoną na tej podstawie, potrąca się następnie od sumy kwot, obliczonych w miarę wykonywania zobowiązania.

Za wzajemną zgodą urzędu skarbowego i podatnika ustalenie podstawy wymiaru może

nastąpić niezwłocznie, przez obliczenie prawdopodobnej sumy wszystkich świadczeń za cały czas trwania zobowiązania.

Art. 10.

Jeżeli pismo zawiera zobowiązanie do świadczeń perjodycznych, to celem ustalenia podstawy wymiaru należy roczną wartość świadczeń pomnożyć:

a) w razie ustanowienia świadczeń na wieczne czasy — przez 17;

b) w razie ustanowienia świadczeń na czas, ściśle ograniczony co do ilości lat lub ich części — przez tę ilość lat lub ich części, najwyżej jednak przez 17;

c) przy ustanowieniu świadczeń na czas życia jednej osoby w wieku do lat 50 włącznie — przez 10, w wieku ponad lat 50 — przez 5;

d) w razie uzależnienia terminu trwania świadczeń od czasu życia dwu lub więcej osób— przez mnożnik (punkt c) odpowiedni do wieku osoby najstarszej lub najmłodszej, stosownie do tego, czy świadczenia mają trwać do śmierci osoby, która umrze pierwsza, czy do śmierci osoby, która umrze ostatnia;

e) w razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony w sposób wyżej podany,—przez 5.

W razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony (punkt e), z oznaczeniem jednak pewnego terminu, do którego zobowiązanie trwać będzie niewątpliwie, podstawę wymiaru opłaty za czas ściśle określony ustala się w sposób, przewidziany w punkcie b), a za czas dalszy — w sposób, przewidziany w punkcie e); łączna podstawa wymiaru nie może jednak być wyższa, niż suma świadczeń za lat 17.

Przepisy artykułu niniejszego stosuje się również do służebności, do użytkowania, prawa używania lub mieszkania, ciężarów rzeczowych oraz do długu rentowego (§§ 1199—1203 kodeksu cywilnego niemieckiego).

Roczną wartość użytkowania bierze się w sumie, wynoszącej 6% wartości rzeczy, poddanej użytkowaniu, chyba że wartość wyższa lub niższa jest niewątpliwa.

Art. 11.

W przypadkach, wymienionych w ustępie drugim art. 9 — jeżeli zobowiązanie ma trwać dłużej, niż przez pięć lat — bierze się na żądanie podatnika za podstawę wymiaru sumę, obliczoną za pierwszy okres pięcioletni; po upływie tego okresu ustala się podstawę wymiaru na drugi okres pięcioletni i tak postępuje się w dalszym ciągu aż do wygaśnięcia zobowiązania.

Art. 12.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości, Rolnictwa oraz Robót Publicznych władny jest wydawać normy o najniższym szacunku („szacunku prawnym") rzeczy nieruchomych, który ma być wzięty za podstawę wymiaru, jeżeli jest wyższy od sum, ustalonych według postanowień art. 6—11.

Szacunek prawny może być oparty na podatkach: gruntowym i budynkowym, na ostatniej cenie sprzedaży, ostatniem oszacowaniu, dokonanem przez instytucję kredytową celem udzielenia długoterminowej pożyczki hipotecznej oraz na ostatnio ustalonej sumie ubezpieczenia od ognia, lub na ostatniem oszacowaniu, dokonanem celem ustalenia sumy ubezpieczenia. Mnożnik, przez który ma być pomnożona kwota podatku gruntowego, względnie budynkowego, ma być ustalony na każdy rok kalendarzowy. W razie oparcia szacunku prawnego na cenie sprzedaży, na oszacowaniu, dokonanem przez instytucję kredytową, na sumie ubezpieczenia lub na oszacowaniu, dokonanem celem ustalenia sumy ubezpieczenia, należy na każdy rok kalendarzowy ustalać — oddzielnie dla poszczególnych grup przedmiotów majątkowych i poszczególnych okręgów gospodarczych—o jaką kwotę mają być podwyższone lub obniżone powyższe szacunki, pochodzące z poszczególnych lat poprzednich — ze względu na stwierdzoną zmiany wartości.

Jeżeli przedmiotem przeniesienia własności jest nieruchomość, stanowiąca gospodarstwo rolne, wraz z przynależnościami, to szacunek prawny nieruchomości ma być wzięty w kwocie, równającej się dziewięciu dziesiątym częściom podanych przez podatnika wartości: rzeczy nieruchomej i przynależności razem wziętych (art. 6, ustęp drugi i art. 13 ustęp pierwszy). Jeżeli jednak wartość takiej nieruchomości ustalono na podstawie prawnego szacunku, przewidzianego w ustępie pierwszym i drugim niniejszego artykułu, to szacunek prawny przynależności ma być wzięty w kwocie, równającej się jednej dziewiątej części wartości nieruchomości. Jeżeli co do nieruchomości, stanowiącej gospodarstwo rolne, sporządzono dwa pisma, z których jedno tyczy się przeniesienia własności tej nieruchomości bez przynależności, drugie zaś przeniesienia własności przynależności na tę samą osobę, a okres, który upłynął między sporządzeniem pisma pierwszego a sporządzeniem pisma drugiego, nie przekracza jednego roku, to stosuje się postanowienia dwóch zdań poprzednich, jak gdyby przeniesienie nieruchomości wraz z przynależnościami zostało stwierdzone jednem pismem; nie stanowi różnicy, które z wymienionych dwóch pism sporządzono wcześniej.

Przepisy niniejszej ustawy o rzeczach nieruchomych (nieruchomościach) stosuje się jedynie do:

1) gruntu oraz przedmiotów, z nim złączonych (budynków, roślin od gruntu nieoddzielonych i t. p.);

2) prawa wieczystej dzierżawy;

3) prawa zabudowy;

4) prawa żądania, aby rzecz nieruchoma (punkty 1, 2, 3, 5) została oddana na własność;

5) prawa do majątku spadkowego—o tyle, o ile składa się z rzeczy nieruchomych.

Art. 13.

Jeżeli pismo, podlegające opłacie, dotyczy dwu lub więcej przedmiotów, które według przepisów części drugiej ustawy niniejszej podlegają różnym pod względem stopy opłatom stemplowym, to podatnik jest obowiązany podać wartość każdego przedmiotu oddzielnie: bądź w treści pisma, bądź przy przedstawieniu go organowi, powołanemu do wymierzenia opłaty, bądź w podaniu o zwrot nadpłaty (art. 45), lub w odwołaniu (art. 46).

Gdy tego nie uczyniono i podano tylko wartość w sumie ogólnej, to tę sumę bierze się jako podstawę wymiaru i stosuje się do niej stopę, przypadającą od tego przedmiotu, który podlega opłacie najwyższej.

Art. 14.

Nie pobiera się opłaty stemplowej, wynoszącej mniej niż 10 groszy.

Groszową końcówkę opłaty, obliczonej według właściwej stopy, przewidzianej w części drugiej ustawy niniejszej, jeżeli przewyższa 10 groszy, a jest niepodzielna przez 10, zaokrągla się wzwyż do kwoty w ten sposób podzielnej.

Rozdział trzeci.

Osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty.

Art. 15.

O ile w części drugiej ustawy niniejszej nie postanowiono, na kim ciąży obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej, są wobec Skarbu Państwa solidarnie obowiązani:

1) co do pism, stwierdzających umowę:

a) osoby, będące stronami w umowie,

b) osoba, która zawarła umowę, prowadząc interes cudzy bez zlecenia (negotiorum gestor),

c) każdy posiadacz pisma (art. 3), albo urzędownie uwierzytelnionego odpisu lub tłumaczenia, jeżeli jest prawonabywcą osoby, która zawarła umowę;

2) co do orzeczeń — wszystkie osoby, które na mocy orzeczenia nabywają prawo.

Art. 16.

Wolne są od obowiązku uiszczenia procentowej opłaty stemplowej od pisma, stwierdzającego umowę, obustronnie obowiązującą: fundacje, zakłady i zrzeszenia, prawnie istniejące i posiadające siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego albo działalność naukowa, oświatowa, dobroczynna lub mająca na celu prowadzenie szpitali (art. 3 lit. „a" rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382) lub nieobliczonych na zysk przychodni (art. 1 lit. „b" oraz art. 63 powołanego rozporządzenia).

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych może przyznać powyższe uwolnienie również fundacjom, zakładom i zrzeszeniom tego rodzaju, mającym siedzibę zagranicą.

Kontrahent, zawierający umowę z osobą wolną od obowiązku uiszczenia opłaty, ma uiścić połowę opłaty, jeżeli sam nie jest zwolniony od obowiązku uiszczenia.

Rozdział czwarty.

Uiszczenie opłaty stemplowej.

A. Postanowienia ogólne.

Art. 17.

Uiszczenie opłaty stemplowej następuje bądź według obliczenia podatnika — bez wymiaru urzędowego — bądź na zasadzie wymiaru, dokonanego przez właściwy organ urzędowy. Organami urzędowemi, właściwemi do wymierzania opłat stemplowych, są: notarjusze (art. 27), organa sądowe (art. 30), urzędy skarbowe (art. 23, 24, 33, 60, 102, 110, 124) i inne urzędy państwowe (art. 32, 61, 71, 109).

Opłatę stemplową uiszcza się bądź przez użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych bądź przez wpłacenie gotówką do kasy urzędu skarbowego lub do rąk innego organu, uprawnionego do poboru (specjalnego poborcy).

Wybór sposobu uiszczenia opłaty należy do podatnika, o ile przepisy art. 18, 22, oraz 25 — 33, jako też właściwych rozdziałów części drugiej ustawy niniejszej nie wskazują, jaki z powyższych sposobów uiszczenia ma być zastosowany w przypadku poszczególnym.

Art. 18.

Minister Skarbu określa rodzaje papieru stemplowego i znaczków stemplowych, sposób ich wyrobu, sprzedaży, użycia i urzędowego kasowania; określa również najwyższą kwotę opłaty, która może być uiszczona przez użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych, tudzież najniższą kwotę, do której użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych jest obowiązujące.

Art. 19.

O ile w części drugiej ustawy niniejszej, ani też w art. 25, 28, 29, 30, 32 i 33 nie wskazano, w jakim terminie należy uiścić opłatę stemplową, obowiązują postanowienia ogólne, zawarte w art. 20—22.

Art. 20.

Opłatę od pisma, sporządzonego w Polsce, należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia, w którym pismo sporządzono.

Posiadacz takiego pisma, albo urzędownie uwierzytelnionego odpisu lub tłumaczenia, będący prawonabywcą osoby, która zawarła umowę (art. 15 punkt 1 lit. c), ma uiścić opłatę, przez

poprzednich posiadaczy nieuiszczoną, w ciągu trzech tygodni od dnia otrzymania pisma (odpisu, tłumaczenia).

Jeżeli jednak przed upływem terminu, przewidzianego w ustępie pierwszym lub drugim, ma być wykonana umowa, którą stwierdza pismo, lub jeżeli przed tym terminem pismo zostaje złożone sądowi lub innemu urzędowi publicznemu celem dokonania jakiejkolwiek czynności urzędowej, to opłatę należy uiścić przed rozpoczęciem wykonania umowy lub przed złożeniem pisma. Wyjątek co do sądowego uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego jest przewidziany w art. 31 (zdanie drugie ustępu przedostatniego).

W razie złożenia pisma notarjuszowi stosuje się art. 28, względnie 29.

Art. 21.

Opłatę od pisma, sporządzonego zagranicą (art. 5), należy uiścić w ciągu trzech tygodni od dnia, w którym osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty (art. 15), albo jej ustawowy zastępca lub pełnomocnik, pismo lub urzędownie uwierzytelniony odpis bądź z zagranicy do Polski wprowadzili, bądź w Polsce otrzymali. Opłatę od pisma, którego nieuwierzytelniony odpis został przez te osoby złożony sądowi lub innemu urzędowi publicznemu, należy uiścić przed złożeniem odpisu. Przepisy powyższe, o ile dotyczą odpisów, stosuje się również do tłumaczeń.

W razie wprowadzenia do Polski pisma, sporządzonego zagranicą, które podlega opłacie dopiero na skutek wykonywania zobowiązania w Polsce (albo urzędownie uwierzytelnionego odpisu lub tłumaczenia), należy uiścić opłatę zanim rozpoczęło się wykonywanie zobowiązania.

Ustawowy zastępca lub pełnomocnik w razie nieuiszczenia w przepisanym terminie opłaty od pisma, sporządzonego zagranicą, winien w ciągu tygodnia po upływie terminu złożyć urzędowi skarbowemu odpis pisma, podlegającego opłacie, podając adresy osób, obowiązanych do jej uiszczenia (art. 15).

Ustępy drugi i następne art. 20 stosuje się odpowiednio do pism, sporządzonych zagranicą.

Art. 22.

W przypadkach, przewidzianych w art. 9 i 11, terminy, w których mają być uiszczone poszczególne raty opłaty stemplowej, oznacza urząd skarbowy. W tym celu osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty stemplowej, winny zgłosić urzędowi skarbowemu pismo, podlegające opłacie, a mianowicie złożyć mu pierwopis albo odpis (poświadczony lub niepoświadczony) w terminie, przewidzianym w art. 20, względnie 21.

Na żądanie podatnika w razie złożenia bądź pierwopisu i odpisu, bądź dwóch odpisów, urząd skarbowy zaświadcza zgłoszenie na pierwopisie lub na jednym z odpisów.

W razie sporządzenia pisma przed notarjuszem lub sądem odpis przesyła notarjusz lub sąd (art. 28 i 29, względnie 31). Jeżeli zaś jedną ze stron umawiających się jest urząd państwowy, to stosuje się art. 32.

Poszczególne raty (ustęp pierwszy niniejszego artykułu) należy uiszczać gotówką bez wymiaru urzędowego (art. 24 punkt a).

B. Uiszczenie opłaty z inicjatywy podatnika.

Art. 23.

Celem uiszczenia opłaty zapomocą znaczków stemplowych lub papieru stemplowego winien podatnik — o ile w części drugiej ustawy niniejszej nie postanowiono inaczej —

a) bądź skasować znaczki stemplowe przez przepisanie ich początkowemi lub końcowemi wyrazami pisma lub stwierdzającemi zawarcie umowy podpisami stron, względnie użyć papieru stemplowego;

b) bądź przedstawić pismo w oryginale lub w odpisie urzędowi skarbowemu celem urzędowego skasowania.

Art. 24.

Celem uiszczenia opłaty gotówką podatnik:

a) może wnieść do kasy urzędu skarbowego sumę, którą sam obliczył i kwit kasowy załączyć do pisma, podlegającego opłacie;

b) może również przedstawić pismo, podlegające opłacie, w oryginale lub odpisie urzędowi skarbowemu, a ten określa sumę opłaty i wydaje polecenie jej przyjęcia przez kasę urzędu skarbowego.

Art. 25.

Przypadki w których uiszczenie opłaty bez względu na jej sumę ma być dokonane gotówką, bez wymiaru urzędowego, są przewidziane w art. 71, 80, 89, 92, 94, 100, 103 i 114.

Osoby, obowiązane do uiszczenia opłat w sposób powyższy, winny przed rozpoczęciem działalności, obejmującej sporządzanie pism, względnie czynności prawnych, które podlegają opłatom, unormowanym w powołanych artykułach, zawiadomić o tem urząd skarbowy.

Poza temi przypadkami władza skarbowa może zezwolić poszczególnym osobom na uiszczanie opłat stemplowych gotówką; zezwolenie to jednak może w każdym czasie odwołać, a podatnik może w każdym czasie zrzec się udzielonego mu prawa.

Rozporządzenie postanowi, czy i w jakiej formie ma podatnik prowadzić rejestr opłat stemplowych, w jakich terminach ma nastąpić wpisanie opłat do rejestru i wniesienie ich do kasy urzędu skarbowego, oraz ustali formę poświadczeń na pismach, od których opłata została uiszczona w sposób, przewidziany w niniejszym artykule.

Art 26.

Minister Skarbu może zarządzić, że pewne rodzaje pism, podlegających opłacie stemplowej,

winny być wydawane z ksiąg grzbietowych z pozostawieniem talonu lub kopji, oraz określić sposób uiszczania opłat stemplowych od pism, tak sporządzonych.

E. Współudział innych urzedów państwowych.

Art. 32.

Od pisma, stwierdzającego umowę, zawartą przez urząd państwowy bez udziału notarjusza lub sądu, wymierza opłatę tenże urząd.

Opłata winna być uiszczona przy podpisaniu umowy: bądź przez użycie papieru stemplowego lub znaczków stemplowych, bądź przez wpłacenie gotówką (art. 18); w razie uiszczenia gotówką urząd zatrzymuje kwit kasowy i stwierdza uiszczenie na egzemplarzu umowy, wydanym współkontrahentowi. W przypadkach przewidzianych w art. 9 i 11, urząd ustala wysokość rat opłaty i czuwa nad ich uiszczeniem. Kwoty, nieuiszczone w terminie wyznaczonym przez urząd, ulegają przymusowemu ściągnięciu według przepisów o egzekucji podatków bezpośrednich przez organa urzędowe, w przepisach tych wymienione.

Jeżeli urząd, który zawarł umowę, jest obowiązany na jej podstawie do wypłacenia kontrahentowi sum pieniężnych, to uzależnia wypłatę od uprzedniego uiszczenia odpowiedniej części opłaty stemplowej lub potrąca ratę opłaty od należności kontrahenta.

F. Wymierzenie opłaty przez urząd skarbowy.

Art. 33.

Urząd skarbowy wymierza opłatę stemplową:

1) w przypadku przedstawienia mu pisma celem urzędowego skasowania znaczków stemplowych (art. 23, pkt b) lub celem uiszczenia opłaty gotówką (art. 24, pkt. b);

2) w przypadku otrzymania od sekretarjatu sądowego wyciągu z pisma, sporządzonego w sądzie (art. 31);

3) w przypadku ustalenia drogą nadzoru (art. 35 i 38), że opłaty nie uiszczono mimo upływu terminu płatności lub uiszczono mniej, niż się należy.

W przypadkach, przewidzianych w punktach 2 i 3, urząd skarbowy zawiadamia podatnika o wymiarze przez nakaz płatniczy; opłatę należy uiścić w ciągu trzech tygodni od doręczenia nakazu płatniczego. Kwoty, nieuiszczone w tym terminie, będą ściągnięte przymusowo według przepisów o egzekucji podatków bezpośrednich. Odwołanie (art. 46) nie odracza terminu płatności.

Rozdział piąty.

Przedawnienie.

Art. 34.

Prawo Państwa do żądania opłaty stemplowej przedawnia się z upływem lat pięciu. Termin pięcioletni biegnie od dnia, w którym opłata winna być uiszczona. Przedawnienie nie biegnie w czasie wykonywania umowy.

Bieg przedawnienia przerywa się przez wszelkie czynności urzędowe, odnoszące się do wymiaru lub uiszczenia opłaty, o ile podatnik został o tych czynnościach urzędownie zawiadomiony. Od dnia zawiadomienia liczy się nowy okres pięcioletni.

Rozdział szósty.

Przepisy o nadzorze.

Art. 35.

Jeżeli sąd lub inny urząd państwowy, spostrzeże, że od pisma, przedstawionego mu celem dokonania czynności urzędowej, nie uiszczono należnej opłaty, albo że ją uiszczono w niedostatecznej kwocie, lub po upływie przepisanego terminu, lub w sposób nieprawidłowy, to zawiadamia o tem urząd skarbowy.

Przepis powyższy stosuje się również do wtóropisu, odpisu lub tłumaczenia (art. 3), jeżeli nie dostarczono dowodu prawidłowego uiszczenia opłaty.

Artykułu niniejszego nie stosuje się do notarjuszów, mających siedzibę poza obszarem, na którym obowiązuje kodeks cywilny austrjacki (art. 27, zdanie ostatnie, oraz art. 28, ustępy drugi i trzeci).

Art. 36.

Jeżeli urzędowi skarbowemu przedstawiono pismo celem wymierzenia opłaty stemplowej (art. 33, punkt 1) i zachodzi różnica zdań między urzędem a stroną co do wysokości opłaty, to urząd obowiązany jest przyjąć narazie kwotę, przez stronę obliczoną, a na przedstawionem piśmie wymienić wysokość należnej opłaty. Jeżeli termin uiszczenia już upłynął, względnie w razie nieuiszczenia żądanej przez urząd dopłaty przed upływem terminu, urząd wymierza nadto podwyżkę stemplową (art. 42).

Art. 37.

Przy urzędowem zaświadczeniu zgodności odpisu lub tłumaczenia z pierwopisem, jako też przy wydawaniu wypisu, względnie wtóropisu z akt notarjalnych lub sądowych albo z innych akt urzędowych, organ, dokonywujący zaświadczenia lub wydający wypis (wtóropis), ma zaświadczyć również, że opłata stemplowa została uiszczona, oraz w jakiej wysokości i w jaki sposób, lub że jej nie uiszczono, względnie że opłata została odroczona (art. 22 i 177).

Art. 38.

Władze skarbowe celem wykonania nadzoru nad zachowaniem przepisów o opłatach stemplowych mają prawo i obowiązek badać;

1) te akta i księgi sądów, notarjuszów oraz innych urzędów państwowych, jako też związ-

ków samorządowych, które wymieni rozporządzenie;

2) pisma i księgi, znajdujące się u osób, obowiązanych do płacenia państwowego podatku przemysłowego lub ustawowo zwolnionych od tego podatku, a tyczące się ich przedsiębiorstwa; przepisu tego nie stosuje się do osób, wymienionych w art. 9 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550), z wyjątkiem notarjuszów (punkt 1).

Akta i księgi sądów, notarjuszów oraz innych urzędów państwowych, jak również Banku Polskiego bada izba skarbowa.

Władze skarbowe mają prawo zabierania tych pism, znalezionych przy wykonywaniu nadzoru, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie użycia nieprawdziwych znaków stemplowych (art. 39), celem użycia tych pism jako dowodów rzeczowych. Przepis ten nie tyczy się pism, przechowywanych u notarjusza, w archiwum notarjalnem lub w zbiorze dokumentów księgi wieczystej.

Szczegółowe przepisy o wykonywaniu nadzoru poda rozporządzenie.

Osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty, są na żądanie władzy skarbowej obowiązane wyjaśnić okoliczności, których znajomość jest niezbędna do wymierzenia opłaty.

Rozdział siódmy.

Naruszenia przepisów o opłatach stemplowych.

Art. 39.

Winny sprzedawania papieru stemplowego lub znaczków stemplowych po cenie wyższej niż oznaczona przez władze skarbowe, ulega karze pieniężnej w wysokości do 100 zł. Karę wymierza urząd skarbowy.

Osoba, która z niedbalstwa:

a) sporządza pismo, podlegające opłacie stemplowej, na papierze stemplowym, podrobionym bądź całkowicie, bądź przez przerobienie sumy na wyższą, albo na papierze, który już był użyty do uiszczenia opłaty stemplowej, po wywabieniu poprzedniego tekstu;

b) używa znaczka stemplowego podrobionego, przerobionego albo już skasowanego, celem uiszczenia opłaty od innego pisma;

c) ofiarowuje na sprzedaż papier stemplowy lub znaczki stemplowe podrobione, przerobione albo już poprzednio użyte celem uiszczenia opłaty stemplowej — ulega karze pieniężnej w wysokości od 5 do 10-krotnej kwoty nieuiszczonej (punkty a, b), względnie sumy znaków stemplowych, na sprzedaż ofiarowanych (punkt c). Karę wymierza urząd skarbowy.

Winny świadomego spełnienia czynów, wymienionych w ustępie drugim — o ile czyn taki nie stanowi przestępstwa surowiej karanego — ulega karze pieniężnej w wysokości wyżej określonej, a nadto karze aresztu do sześciu miesięcy; na obszarze, na którym obowiązuje niemiecki kodeks karny, zamiast kary aresztu powyżej sześciu tygodni będzie orzeczona kara więzienia do sześciu miesięcy. Orzecznictwo należy do sądów okręgowych.

Art. 40.

Osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej, albo jej ustawowy zastępca lub pełnomocnik, jeżeli — bądź w piśmie, podlegającem opłacie stemplowej, bądź przy udzielaniu wyjaśnień (art. 38, ustęp ostatni) — poda świadomie stan faktyczny, niezgodny z rzeczywistością i przez to spowoduje niepobranie opłaty lub za niski jej wymiar, ulega karze pieniężnej w wysokości do piętnastokrotnej kwoty nieuiszczonej. Orzecznictwo należy do sądów okręgowych.

Art. 41.

Kara pieniężna, wymierzona przez sąd (art. 39, ustęp ostatni oraz art. 40), ulega zamianie na karę pozbawienia wolności według ogólnych przepisów ustaw karnych dzielnicowych, jednak nie wyżej sześciu miesięcy.

Na obszarze mocy obowiązującej austrjackiej ustawy karnej z 1852 r. przestępstwo określone w ustępie ostatnim art. 39 oraz w art. 40, jest występkiem.

Zastosowanie punktów a), b) art. 39, względnie ustępu ostatniego tegoż artykułu, oraz art. 40 nie uchyla obowiązku uiszczenia opłaty stemplowej, względnie części niedopłaconej.

Art. 42.

Osoba, obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej, jeżeli poza przypadkami, przewidzianemi w art. 39 i 40, nie uiściła opłaty w należnej sumie, we właściwym terminie i w prawidłowy sposób, ma zapłacić podwyżkę stemplową w wysokości 5-krotnej kwoty nieuiszczonej, albo uiszczonej po upływie właściwego terminu lub w sposób nieprawidłowy.

W przypadkach, przewidzianych w artykułach 71, 74, 80, 90, 125, 129 i 138, podwyżkę stemplową oblicza się w wysokości 25-krotnej.

Izba skarbowa na skutek odwołania (art. 46) obniży podwyżkę lub zarządzi wymierzenie podwyżki w kwocie zmniejszonej, jeżeli nieuiszczenie opłaty stemplowej albo uiszczenie niedostateczne lub po upływie właściwego terminu lub w sposób nieprawidłowy widocznie nie zostało spowodowane zamiarem uchylenia się od uiszczenia opłaty.

Jeżeli dwie lub więcej osób dopuściły się co do jednej i tej samej opłaty naruszenia ustawy, przewidzianego w niniejszym artykule, to wymierza się jedną podwyżkę stemplową do której uiszczenia osoby te obowiązane są solidarnie.

Przepisy art. 34 o przedawnieniu mają zastosowanie również do podwyżek stemplowych.

Podwyżka stemplowa nie może być wymierzona w razie nieuiszczenia w przepisanym

terminie opłaty stemplowej, wymierzonej zapomocą nakazu płatniczego (art. 30, ustęp drugi; art. 33, ustęp ostatni; art. 61), jak również w razie niedotrzymania terminu, wyznaczonego w przypadku poszczególnym przy odroczeniu płatności na mocy art. 177. Nie może też być wymierzona w razie uiszczenia opłaty w przepisanym terminie i w kwocie, ustalonej przez właściwy organ urzędowy (art. 17), jeżeliby się okazało, że należy się więcej.

Podwyżkę stemplową wymierza urząd skarbowy (art. 33, punkty 1, 3; art. 36), względnie notarjusz (art. 28, ustęp trzeci).

Przymusowe ściągnięcie podwyżki stemplowej może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się wymiaru podwyżki w administracyjnym toku instancyj.

Zastosowanie artykułu niniejszego w przypadkach, w których opłaty nie uiszczono wcale lub uiszczono ją tylko w części, nie uchyla obowiązku uiszczenia opłaty, względnie części niedopłaconej.

Art. 43.

Winni innego rodzaju naruszeń ustawy lub przepisów wykonawczych, wydanych na jej podstawie i w jej granicach, ulegają karze pieniężnej w wysokości od 5 do 300 zł., którą wymierza urząd skarbowy. Kara ta może być powtarzaną.

Przepisy art. 34 o przedawnieniu mają zastosowanie również do kary, przewidzianej w artykule niniejszym.

Przymusowe ściągnięcie kary może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia o wymierzeniu kary.

Artykuł niniejszy nie tyczy się organów urzędowych, powołanych do wymierzenia opłat stemplowych (art. 17). Organa te w razie niespełnienia obowiązku, nałożonego na nie przez ustawę niniejszą lub przepisy wykonawcze, podlegają odpowiedzialności według przepisów ogólnych.

Art. 44.

Za przyczynienie się do wykrycia naruszeń ustawy o opłatach stemplowych Minister Skarbu może ustanowić nagrody, oznaczyć ich wysokość i warunki przyznawania nagród.

Rozdział ósmy.

Środki odwoławcze.

Art. 45.

Kwoty, uiszczone tytułem opłaty stemplowej nienależnie, a bez wymiaru urzędowego, zostaną zwrócone na wniosek, złożony urzędowi skarbowemu; wniosek ten winien być przedstawiony w ciągu roku od dnia zapłacenia.

Przepisy o wymianie znaczków stemplowych i papieru stemplowego, uszkodzonych lub nieodpowiednio użytych, wydane będą rozporządzeniem.

Art. 46.

W przypadkach wymierzenia opłaty stemplowej lub podwyżki stemplowej przez właściwy organ urzędowy (art. 17, ustęp pierwszy; art. 42, ustęp pierwszy) można wnieść odwołanie w ciągu miesiąca od dnia dokonania wymiaru; w razie zawiadomienia o wymiarze drogą nakazu płatniczego (art. 30, ustęp drugi; art. 33, ustęp ostatni; art. 61) termin liczy się od dnia doręczenia nakazu.

Również można wnieść w ciągu miesiąca odwołanie od każdej innej decyzji, wydanej w zakresie ustawy niniejszej przez władzę skarbową w instancji pierwszej; termin miesięczny liczy się od dnia doręczenia decyzji.

Prawo odwołania się służy każdej osobie, która jest obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej (art. 15); związek rewizyjny (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 października 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733) może wnieść odwołanie w imieniu spółdzielni, należącej do związku rewizyjnego.

Art. 47.

Odwołanie należy złożyć temu organowi, który wymierzył opłatę lub podwyżkę albo wydał decyzję; organ ten przedstawia odwołanie wraz ze swoją opinją właściwej władzy skarbowej. Odwołujący się ma do odwołania załączyć pismo, podlegające opłacie, lub jego odpis uwierzytelniony, jeżeli owo pismo lub odpis uwierzytelniony nie znajduje się już w urzędzie skarbowym lub w izbie skarbowej.

Odwołanie rozstrzyga izba skarbowa. Jeżeli jednak decyzję wydała izba skarbowa w pierwszej instancji, rozstrzyga Minister Skarbu.

Gdy decyzję zaskarżoną wydała władza skarbowa, to może załatwić odwołanie we własnym zakresie działania, jeżeli uzna, że odwołanie jest całkowicie uzasadnione.

Instancja odwoławcza nie rozpoznaje odwołania, wniesionego po upływie przepisanego terminu (art. 46). W przypadkach jednak, zasługujących na uwzględnienie, Minister Skarbu może, mimo uchybienia terminu, zezwolić na rozpoznanie odwołania; może przekazać to uprawnienie izbom skarbowym.

Od decyzji, wydanej na skutek odwołania. niema dalszego środka odwoławczego w administracyjnym toku instancyj.

Art. 48 (uchylony).

Art. 49.

Izba skarbowa na wniosek podatnika zarządzi zwrot opłaty stemplowej lub uchyli wymiar opłaty, jeżeli czynność prawna stwierdzona pismem, od którego opłatę uiszczono lub wymierzono, była od początku nieważna lub na skutek zdarzenia późniejszego ma być uważana za nieważną od początku, jak również gdy stało się pewnem, że nie ziści się warunek zawieszający, od którego uzależniono czynność prawną.

Przepis powyższy stosuje się również do opłaty stemplowej od orzeczenia, uchylonego lub zmienionego późniejszem prawomocnem orzeczeniem,

Izba skarbowa może orzec według swego uznania, że opłata stemplowa nie należy się lub ma być pobrana tylko w części, w przypadkach następujących:

a) jeżeli czynność prawna została w całości, lub częściowo odwołana bądź za wzajemną zgodą stron, bądź na żądanie jednej strony z mocy służącego jej prawa;

b) gdy ziścił się warunek rozwiązujący.

Wniosek o zwrot opłaty, względnie o uchylenie wymiaru, należy złożyć do izby skarbowej w ciągu pięciu lat od dnia, w którym opłatę urzędownie wymierzono (art. 46, ustęp pierwszy) lub uiszczono bez wymiaru urzędowego. Jeżeli wniosek opiera się na orzeczeniu sądowem, wydanem w postępowaniu, rozpoczętem przed upływem powyższego pięcioletniego terminu, to należy go złożyć w ciągu trzech miesięcy od chwili uprawomocnienia się orzeczenia sądowego.

Od decyzji izby skarbowej w sprawach, objętych artykułem niniejszym, służy odwołanie, do którego stosuje się postanowienia art. 46 i 47.

Rozdział dziewiąty.

Doręczenia i czasokresy.

Art. 50.

Doręczenie nakazów płatniczych, jako też innych decyzyj, wydanych przez władzę skarbową w zakresie ustawy niniejszej, uskutecznia się przez pocztę; może być jednak dokonywane także przez inne organa urzędowe, państwowe lub komunalne.

Odbiór powinien potwierdzić podatnik, ktokolwiek z jego domowników, albo zarządzający jego majątkiem lub przedsiębiorstwem.

Jeżeli odmówiono przyjęcia, to należy pismo pozostawić na miejscu doręczenia i uczynić o tem na potwierdzeniu odbioru odpowiednią adnotację, która zastąpi doręczenie.

Sekretarjat sądowy doręcza pisma, tyczące się opłat stemplowych, w sposób, przepisany ustawą postępowania cywilnego dla doręczania pism sądowych.

Art. 51.

Koniec czasokresu, oznaczonego w ustawie niniejszej według tygodni, miesięcy lub lat, przypada w ostatnim tygodniu, względnie w ostatnim miesiącu czasokresu na ten dzień, który swą nazwą, względnie swą datą, odpowiada dacie rozpoczęcia czasokresu; jeżeli w ostatnim miesiącu takiego dnia niema, to koniec czasokresu przypada na ostatni dzień tego miesiąca.

Koniec czasokresu, przypadający na dzień wolny od zajęć urzędowych, przesuwa się na najbliższy dzień powszedni.

CZĘŚĆ DRUGA.

Postanowienia szczegółowe.

Rozdział dwudziesty.

Pełnomocnictwa.

Art. 111.

Opłacie stemplowej w zasadniczej wysokości 5 zł. podlega:

1) pismo, stwierdzające umowę pełnomocnictwa, podpisane przez obie strony;

2) pełnomocnictwo, podpisane tylko przez mocodawcę, bądź sporządzone lub uwierzytelnione sądownie albo notarjalnie, bądź wręczone pełnomocnikowi lub osobie trzeciej, wobec której pełnomocnik ma zastępować mocodawcę;

3) protokół, stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa, spisany na skutek oświadczenia mocodawcy przez sąd lub inny urząd publiczny, wobec którego pełnomocnik ma zastępować mocodawcę.

Pełnomocnictwo (punkty 1, 2, 3), upoważniające wyłącznie do zastępstwa przed sądem lub innym urzędem publicznym, podlega (z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w zdaniu drugiem niniejszego ustępu) opłacie w wysokości 3 zł. Pełnomocnictwo, upoważniające wyłącznie do zastępstwa w sprawie, należącej w pierwszej instancji do sądu grodzkiego lub sędziego pokoju, albo do sądu przemysłowego, lub kupieckiego, do sądu pracy lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, jak również upoważnienie do odbioru sumy pieniężnej, przewyższającej 500 zł. podlegają opłacie w wysokości 1 zł.

Opłatom powyższym podlega każdy egzemplarz pełnomocnictwa oraz każdy odpis, zaświadczony bądź urzędownie, bądź przez mocodawcę lub przez pełnomocnika.

Odpisy pełnomocnictw, składane w postępowaniu, należącem w pierwszej instancji do sądu grodzkiego lub do sędziego pokoju albo do sądu przemysłowego lub kupieckiego, do sądu pracy lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, podlegają—bez względu na swą treść—opłacie w wysokości 1 zł.

Do uiszczenia opłaty jest obowiązany mocodawca; pełnomocnik zaś—solidarnie z mocodawcą—jeżeli pełnomocnictwo przyjął.

Skasowanie znaczków stemplowych na pełnomocnictwie może nastąpić nietylko przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami tekstu (art. 23), lecz także przez przepisanie datą skasowania oraz nazwiskiem lub firmą mocodawcy albo pełnomocnika.

Pełnomocnictwo, udzielone w jednem piśmie, dotyczącem jednej sprawy, przez dwie lub więcej osób albo dwu lub więcej upełnomocnionym, uważa się za jedno pełnomocnictwo.

O ile pełnomocnictwo jest przekazem (art. 126), to rozdział niniejszy nie ma zastosowania i stosuje się art. 126, 127 i 129.

Art. 112.

Wolne są od opłaty stemplowej:

1) pełnomocnictwo, udzielone przez pełnomocnika dalszemu pełnomocnikowi (substytucja);

2) pełnomocnictwo, upoważniające do działania w sprawie sądowo-karnej lub w postępowaniu, przewidzianem w przepisach karnych administracyjnych lub karnych skarbowych;

3) pełnomocnictwa, udzielone przez Skarb Rzeczypospolitej, przez Bank Polski lub przez osoby wymienione w art. 16;

4) pełnomocnictwo, upoważniające do uczestnictwa w walnem zebraniu akcjonarjuszów Banku Polskiego;

5) pełnomocnictwo, upoważniające do zastępstwa przed komisjami polubownemi i rozjemczemi dla załatwiania zatargów zbiorowych i indywidualnych pomiędzy pracodawcami a pracownikami tudzież przed sądami w sprawach o uzyskanie nakazu wykonawczego do orzeczeń wymienionych komisyj lub do układów pojednawczych, przed niemi zawieranych, jak również w postępowaniu egzekucyjnem, prowadzonem na zasadzie takich orzeczeń lub układów pojednawczych;

6) pełnomocnictwo, udzielone pracowniczemu związkowi zawodowemu lub jego funkcjonarjuszom (dekret z dnia 8 lutego 1919 r., Dz. P. P. P. Nr. 15, poz. 209) albo przez taki związek, a upoważniające do zastępowania członków związku;

7) odpisy pełnomocnictw (art. 111, ustęp trzeci), składane sądowi, o ile są przeznaczone dla uczestniczących w sprawie osób;

8) pełnomocnictwa oraz odpisy pełnomocnictw (art. 111, ustęp trzeci), składane w postępowaniu należącem w pierwszej instancji do sądów grodzkich lub do sędziów pokoju albo sądów przemysłowych lub kupieckich lub sądów pracy, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 100 złotych;

9) pełnomocnictwo, uprawniające do zastępstwa w postępowaniu sądowem, jeżeli mocodawcy służy w tem postępowaniu prawo ubogich;

10) upoważnienie do odbioru sumy pieniężnej, nie przewyższającej 500 zł. lub do odbioru rzeczy ruchomej innego rodzaju, bez względu na jej wartość, jak również — bez względu na kwotę—upoważnienie do odbioru sum, wypłacanych z tytułu stosunku służbowego, albo wkładki w Pocztowej Kasie Oszczędności;

11) pełnomocnictwa pocztowe;

12) pełnomocnictwa, wystawiane w postępowaniu, tyczącem się ubezpieczeń przymusowych niemajątkowych — przez ubezpieczonych lub członków ich rodzin.

Art. 113.

Jeżeli pełnomocnictwo zawiera zarazem umowę o wynagrodzenie pełnomocnika, to opłatę należy uiścić stosownie do przepisów o opłatach od umów o świadczenie usług (rozdział szesnasty), jeżeli opłata w myśl rozdziału niniejszego nie jest wyższa.

Rozdział dwudziesty ósmy.

Pokwitowania.

Art. 136.

Pokwitowania z odbioru pieniędzy i papierów wartościowych podlegają zasadniczo opłacie 25 gr.

Jeżeli pokwitowanie zawiera zarazem zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej, to podlega opłacie według art. 139, nie niższej jednak od przewidzianej w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Jeżeli pismo, stwierdzające czynność prawną, wymienioną w art. 72, 90, 93, 95, 96, 103, 114, 115, 116, 118 lub 134, ujęto w formę pokwitowania, to rozdział niniejszy nie ma zastosowania i pismo takie podlega opłacie stosownie do rodzaju tej czynności prawnej, którą stwierdza.

Art. 137.

Wolne są od opłaty stemplowej pokwitowania:

1) stwierdzające odbiór pieniędzy lub papierów wartościowych, których wartość nie przewyższa 50 zł;

2) stwierdzające zwrot pieniędzy, złożonych na oprocentowanie przedsiębiorstwu, trudniącemu się czynnościami bankowemi (arr. 118), jeżeli zwrócona kwota nie przewyższa 100 zł;

3) umieszczone w tekście tej umowy, której wykonanie stwierdzają (art. 2), oraz umieszczone na rachunkach, a dotyczące należności, stwierdzonej rachunkiem;

4) wydawane w obrocie wewnętrznym jednego i tego samego przedsiębiorstwa, w szczególności też między jego oddziałami;

5) tyczące się uiszczenia daniny publicznej lub kary pieniężnej albo zwrotu nienależnie uiszczonej daniny lub kary;

6) stwierdzające odbiór wynagrodzenia za świadczenia, stanowiące obowiązek publicznoprawny;

7) stwierdzające spłatę kapitału lub odsetek w przypadkach pomocy kredytowej, przewidzianych w punkcie 4 art. 120;

8) wydane przez Skarb Rzeczypospolitej, przez Bank Polski oraz przez osoby, wymienione w art. 16;

9) stwierdzające odbiór kwot, należnych z tytułu stosunku służbowego;

10) stwierdzające odbiór od spółdzielni: udziału, dopłaty i udziału w zyskach, jak również uiszczenie dopłaty na rzecz spółdzielni;

11) stwierdzające uiszczenie sumy, należnej z powodu sprzedaży monet, środków płatniczych zagranicznych lub złota i srebra w sztabach lub papierów wartościowych albo na mocy: wekslu, czeku, przekazu, wymienionego w punkcie 1 art. 126 lub składowego dowodu zastawniczego (warrantu) lub obligu na zlecenie (art. 301 kodeksu handlowego austrjackiego i § 363 kodeksu handlowego niemieckiego), jak również pokwitowania z odbioru kupionych monet, środków płatniczych zagranicznych lub papierów wartościowych;

12) tyczące się obrotu pocztowego i telegraficznego, jako też przewozu kolejami żelaznemi i statkami;

13) tyczące się obrotu oszczędnościowego i czekowego Pocztowej Kasy Oszczędności, Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych i spółdzielni, należących do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 października 1920 r. — Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733);

14) tyczące się stosunków prawnych między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą w granicach działalności podstawowej, określonej statutem;

15) wydane przez osobę, wykonywującą czynności bankowe, innej osobie, również takie czynności wykonywującej;

16) stwierdzające odbiór czeku;

17) wystawione zagranicą.

Art. 138.

Do uiszczenia opłaty jest obowiązana osoba, wydająca pokwitowanie.

O ile opłaty nie pobiera notarjusz lub sąd (art. 27, 28, 30, 31), należy ją uiścić przy podpisaniu pokwitowania — zapomocą skasowania znaczków stemplowych przez ich przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami tekstu albo datą skasowania i nazwiskiem lub firmą kasującego, a w przypadkach wydawania kwitów z księgi grzbietowej — w sposób, przewidziany w art. 26.

Podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w wysokości 25-krotnej.

Rozdział trzydziesty.

Podania.

Art. 140.

Opłacie stemplowej podlegają podania, wnoszone do urzędów państwowych oraz protokóły, spisane przez te urzędy, a zastępujące podania.

Podania, wnoszone do urzędów samorządowych w sprawach, należących do ich zakresu działania, nie podlegają opłatom w myśl niniejszej ustawy nawet w tych wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy jest niezbędny udział władzy państwowej.

Z postanowień części pierwszej ustawy niniejszej stosuje się do opłat od podań jedynie art. 18, 33, 34, 38, 39, 50 i 51.

Art. 141.

Ustawy niniejszej nie stosuje się do podań, wnoszonych:

1) do sądów (powszechnych i szczególnych) w tych rodzajach postępowania, których tyczą się postanowienia o opłatach sądowych;

2) do polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsulatów;

3) do urzędów państwowych w Polsce za pośrednictwem konsulatów polskich; podania takie podlegają przepisom o opłatach konsularnych (art. 25 ustawy z dnia 11 listopada 1924 r. — Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 944);

4) do państwowych urzędów miar o dokonanie czynności legalizacyjnych lub rzeczoznawczych;

5) do urzędu patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach, tyczących się ochrony wynalazków, wzorów lub znaków towarowych;

6) do archiwów państwowych;

7) do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie oraz do podwładnych mu organów;

8) w postępowaniu przed urzędami rozjemczemi do spraw najmu (art. 14 — 22 ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r.—Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 406);

9) w postępowaniu, tyczącem się operatorów pomiarowych (katastralnych);

10) w postępowaniu tyczącem się uregulowania struktury drobnych gospodarstw rolnych (scalania gruntów, podziału wspólnot, likwidacji lub ścisłego określenia rozmiaru serwitutów, zamiany gruntów) oraz w postępowaniu urzędów ziemskich, przewidzianem w art. 31 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706);

11) w postępowaniu, przewidzianem w ustawie elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 277);

12) w sprawie zezwolenia na publiczne wyświetlanie obrazów i reklam;

13) w gospodarczych sprawach urzędów państwowych, a w szczególności podań, tyczących się:

a) stosunku do kolei żelaznych, poczty, telegrafu, telefonu, pocztowej kasy oszczędności i innych urządzeń użyteczności publicznej, o ile te przedsiębiorstwa i urządzenia są własnością Państwa lub pozostają pod jego zarządem,

b) zezwolenia na produkcję lub sprzedaż przedmiotów monopolowych,

c) wynagrodzenia szkody lub zwrotu wydatków, poniesionych celem zapobieżenia szkodzie,

d) majątków prywatnych, pozostających pod zarządem Państwa.

Art. 142.

Wolne są od opłat stemplowych podania:

1) zawierające wnioski w sprawach publicznych albo wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy; w szczególności wolne są od opłat stemplowych podania w sprawach budowy szkół, regulacji rzek, zabudowania górskich potoków, meljoracyj rolnych, budowy mostów i t. p.;

2) tyczące się wyborów do Sejmu i Senatu, do ciał reprezentacyjnych samorządowych i do komisyj podatkowych;

3) w sprawach służby wojskowej, osobistych świadczeń wojennych i obowiązku odstępowania na rzecz Państwa zwierząt pociągowych i wozów;

4) osób, odznaczonych za zasługi publiczne, jeżeli podanie tyczy się odznaczenia;

5) osób, które pozostają lub pozostawały w służbie Państwa, związków komunalnych lub innych związków przymusowych oraz członków rodzin tych osób — w sprawach, tyczących się stosunku służbowego, jak również podania o posady w urzędach państwowych;

6) w sprawach nauki, szkolnictwa i oświaty pozaszkolnej);

7) tyczące się ustawowo nakazanych zwolnień, obniżek lub odroczeń w zakresie danin publicznych;

8) o zwrot daniny publicznej, nienależnie pobranej, jeżeli ją uiszczono bez wymiaru urzędowego, lub w kwocie wyższej niż ustalona urzędownie;

9) w sprawie nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, nadania ziemi żołnierzom wojska polskiego lub inwalidom wojennym, jako też w sprawach, tyczących się pomocy kredytowej dla osadników i reemigrantów;

10) w sprawie przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, jak również w sprawie przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega wywłaszczeniu lub przejęciu;

11) tyczące się ubezpieczeń przymusowych;

12) w sprawach, należących do zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i podwładnych temuż Ministerstwu urzędów, o ile zawierają prośbę o pracę, ochronę lub opiekę, albo zgłoszenie zapotrzebowania pracowników, lub o ile tyczą się rejestracji związków zawodowych i pracowniczych kas przezorności, jak również w sprawach tyczących się umów zbiorowych;

13) wnoszone przez spółdzielnie i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni;

14) tyczące się spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo-rzemieślniczych;

15) tyczące się czynów, za które grozi kara, przewidziana w kodeksie karnym albo w przepisach administracyjnych lub skarbowych w szczególności też występków i wykroczeń służbowych;

16) tyczące się nabycia i utraty obywatelstwa drogą opcji, opartej na traktacie międzypaństwowym;

17) osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany urzędowi, mającemu załatwić podanie, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe bez dotkliwego uszczerbku majątkowego;

18) osób, dotkniętych klęską żywiołową, o zapomogi lub ulgi;

19) w sprawach pomocy państwowej na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych na skutek działań wojennych;

20) wnoszone na mocy ustawy o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 24, poz. 143): w sprawie świadczeń przymusowych, wywłaszczenia lub regulacji działek budowlanych;

21) w sprawach publicznych zgromadzeń i wykładów;

22) o wydanie świadectw, upoważniających do przekraczania granicy, przewidzianych w umowach międzypaństwowych o ułatwieniach w małym ruchu granicznym;

23) o wydanie świadectw, których posiadanie jest nakazane przez obowiązujące przepisy ze względów publicznych, świadectw szczepienia ospy oraz świadectw ubóstwa;

24) o zezwolenie na przekazanie waluty obcej zagranicę, jeżeli kwota, która ma być przekazana, nie przewyższa 200 zł.;

25) o wydanie wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego;

26) o zaświadczenie na wtóropisie, odpisie lub tłumaczeniu (art. 3), iż opłatę od pisma pierwszego uiszczono;

27) o zezwolenia, przewidziane w rozporządzeniach, wydanych na podstawie art. 6 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 306) oraz o zezwolenia, wydawane na podstawie art. 8 powołanego rozporządzenia z 1927 r.

Art. 143.

Podanie, od którego opłatę uiszczono, wniesione do urzędu niewłaściwego, a następnie skierowane dokąd należy, nie podlega ponownej opłacie.

Art. 144.

Uwolnienie osobiste od opłat, przewidzianych w rozdziale niniejszym, służy:

1) Skarbowi Rzeczypospolitej oraz osobom, wymienionym w art. 16;

2) związkom komunalnym i innym związkom przymusowym na obszarze Rzeczypospolitej;

3) kościołom i gminom wyznaniowym, przez Państwo Polskie uznanym;

4) Bankowi Polskiemu;

5) gminnym kasom pożyczkowo-oszczędnościowym;

6) państwom obcym — z zastrzeżeniem wzajemności.

Uwolnienie, służące fundacjom, zakładom i zrzeszeniom (punkt 1), tyczy się również podania o zatwierdzenie statutu.

Art. 145.

Tytułem opłaty od podania należy uiścić zasadniczo:

1) w każdym przypadku 5 zł.;

2) po 50 gr. od każdego załącznika, jako też od każdego dalszego egzemplarza lub odpisu podania, wraz z niem złożonych. Opłata od załącznika należy się bez względu na to, czy jest nim oryginał czy odpis i czy od niego uiszczono już poprzednio jakąkolwiek opłatę, czy nie uiszczono. Jeżeli jednak załącznikami do podania są papiery wartościowe, to nie podlegają opłacie jako załączniki.

Podanie ponowne, przy którem jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 50 gr. od sztuki.

Art. 146.

Opłacie w wysokości 10 zł. w każdym przypadku oraz w wysokości 50 gr. od każdego załącznika, dalszego egzemplarza i odpisów (według zasad podanych w art. 145) podlegają:

1) podania o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, albo na urządzenie lub zmianę instalacji w zakładzie takiego przedsiębiorstwa, jeżeli załatwienie podania według obowiązujących przepisów wymaga oględzin na miejscu;

2) podania o nadanie uprawnień górniczych;

3) podania o wpis do księgi wodnej.

Art. 147.

Podanie, w którem petent żąda zmiany decyzji, wydanej w przedmiocie daniny publicznej (podatku, opłaty, cła), podlega opłacie w wysokości 2 zł. Jeżeli jedna suma sporna nie przewyższa 100 zł., to opłata przy sumie spornej, przewyższającej 50 zł. wynosi 50 gr.; przy sumie zaś, nie przekraczającej 50 zł., podanie jest wolne od opłaty.

Od załączników do podania, wymienionego w ustępie poprzednim, od egzemplarza drugiego i następnych oraz odpisów opłata nie należy się.

Podania innej treści, tyczące się danin publicznych, podlegają opłacie w wysokości 3 zł. oraz w wysokości 50 gr. od każdego załącznika, dalszego egzemplarza i odpisu (według zasad podanych w art. 145).

Art. 148,

Podanie, wniesione do urzędu państwowego przez jedną osobę, choćby dotyczyło dwu lub więcej przedmiotów, podlega jednokrotnej opłacie według stopy najwyższej.

Podanie, wniesione przez dwie lub więcej osób albo przez ustawowego zastępcę lub pełnomocnika dwu lub więcej osób, podlega opłacie jednokrotnej wtedy tylko, gdy pochodzi od współwłaścicieli i dotyczy ich majątku wspólnego lub jeżeli wyrażone w podaniu żądanie opiera się na tych samych tytułach prawnych. W braku powyższych warunków opłatę należy uiścić tyle razy, ile osób wymieniono w podaniu w charakterze petentów.

Art. 149.

Na żądanie osoby, składającej podanie, będzie wydane pokwitowanie z przyjęcia podania, wymieniające: imię i nazwisko lub firmę petenta, krótką treść podania oraz kwotę uiszczonej opłaty stemplowej. Pokwitowanie takie podlega opłacie 20 gr.

Art. 150.

Za załatwienie podań wniesionych do urzędów państwowych, a niewymienionych w art. 141, nie mogą być pobierane żadne opłaty, nieprzewidziane w niniejszej ustawie (w szczególności też opłaty tytułem zwrotu kosztów papieru lub druku).

Postanowienie powyższe nie zmienia jednak obowiązujących przepisów w przedmiocie zwrotu kosztów podróży, oględzin (w szczególności też badań lekarskich, chemicznych i t. p.) oraz ogłoszeń.

Art. 151.

Opłatę uiszcza się przez naklejenie znaczków stemplowych na pierwszej stronicy podania. Można ją uiścić także gotówką w kasie urzędu skarbowego i dołączyć do podania kwit kasowy lub uzyskać pokwitowanie kasy na samem podaniu.

Przy wniesieniu podania drogą telegraficzną umieszcza się znaczki stemplowe lub kwit kasowy na blankiecie telegramu. Urząd, przyjmujący telegram, wymienia kwotę uiszczonej opłaty w tekście telegramu lub zaznacza, że opłaty nie uiszczono; przy ustaleniu należności za telegram liczy się również wyrazy, tyczące się opłaty stemplowej.

Art. 152.

Podaniu, podlegającemu opłacie, jeżeli jej wcale nie uiszczono lub uiszczono niedostatecz-

nie, urząd nadaje bieg właściwy dopiero po uiszczeniu należnej opłaty. Urząd wzywa petenta, względnie jednego z petentów, do uiszczenia kwoty, której brakuje. Przeciw temu wezwaniu niema środka odwoławczego.

Urząd ma jednak załatwić podanie mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty:

a) jeżeli za niezwłocznem załatwieniem przemawiają względy publiczne lub wzgląd na poważny interes petenta;

b) jeżeli wniesienie podania stanowi czynność, dla której jest ustanowiony termin prekluzyjny;

c) jeżeli podanie wniosła osoba, zamieszkała zagranicą, bez pośrednictwa konsulatu polskiego.

W przypadkach, przewidzianych w punktach a), b), urząd wzywa petenta, względnie jednego z petentów, aby w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia wezwania uiścił opłatę stemplową wraz z kosztami doręczenia; w razie bezskutecznego upływu tego terminu urząd zarządza przymusowe ściągnięcie kwot wymienionych w wezwaniu wraz z kosztami egzekucyjnemi; sposób ściągnięcia określi rozporządzenie.

W przypadku, przewidzianym w punkcie c), urząd przesyła odpowiedź na podanie właściwemu konsulatowi polskiemu, który ją doręcza petentowi za uprzedniem pobraniem opłaty konsularnej.

Art. 153.

Opłata, nienależnie od podania uiszczona, zostanie zwrócona na wniosek petenta, złożony — nie później niż w ciągu miesiąca od dnia uiszczenia — temu urzędowi, do którego wniesiono podanie, względnie temu, od którego otrzymano wezwanie do uiszczenia opłaty (art. 152).

Urząd przesyła wniosek wraz ze swą opinją tej izbie skarbowej, w której okręgu ma siedzibę, celem wydania decyzji co do zwrotu opłaty. Zwrot opłat, nienależnie uiszczonych od podań, skierowanych do Ministerstwa Skarbu, zarządza to Ministerstwo.

Rozdział trzydziesty pierwszy.

Świadectwa.

Art. 154.

Świadectwa, wydawane przez urzędy państwowe, nie wyłączając notarjuszów, podlegają zasadniczo opłacie w wysokości 5 zł.

Świadectwa szkolne, dowody osobiste, zawierające zezwolenie na wyjazd zagranicę, protesty weksli, czeków i innych dokumentów, sporządzone przez urzędy pocztowe, jako też świadectwa, wydawane w postępowaniach, wymienionych w art. 141, nie podlegają opłatom stemplowym, przewidzianym w ustawie niniejszej.

Poza przypadkami, przewidzianemi w ustępie poprzednim, za wydanie świadectwa przez urząd państwowy nie ma być pobrana żadna opłata, nieprzewidziana w niniejszej ustawie (w szczególności też tytułem zwrotu kosztów papieru lub druku); postanowienie to nie dotyczy kosztów ogłoszeń.

Z postanowień części pierwszej ustawy niniejszej stosuje się do opłat od świadectw — poza przypadkami, wymienionemi w art. 161 — jedynie art. 18, 33, 38, 39, 50 i 51.

Art. 155.

Wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego (z ksiąg metrykalnych) podlegają od każdego zaświadczonego faktu urodzin, zaślubin lub śmierci:

a) opłacie w wysokości 3 zł., jeżeli są wydawane poza obszarem na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki, o ile koszty utrzymania urzędu stanu cywilnego ponosi Państwo;

b) opłacie w wysokości 1 zł. w innych przypadkach.

Wolne są od opłaty — pod warunkiem wzajemności — wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, tyczące się wymienionych w art. 88 osób urzędowych, wchodzących w skład przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych oraz członków ich rodzin.

Art. 156.

Opłatom wyższym ponad zasadniczą (art. 155) podlegają:

	opłata wynosi
1) akt nadania obywatelstwa polskiego	50 zł.
2) akt zezwolenia na zmianę nazwiska	200 zł.
Władza, nadająca obywatelstwo lub zezwalająca na zmianę nazwiska, może zwolnić petenta od opłaty całkowicie lub częściowo ze względu na jego stan majątkowy lub ze względów natury publicznej.	
3) zezwolenie na nabycie nieruchomości przez obcokrajowca . . .	1% od minimalnej sumy nabycia (art. 3 ustawy z dn. 24 marca 1920 r. Dz U. R. P. Nr. 31, poz. 178) nie więcej jednak jak 500 zł.
4) zatwierdzenie statutu spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej albo zmian w statucie, jak również zezwolenie spółce zagranicznej na działalność w Państwie Polskiem lub na powiększenie kapitału	100 zł.
5) zezwolenie na stałe prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego wymagającego koncesji	40 zł

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może obniżyć opłatę dla niektórych kategoryj przedsiębiorstw do 3 zł.

6) zezwolenie na przedłużenie godzin wstępu do lokalu publicznego (restauracji i t. p.) ponad czas, przewidziany w przepisach policyjnych, udzielone na czas dłuższy niż trzy doby . . . . 50 zł.

7) akt nadania górniczego . . 25 zł.

8) karty łowieckie, wydane na okres dłuższy niż 14 dni . . . . . 10 zł.

Wolne są od opłaty karty łowieckie, wydawane funkcjonarjuszom zarządów lasów państwowych oraz straży łowieckiej prywatnej zatwierdzonej i zaprzysiężonej przez władzę państwową.

9) zezwolenia na urządzanie wystaw i targów gospodarczych . . . 10 zł.

Art. 157.

Opłacie w wysokości 3 zł. podlegają świadectwa wydawane przez sądy. Opłacie w wysokości 2 zł. od każdej stronicy pełnej lub zaczętej podlegają: wypisy z aktów notarjalnych oraz sporządzone przez urzędy państwowe drugie i dalsze egzemplarze dokumentów urzędowych, równobrzmiące z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzone w podpis równorzędny. Takiej samej opłacie podlegają odpisy i wyciągi, sporządzone i poświadczone przez urzędy państwowe, z wyjątkiem tych, które sporządza i poświadcza notarjusz; te ostatnie podlegają opłacie po 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy.

Poświadczenia zgodności z pierwopisem wtóropisów, odpisów i wyciągów, sporządzonych nieurzędownie (przez same strony), podlegają:

a) w razie poświadczenia przez notarjusza—opłacie po 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy;

b) w razie poświadczenia zgodności przez inny urząd państwowy — opłacie w wysokości 1 zł. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy.

Jeżeli pierwopis podlega opłacie stemplowej w myśl niniejszej ustawy, to kwota opłaty, przewidzianej w niniejszym artykule, nie może przewyższać opłaty, należnej od pierwopisu.

Art. 158.

Poświadczenie własnoręczności podpisu lub znaku ręcznego przez urząd państwowy—z wyjątkiem poświadczenia, dokonanego przez notarjusza—podlega opłacie w wysokości 1 zł. 50 gr.; opłatę pobiera się od każdego poświadczonego podpisu; suma opłat za poświadczenie podpisów, umieszczonych na tym samym dokumencie, nie może jednak przewyższać 5 zł.

Poświadczenie własnoręczności przez notarjusza nie podlega opłacie stemplowej. Poświadczenie zdolności osobistej, dokonane jednocześnie z poświadczeniem własnoręczności podpisu (znaku ręcznego) nie podlega opłacie.

Art. 160.

Wolne są od opłaty:

1) świadectwa, wydawane na skutek podań, wymienionych w punktach 1—21, 23, 24 i 27 art. 142;

2) zaświadczenia o dokonaniu zgłoszeń, przewidzianych w art. 21 (ustępie przedostatnim) i w art. 22;

3) świadectwa, wydawane osobom, wymienionym w art. 144;

4) świadectwa, wydawane celem przedstawienia ich instytucji ubezpieczeń przymusowych niemajątkowych dla stwierdzenia uprawnień ubezpieczeniowych.

Świadectwa, wymienione w art. 157, są wolne od opłaty tylko w przypadkach, w których opłatę miałby ponieść Skarb Państwa, jak również w razie wydania świadectwa osobie, wymienionej w punkcie 17 art. 142.

Art. 161.

Opłatę od świadectw uiszcza się zapomocą znaczków stemplowych, albo gotówką w kasie urzędu skarbowego. Opłata od świadectwa, wydanego przez notarjusza, mającego siedzibę poza obszarem, na którym obowiązuje kodeks cywilny austrjacki, może być też uiszczona gotówką do rąk notarjusza (art. 28).

W razie uiszczenia opłaty gotówką w kasie urzędu skarbowego urząd, wydający świadectwo, ma na niem wymienić kwotę opłaty, datę i miejsce jej uiszczenia oraz pozycję dziennika kasowego. Wydanie świadectwa lub umieszczenie w gazecie urzędowej ogłoszenia, zastępującego świadectwo, jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłaty; przeciw decyzji w tym przedmiocie niema środka odwoławczego. Świadectwo może być wydane mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty, jeżeli za wydaniem niezwłocznem przemawiają względy publiczne lub wzgląd na poważny interes petenta; w tym wypadku stosuje się ustęp trzeci art. 152.

Osobie, zamieszkałej zagranicą, może być wydane świadectwo mimo nieuiszczenia opłaty, za pośrednictwem właściwego konsulatu polskiego, który doręcza świadectwo za uprzednim pobraniem opłaty stemplowej. Rozporządzenie określi walutę, w której opłata ma być uiszczona i ewentualnie kurs przerachowania.

Osoba, posiadająca świadectwo, wydane bez uiszczenia opłaty stemplowej, na mocy punktu 4 artykułu 160—jeżeliby chciała przedstawić je nie instytucji ubezpieczeń społecznych, lecz innej osobie — ma uprzednio uiścić opłatę stemplową; w razie nieuiszczenia albo uiszczenia spóźnionego lub nieprawidłowego stosuje się punkt 3 artykułu 33 oraz art. 42.

Do zwrotu nienależnie uiszczonych opłat od świadectw stosuje się przepisy art. 153.

CZĘŚĆ TRZECIA.

Przepisy końcowe.

Art. 164.

Strony, zawierające umowę, mogą umówić się, która z nich ma uiścić opłatę stemplową od umowy, lub w jakiej mierze każda strona ma się przyczynić do uiszczenia opłaty. W braku takiego postanowienia w umowie ma każda strona uiścić połowę opłaty. Jeżeli jednak w myśl art. 16, 55 lub 88 należy się Skarbowi Państwa tylko połowa opłaty, to w braku odmiennego postanowienia w umowie jest obowiązana do uiszczenia tylko ta strona, na której ciąży obowiązek uiszczenia w myśl powołanych postanowień.

Posiadaczowi pisma albo odpisu lub tłumaczenia, wymienionemu w punkcie c) art. 15, względnie odbiorcy weksłu (art. 125, ustęp drugi i trzeci), przekazu (art. 127, ustęp szósty) lub czeku (art. 128, ustęp pierwszy), służy prawo regresu przeciw osobom, które były obowiązane do uiszczania opłaty, zanim pismo doszło do jego rąk. Prawo regresu obejmuje całą kwotę opłaty, uiszczonej przez posiadacza (odbiorcę) pisma w granicach należności.

Przepisy powyższe normują jedynie stosunek prywatno-prawny między stronami i nie mają znaczenia dla stosunku publiczno-prawnego między Skarbem Państwa a obu stronami umawiającemi się; ten ostatni stosunek ocenia się wyłącznie według przepisów części pierwszej i drugiej ustawy niniejszej.

Art. 169.

Art. 169. (wygasł na skutek upływu terminów, w nim wymienionych).

Art. 171:

Z dniem wejścia ustawy niniejszej w życie przestają obowiązywać przepisy następujące:

1) austrjacka ustawa o stemplach i taksach z dnia 27 stycznia 1840 r. (Zb., ust. sąd Nr. 404);

2) austrjacka ustawa należytościowa z dnia 9 lutego 1850 r. (Dz. P. P. Nr. 50) — o ile art. 172 i 173 nie zawierają postanowień odmiennych.

3) ustęp ostatni § 149 austrjackiej ustawy notarjalnej z dnia 25 lipca 1871 r. (Dz. P. P. Nr. 75);

4) rosyjski zbiór ustaw o opłatach (tom V Zb. Praw ces. ros. wyd. z 1903 r.);

5) pruska ustawa o podatku stemplowym w brzmieniu obwieszczenia z dnia 30 czerwca 1909 r. (Zb. Pr. str. 535);

6) postanowienia pruskiej ustawy o kosztach sądowych (Zb. Pr. z 1910 r. str. 183), jak również niemieckiej ustawy o kosztach sądowych (Dz. Pr. Rz. Niem. z 1878 r. str. 141; z 1881 r. str. 178; z 1898 r. str. 659; z 1909 r. str. 475; z 1916 r. str. 1263), dotyczące podatku stemplowego;

7) postanowienia art. 1683 i 1684 rosyjskiego prawa cywilnego (tom X, część I Zb. Praw ces. ros. wyd. z 1914 r.), o ile dotyczą opłat stemplowych;

8) art. 462, 1162 i 1394[1] oraz uwaga do art. 1439 rosyjskiej ustawy postępowania sądowego cywilnego (wyd. z 1914 r.), jak również te postanowienia art. 1170, 1176 i 1573 tejże ustawy, które dotyczą opłat;

9) rozporządzenie b. Gen. Gubernatora warszawskiego z dnia 19 lipca 1916 r. o poborze opłat stemplowych (Dz. Rozp. Nr. 40 poz. 126 i 127).

10) niemiecka ustawa stemplowa w brzmieniu, ustalonem ustawą z dnia 26 lipca 1918 r. (Dz. Pr. str. 799);

11) dekret z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie opłat od podań oraz od świadectw urzędowych (Dz. P. P. P. Nr. 14, poz. 145),

12) ustawa z dnia 8 czerwca 1920 r. o podatku od skrzynek depozytowych (safes) (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 305);

13) ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. o opłatach stemplowych od ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 509);

14) punkt 13 obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 czerwca 1921 r. (Monitor Polski Nr. 136, poz. 192);

15) ustawa z dnia 2 lipca 1921 r. o podatku giełdowym (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 500),

16) ustawa z dnia 26 października 1921 r. o opłatach stemplowych od wekslil (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 38, poz. 313);

17) ustawa z dnia 28 października 1921 r. o opłatach stemplowych od rachunków i poświadczeń odbioru sum pieniężnych lub innych przedmiotów wartościowych (Dz. U. R. P. Nr. 92) poz. 676);

18) dekret Nr. 446 Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej Litwy Środkowej z dnia 27 grudnia 1921 r. w przedmiocie podatku stemplowego (Dz. Urz. T. K. Rz. Nr. 1 z r. 1922);

19) ustawa z dnia 7 kwietnia 1922 r. w przedmiocie podwyższenia i zrównania stawek przy niektórych opłatach stemplowych (należytościach) (Dz. U. R. P. Nr. 38. poz. 315) oraz rozporządzenia, wydane na mocy art. 6 tej ustawy;

20) ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie ustalenia wartości celem wymiaru opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 807);

21) ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie skutków prawnych zatajenia części ceny w umowach o sprzedaż lub zamianę (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 827);

22) ustawa z dnia 11 grudnia 1924 r. w przedmiocie opłat stemplowych, które mają

płacić spółdzielnie (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 1, poz. 2):

23) następujące przepisy, obowiązujące na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego:

a) niemiecka ustawa o opłatach stemplowych od weksli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 21 lipca 1909 r. (Dz. Pr. str. 825);

b) niemiecka ustawa o podatku od nabycia nieruchomości z dnia 12 września 1919 r. (Dz. Pr. str. 1617);

c) niemiecka ustawa o podatku od ubezpieczeń z dnia 8 kwietnia 1922 r. (Dz. Pr. str. 400);

d) rozporządzenia, wydane na podstawie art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1109);

24) wszystkie nowele do przepisów, wyżej przytoczonych, z wyjątkiem wymienionych art. 172 i 173.

Nadto tracą moc obowiązującą z dniem wejścia ustawy niniejszej w życie wszelkie inne przepisy dotychczasowe w przedmiotach, unormowanych ustawą niniejszą—z wyjątkiem postanowień o opłatach stemplowych, zawartych w umowach międzypaństwowych, w ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz należytościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721),—w § 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r. o zmianie ustroju Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 107, poz. 967) i w ustawie z dnia 25 listopada 1925 r. o popieraniu polskiej żeglugi morskiej (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 891).

Art. 177.

Minister Skarbu może zezwolić na odroczenie płatności opłaty, w szczególności na uiszczenie ratami. Może przytem w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, obniżyć odsetki za odroczenie (art. 3 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721) lub zupełnie zwolnić od tych odsetek.

Minister Skarbu może przekazać uprawnienia powyższe izbom skarbowym i urzędom skarbowym.

Artykuł niniejszy będzie stosowany również do opłat stemplowych, które stały się wymagalne przed wejściem ustawy niniejszej w życie.

Art. 178.

Minister Skarbu władny będzie — o ileby poszczególne przepisy ustawy niniejszej uległy zmianie—ogłosić w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nowy tekst ustawy z kolejną numeracją artykułów, niezależną od użytej w niniejszej ustawie.

Art. 179.

Postanowienia rozdziałów pierwszego do dwudziestego dziewiątego ustawy niniejszej będą stosowane (o ile w art. 166—168 nie postanowiono inaczej) w tych przypadkach, w których pismo lub czynność prawną sporządzono po wejściu tej ustawy w życie. Do pism, sporządzonych zagranicą, będzie stosowana ustawa niniejsza, jeżeli po jej wejściu w życie zaszły okoliczności, przewidziane w art. 21, 110 i 114.

Rozdział trzydziesty stosuje się do podań, otrzymanych po wejściu ustawy niniejszej w życie przez urząd państwowy, do którego je adresowano; rozdział trzydziesty pierwszy — do świadectw, wystawionych po wejściu tej ustawy w życie.

Art. 180.

Ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie ustalenia wartości celem wymiaru opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 807) nie będzie stosowana do spraw, wszczętych na mocy tej ustawy, a nie rozstrzygniętych prawomocnie do dnia ogłoszenia ustawy niniejszej. Minister Skarbu władny jest na prośbę podatników zezwalać na umorzenie opłat dodatkowych, wymierzonych na mocy powołanej ustawy, a nieuiszczonych do dnia ogłoszenia ustawy niniejszej.

Art. 181.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 1927 r. z wyjątkiem punktów 20 i 21 art. 171 oraz art. 175, które wchodzą w życie z dniem ogłoszenia niniejszej ustawy.

Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Przepisy niniejszej ustawy, tyczące się zagranicy, stosuje się również do obszaru Wolnego Miasta Gdańska.

---

z 20 maja Nr. 42 Rok 1932

Poz. 414. Porozumienie w sprawie ustanowienia karty tranzytowej dla emigrantów, podpisane w Genewie dnia 14 czerwca 1929 r. (Ratyfikowane zgodnie z ustawą z dn. 28 stycznia 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 112).

Poz. 415. Oświadczenie rządowe z dnia 2 kwietnia 1932 r. w sprawie podpisania w imieniu Polski oraz innych państw porozumienia w sprawie ustanowienia karty tranzytowej dla emigrantów, podpisanego w Genewie dnia 14 czerwca 1929 r.

Poz. 416. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 kwietnia 1932 r. o przejeździe cudzoziemskich emigrantów zamorskich, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Przemysłu i Handlu oraz Pracy i Opieki Społecznej.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. w sprawie ratyfikacji porozumienia w sprawie ustanowienia karty tranzytowej dla emigrantów, podpisanego w Genewie dnia 14 czerwca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 112) i art. art. 4, 5, 7 i 8 wzmiankowanego porozumienia (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 414) zarządza się co następuje:

§ 1. Cudzoziemcy, zamierzający wyemigrować z Europy do krajów zamorskich, wolni są od obowiązku zaopatrzenia się w wizy przejazdowe, przewidziane w §§ 14 i 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 575), o ile:

1. pobyt ich w Rzeczypospolitej Polskiej przez czas przejazdu nie będzie uznany przez organa, kontrolujące na granicy ruch osobowy, za zagrażający bezpieczeństwu i

2. wykażą się w dozwolonym punkcie przejściowym na granicy posiadaniem:

a) kart tranzytowych, należycie wypełnionych i podpisanych przez upoważnionego funkcjonarjusza przedsiębiorstwa okrętowego, które kartę wystawiło;

b) paszportów nieprzeterminowanych i stwierdzających należycie tożsamość oraz obywatelstwo;

c) wykupionych biletów przejazdowych dla całkowitej podróży z miejsca wyjazdu do kraju imigracji;

d) środków, potrzebnych na pokrycie swych potrzeb w czasie przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej Polskiej. W razie obawy zawleczenia chorób zakaźnych z pewnych krajów, Minister Spraw Wewnętrznych może uzależnić przejazd tych emigrantów od okazania świadectwa lekarskiego, stwierdzającego, że w otoczeniu emigranta nie panują choroby zakaźne.

§ 2. Do korzystania z postanowień, zawartych w § 1, uprawnieni są obywatele państw, które przystąpiły do zacytowanego we wstępie międzynarodowego porozumienia, a zatem obywatele: Belgji, Francji, Terytorjum Sarry, Włoch, Wielkiej Brytanji, Irlandji Północnej i Holandji.

O przystąpieniach dalszych państw do zacytowanego we wstępie międzynarodowego porozumienia ogłasza Minister Spraw Zagranicznych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w formie oświadczeń rządowych.

§ 3. Wjazd w granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyjazd z jej obszaru posiadaczy kart tranzytowych wolny jest od jakichkolwiek opłat specjalnych z tytułu kontroli lub przejazdu.

§ 4. Karta tranzytowa może być odebrana emigrantowi cudzoziemskiemu w następujących wypadkach:

1. w razie uzasadnionego podejrzenia, że jest sfałszowana,

2. jeżeli została dostarczona przedsiębiorstwu okrętowemu przez rząd państwa, które nie przystąpiło do wskazanego we wstępie porozumienia,

3. jeżeli jej posiadacz nie jest obywatelem jednego z państw, wyszczególnionych w § 2,

4. jeżeli została wystawiona przez przedsiębiorstwo okrętowe, które w myśl art. 5 porozumienia, zostało przez Rząd polski wykluczone od możności korzystania z kart tranzytowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 5. W wypadku, gdy cudzoziemiec zaopatrzony w kartę tranzytową przerywa z jakiegokolwiek powodu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej swą podróż, obowiązany jest w ciągu 24 godzin zawiadomić o tem najbliższą powiatową władzę administracji ogólnej, podając powód przerwania podróży, numer i datę karty tranzytowej, nazwę przedsiębiorstwa okrętowego, które ją wystawiło, swoje nazwisko, imiona, obywatelstwo i adres, pod którym zatrzymuje się, oraz termin, w którym zamierza podjąć przerwaną podróż lub powrócić do państwa, z którego wyjechał.

§ 6. W wypadku, gdy powiatowa władza administracji ogólnej nie uzna podanych powodów przerwania podróży za uzasadnione, wyznacza cudzoziemcowi termin do opuszczenia granic Rzeczypospolitej Polskiej. O ile cudzoziemiec nie wyjedzie w tym terminie, władza ta zarządzi przymusowe odstawienie go bądź do granicy państwa, przez które emigrujący miał jechać dalej, bądź do granicy państwa, z którego przyjechał do Rzeczypospolitej Polskiej.

W wypadku, gdy powiatowa władza administracji ogólnej uzna podane powody przerwania podróży za uzasadnione, winna zapewnić emigrantowi potrzebną pomoc.

Nieodstawienie przerywającego podróż emigranta do granicy Rzeczypospolitej Polskiej nie jest równoznaczne z udzieleniem mu zezwolenia na pobyt w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 7. Wszystkie wydatki, udokumentowane rachunkami, a spowodowane przerwaniem przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej Polskiej (§§ 5 i 6), jeżeli wydatków tych nie może pokryć niezwłocznie ani sam emigrant, ani przedsiębiorstwo okrętowe, które wystawiło mu kartę tranzytową, należy z wskazaniem danych, o których mowa w § 5, podać niezwłocznie i bezpośrednio Urzędowi Emigracyjnemu w Warszawie do pokrycia na rachunek właściwego przedsiębiorstwa okrętowego.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Poz. 417. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 kwietnia 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie zwierząt.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 25 lutego 1932 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 287) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 332) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 25 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 287).

Załącznik do obw. Min. Spr. Wewn.
z dn. 23 kwietnia 1932 r. (poz. 417).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1.

Znęcanie się nad zwierzętami jest wzbronione. Za zwierzęta w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się wszelkie domowe i oswojone zwierzęta i ptactwo oraz zwierzęta i ptactwo dzikie, jako też ryby, płazy, owady i t. p.

Art. 2.

Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć:

a) używanie do pracy zwierząt chorych, rannych lub kulawych oraz utrzymywanie ich w stanie wybitnego niechlujstwa;
b) bicie zwierząt po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn;
c) bicie zwierząt przedmiotami twardemi i ostremi albo zaopatrzonemi w urządzenia obliczone na sprawienie specjalnego bólu;
d) przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ładunkami oczywiście nieodpowiadającemi ich sile lub stanowi dróg, albo zmuszanie takich zwierząt do zbyt szybkiego biegu, nieodpowiadającego ich siłom;
e) przewożenie, przenoszenie lub przepędzanie zwierząt w sposób, w pozycji lub w warunkach, powodujących zbędne cierpienia fizyczne;
f) używanie uprzęży, pęt, więzów i t. p. powodujących ból albo używanie ich w sposób mogący sprawić ból lub uszkodzenie cielesne, — z wyjątkiem, gdy używanie takich przedmiotów jest potrzebne z powodu i w czasie tresury, prowadzonej w interesie publicznym;
g) używanie zwierząt do wszelkiego rodzaju doświadczeń, powodujących śmierć, uszkodzenie cielesne lub ból fizyczny,— z wyjątkiem wypadków przewidzianych w art. 3;
h) dokonywanie na zwierzętach operacyj nieodpowiedniemi narzędziami i bez zachowania koniecznej ostrożności i oględności w celu zaoszczędzenia im zbytniego bólu;
i) złośliwe straszenie i drażnienie zwierząt;
k) wszelkie wogóle zadawanie zwierzętom cierpień bez odpowiednio ważnej i słusznej potrzeby.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami władny jest regulować w drodze rozporządzeń sposób i warunki, jakim odpowiadać winno postępowanie i obchodzenie się ze zwierzętami, a w szczególności używanie ich do pracy, rozrywki lub dla celów sportowych.

Art. 3.

Nie będą uważane za znęcanie się nad zwierzętami doświadczenia, dokonywane na nich w celach naukowych, o ile doświadczenia takie są konieczne dla poważnych prac i badań naukowych i dokonywane są przez osoby, posiadające specjalne zezwolenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, lub organów przez niego upoważnionych, lub pod bezpośrednim nadzorem takich osób, a w zakładach wojskowych — zezwolenie Ministra Spraw Wojskowych, lub organów przez niego upoważnionych.

Przepisy wydane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Spraw Wewnętrznych określą zwierzęta, jakie mogą być używane do takich doświadczeń oraz sposób dokonywania tych doświadczeń w celu zaoszczędzenia zwierzętom niepotrzebnych cierpień.

Doświadczenia określone w niniejszym artykule nie mogą być dokonywane w średnich i niższych zakładach naukowych, poza zakładami specjalnemi, które określą przepisy wymienione w ustępie poprzednim.

Art. 4.

Kto dopuści się czynu przewidzianego w art. 2, lub przekracza postanowienia rozporządzeń o których mowa w ustępie ostatnim tegoż artykułu, ulegnie karze grzywny do 2.000 zł., albo karze aresztu do sześciu tygodni, albo obu karom łącznie.

Tej samej karze ulegnie właściciel zwierzęcia, który świadomie pozwala na popełnienie jednego z czynów przewidzianych w art. 2, lub powoduje popełnienie takiego czynu albo doń zmusza.

Tej samej karze ulegnie również pracodawca, zwierzchnik, przedsiębiorca i każda inna

osoba, z której polecenia lub w czyjej interesie zwierzęta używane są do pracy, jeśli świadomie pozwoli, lub dopuści do popełnienia jednego z czynów, wymienionych w art. 2, lub do czynu takiego nakłania lub zmusza.

Art. 5.

Jeśli czynu przewidzianego w art. 2, dopuszczono się w sposób, wskazujący na wyjątkowe okrucieństwo sprawcy, winny ulegnie karze więzienia do jednego roku. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy karnej z 1852 r. zamiast więzienia stosuje się ścisły areszt.

Art. 6.

W wypadku popełnienia wyżej wymienionych przestępstw przez nieletnich do lat czternastu, rodzice lub opiekunowie, winni niedozoru, ulegną karze grzywny do 50 zł.

Art. 7.

Winny dokonywania doświadczeń naukowych w sposób naruszający postanowienia art. 3, lub przepisy wydane na jego podstawie, ulegnie karze grzywny do 1000 zł.

Art. 8.

Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w art. 2 pod lit. g), h), i), k), powołane są sądy grodzkie. Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w art. 2 pod lit. a), b), c), d), e), i f) powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 9.

Jeśli skutkiem znęcania się, zwierzę znajduje się w takim stanie, że ze względów humanitarnych powinno być zabite, albo jeśli wymaga leczenia, — powiatowa władza administracji ogólnej, po zbadaniu zwierzęcia przez lekarza weterynarji, może zarządzić jego zabicie lub leczenie na koszt winnego, przyczem może powierzyć takie zwierzę na czas leczenia innej osobie, którą uzna za odpowiednią.

Odwołanie się nie wstrzymuje wykonania zarządzenia.

Art. 10.

Ministrowie Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych mogą upoważnić w drodze rozporządzenia poszczególne stowarzyszenia i organizacje mające na celu ochronę zwierząt albo ich hodowlę lub popieranie ich hodowli, oraz towarzystwa łowieckie do współdziałania z organami państwowemi w ujawnianiu przestępstw, przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu. Tak upoważnione stowarzyszenia i organizacje będą miały prawo popierania oskarżenia w sądach w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

Art. 11.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Spraw Wojskowych, a w zakresie postanowień karnych — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych, każdemu w zakresie swej właściwości.

Art. 12.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie trzydziestego dnia po dniu ogłoszenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą art. 287 Kod. Kar. z 1903 r. i § 360 p. 13 Kod. Kar. z 1871 r. oraz wszystkie inne dotychczasowe przepisy w sprawach, uregulowanych tem rozporządzeniem.

Poz. 418. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 1932 r. o sprostowaniu błędu w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany statutu Państwowej Rady Kolejowej, stanowiącego część integralną ustawy z dnia 15 kwietnia 1921 r. w sprawie powołania Państwowej Rady Kolejowej.

---

z 23 maja Nr. 43 Rok 1932

Poz. 419. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. o zmianie wysokości uposażeń funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych oraz zaopatrzeń emerytalnych.

Poz. 420. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. zmieniające rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 1 października 1924 r. o opłatach za mieszkania, zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajętych lub administrowanych.

Poz. 421. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 kwietnia 1932 r. o ulgach przy sporządzaniu bilansów przez zakłady ubezpieczeń podlegające nadzorowi Ministra Skarbu.

Poz. 422. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 maja 1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Skarbu w sprawie opłat od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.

Na podstawie art. 1, 3 i 5 ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o opłatach od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego

Czerwonego Krzyża (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 111) zarządza się co następuje:

§ 1. Opłacie na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża podlegają bilety wstępu na wszelkie publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, a w szczególności bilety wstępu na:

1) przedstawienia: kinematograficzne, teatralne i rewjowe, baletowe i kabaretowe,

2) koncerty, deklamacje i recytacje,

3) przedstawienia cyrkowe, menażerje, pokazy zwierząt tresowanych,

4) zabawy taneczne, kostjumowe, bale maskowe, dancingi i t. p.,

5) zabawy ludowe z karuzelami, huśtawkami, strzelnicami, aparatami do mierzenia sił, aparatami reprodukującemi mechanicznie utwory muzyczne, deklamacje i śpiew, z grami połączonemi z wygraną w pieniądzach lub przedmiotach, kolejkami amerykańskiemi i t. p.,

6) zawody sportowe, wyścigi konne, samochodowe, kolarskie, motocyklowe, walki zapaśnicze oraz inne widowiska tego rodzaju,

7) wystawy i panoramy.

§ 2. Opłatę na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża pobiera się w formie dodatku do ceny wykupionego biletu wstępu na zabawę, rozrywkę lub widowisko; za cenę biletu (art. 1 ust. 2 ustawy), tworzącą podstawę do obliczenia opłaty, uznaje się kwotę uiszczoną przez nabywcę biletu.

Od biletów bezpłatnych opłaty się nie pobiera, liczba tych biletów powinna być jednak zgóry zgłoszona zarządowi gminy.

§ 3. Opłatę na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża od biletów wstępu opłacają osoby, nabywające bilety wstępu, inkasują ją zaś i są za tę opłatę odpowiedzialni właściciele przedsiębiorstw lub osoby odpowiedzialne za przedsiębiorstwo lub urządzenie zabawy, rozrywki lub widowiska.

Zainkasowaną opłatę należy wpłacić do kasy gminnej łącznie z zainkasowanym komunalnym podatkiem od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk, a w wypadku, gdy podatek komunalny nie jest pobierany, najdalej w ciągu 5-ciu dni po dniu zabawy, rozrywki, lub widowiska. Przedsiębiorstwom, względnie osobom inkasującym opłatę, przyznaje się odszkodowanie w wysokości 2% zainkasowanej sumy.

§ 4. O ile uczestnictwo w zabawie, rozrywce, lub widowisku nie jest uzależnione wyłącznie od wykupionych biletów wstępu, opłatę na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża wymierza się ryczałtowo w stosunku 10% od podatku, wymierzonego ryczałtowo na rzecz gminy.

W wypadku, gdy podatek komunalny nie został ryczałtowo wymierzony, należy uskutecznić wymiar ryczałtowych opłat na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża w kwocie do 5 zł. dziennie — w zależności od warunków miejscowych i liczebności uczestników zabawy lub widowiska.

Wymierzoną stosownie do ust. 1—2 opłatę przedsiębiorcy, względnie osoby urządzające zabawę, rozrywkę lub widowisko, wpłacają do kasy gminnej.

§ 5 Do wymiaru, poboru i przymusowego ściągania opłaty na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża oraz do odwołań od wymiaru tej opłaty, zarówno pod względem trybu postępowania jak i właściwości władz, stosuje się odpowiednio przepisy, dotyczące komunalnego podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk, przewidziane w ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 6. O ile z winy urządzającego zabawę, rozrywkę, lub widowisko zostało uniemożliwione ściągnięcie przypadającej na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża opłaty wskutek niedostarczenia danych, umożliwiających ustalenie jej wymiaru, zarząd gminny może ustalić opłatę tak, jak gdyby wszystkie rozporządzalne miejsca zostały rozprzedane.

§ 7. Wpływy z opłat na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża wraz z karami za zwłokę zarządy gmin wpłacają do Pocztowej Kasy Oszczędności, względnie do urzędu pocztowego, na konto Polskiego Czerwonego Krzyża Nr. 5600 dwa razy na miesiąc w ciągu dni (pięciu) po upływie każdego półmiesięcznego okresu, czyli kwoty pobrane w czasie od 1 do 15 — do dnia 20 włącznie tegoż miesiąca, pobrane zaś w czasie od 16 do końca miesiąca—do dnia 5 włącznie każdego następnego miesiąca.

§ 8. Za czynności związane z poborem opłaty na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża przyznaje się zarządom gmin odszkodowanie w wysokości 3% wpływu z opłaty wraz z karami za zwłokę. Koszty przymusowego ściągnięcia opłaty pobierają zarządy gmin na rachunek własny.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 423. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 maja 1932 r. o przyznaniu XII Międzynarodowym Targom Wschodnim, mającym się odbyć we Lwowie w czasie od 18 do 30 czerwca 1932 r. włącznie, ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

---

z 24 maja Nr. 44 Rok 1932

Poz. 424. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 20 kwietnia 1932 r. w sprawie częściowej zmiany i uzupełnienia taryfy telegraficznej i telefonicznej.

Poz. 425. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 maja 1932 r. o uldze celnej na papier pakowy.

Poz. 426. Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Komunikacji z dnia 20 maja 1932 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o uregulowaniu zobowiązań Państwa Polskiego z tytułu przejęcia kolei Lwów—Granica Państwa pod Śniatyniem — Załuczem.

---

z 27 maja Nr. 45 Rok 1932

Poz. 427. Konwencja pomiędzy Polską a Rumunją dotycząca pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych podpisana w Bukareszcie dn. 19 grudnia 1929 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 17 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 370).

Poz. 428. Oświadczenie Rządowe z dnia 9 maja 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konwencji pomiędzy Polską i Rumunją, dotyczącej pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych wraz z protokółem końcowym, podpisanym w Bukareszcie dn. 19 grudnia 1929 r.

Poz. 429. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 1932 r. o odstąpieniu gminie m. st. Warszawy terenów państwowych na cele rozbudowy miasta.

Poz. 430. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 maja 1932 r. o dopuszczeniu osób nieposiadających dyplomu inżyniera górniczego do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego, względnie działu robót górniczych.

Poz. 431. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 maja 1932 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom niektórych zakładów pracy w województwach: śląskiem i kieleckiem.

Poz. 432. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 maja 1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Rolnictwa, Reform Rolnych i Robót Publicznych w sprawie trybu postępowania w myśl ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o dobrach skonfiskowanych przez byłe rządy zaborcze uczestnikom walk o niepodległość.

Poz. 433. Rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 19 maja 1932 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utrzymania porządku w domach, na dziedzińcach, chodnikach i jezdniach w gminach miejskich na niektóre miejscowości.

Na podstawie art. 2 i 3 pkt. c) ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o utworzeniu urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami, grożącemi Państwu klęską powszechną (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 388) oraz w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie powołania Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 407) zarządzam co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą rozporządzenia Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utrzymania porządku w domach, na dziedzińcach, chodnikach i jezdniach w gminach miejskich (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 346) rozciąga się na m. st. Warszawę oraz na miejscowości, wymienione w załączniku do niniejszego rozporządzenia, należące do gmin wiejskich lub stanowiące samodzielne gminy wiejskie, a mające przez sposób zabudowania się oraz skupienie ludności wyraźny charakter gmin miejskich.

§ 2. Uchyla się moc obowiązującą rozporządzenia Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 19 czerwca 1931 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utrzymania porządku w domach, na dziedzińcach, chodnikach i jezdniach w gminach miejskich na niektóre osady (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 550).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do rozporządzenia N. N. K. do spraw walki z epidemjami z dnia 19 maja 1932 r. (poz. 433).

WYKAZ

miejscowości, na które rozciąga się moc obowiązującą rozporządzenia Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utrzymania porządku w domach, na dziedzińcach, chodnikach i jezdniach w gminach miejskich (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 346).

I. Województwo warszawskie.

1. pow. błoński — Wiskitki, Brwinów, Milanówek, Nadarzyn, Leszno, Komorów, Podkowa Leśna.
2. „ gostyński — Sanniki, Osmolin, Soczewka.
3. „ grójecki — Tarczyn.
4. „ kutnowski — Dąbrowice, Łanięta, Strzelce, Dobrzelin.
5. „ lipnowski — Kikoł, Lubicz, Skempe.
6. „ łowicki — Bielawy, Łyszkowice, Sobota, Kiernozia, Bolimów.
7. „ makowski — Krasnosielc.
8. „ miński — Stanisławów, Latowicz, Mrozy, Kołbiel, Cegłów, Dobre, Siennica.
9. „ mławski — Szreńsk.
10. „ nieszawski — Osięciny, Piotrków Kujawski, Dobre, Służewo.
11. „ płocki — Bodzanów, Drobin, Bielsk, Staroźreby.
12. „ płoński — Baboszewo, Czerwińsk, Nowe-Miasto, Sochocin.
13. „ przasnyski — Janowo, Dzierzgowo, Baranowo.
14. „ radzymiński — Kobyłka, Jadów, Kamieńczyk, Urle, Tłuszcz.
15. „ rawski — Kaczka, Inowłódź.
16. „ rypiński — Ostrowite, Skrwilno.
17. „ sierpecki — Bieżuń.
18. „ sochaczewski — os. fabr. Chodaków.
19. „ warszawski — Chylice, Henryków, Jabłonna, Jeziorna, Falenica, Karczew, Konstancin, Łomianki, Miłosna, Okuniew, Pomiechówek, Rembertów, Skolimów, Świder, Piastów, Legjonowo, Włochy, Wawer, Anin, Międzylesie, Radość, Pyry, Michalin, Józefów, Choszczówka, Buchnik, Nieporęt, Ołtarzew, Ząbki, Zielonka, Wesoła, Wola-Grzybowska, Sulejówek, Cechówka, Miłosna Stara, Skruda, Celestynów, Płudy, Marki.

II. Województwo łódzkie.

1. pow. brzeziński — Głowno, Jeżów, Ujazd, Będków, Koluszki, Cichorajka, Warchałów, Borówka, Osiny, Gałkówek, Andrespol, Żakowice Stare, Żakowice Nowe, Różyca, Będzelin, Rogów st. kol., Kiełbasa.
2. „ kaliski — Opatówek, Koźminek, Lisków, Godziesze, Borysławice, Chocz, Ceków, Iwanowice, Rożdżały, Krzyżówka, Ogrody, Rypinek, Stare Miasto, Zawodzie, Tyniec, Pólko, Majków, Chrustów, Chmielnik, Winiary, Szczypiorno, Nosków, Zagorzynek, Piwonice, Piwonice kolonja, Wolica, Zbiersk.
3. „ kolski — Sompolno, Izbica, Babiak, Brdów, Grzegorzew, Brudzew.
4. „ koniński — Gosławice, Ciążeń, Lądek, Grodziec, Skulsk, Wilczyn, Kazimierz Biskupi.
5. „ łaski — Dłutów, Widawa, Szczerców, Lutomiersk, Górka Pabjanicka, Zelów.
6. „ łęczycki — Leśmierz, Piątek, Poddębice, Grabów, Parzęczew.
7. „ łódzki — Rzgów, Langówek, Helenówek, Radogoszcz, Kały, Kały A. B., Chojny, Cyganka, Nowe-Złotno, Retkinia, Rokicie Stare, Place-Stoki, Andrzejów.
8. „ piotrkowski — Sulejów, Bełchatów, Kamieńsk, Rozprza, Srocko, Wolbórz, Gorzkowice, Grocholice, Kleszczów.
9. „ radomszczański — Brzeźnica, Koniecpol, Pajęczno, Sulmierzyce, Pławno, Gidle.
10. „ sieradzki — Burzenin.
11. „ turecki — moc obowiązująca rozporządzenia rozciąga się na cały powiat.
12. „ wieluński — Działoszyn, Lututów, Osiaków, Bugaj, Bolesławiec.

III. Województwo kieleckie.

1. pow. będziński — Strzemieszyce Wielkie, Ząbkowice, Gołonóg, Porąbka, Niemce, Grodziec, Zagórze, Niwka, Kazimierz.
2. „ częstochowski — Mstów, Przyrów, Janów, Olsztyn.
3. „ iłżecki — Wąchock, Lipsko, Sienno, Solec, Kazanów, Ciepielów.
4. „ jędrzejowski — Wodzisław, Sobków, Małogoszcz, Oksa.
5. „ kielecki — Bodzentyn, Suchedniów, Słupia Nowa.
6. „ konecki — Gowarczów, Radoszyce.
7. „ kozienicki — Głowaczów, Gniewoszów, Granica, Zagożdżon, Magnuszew.
8. „ miechowski — Książ Wielki, Brzesko Nowe, Charsznica, Luborzyca.
9. „ olkuski — Pilica, Skała, Sławków, Żarnowiec, Bolesław, Ogrodzieniec.
10. „ opatowski — Ożarów, Łagów, Iwaniska, Kunów, Ćmielów.
11. „ opoczyński — Drzewica, Gielniów, Białaczów, Klwów, Odrzywół, Przysucha, Żarnów.
12. „ pińczowski — Wiślica, Koszyce.
13. „ radomski — Białobrzegi, Przytyk, Jedlińsk.
14. „ sandomierski — Klimontów, Koprzywnica, Połaniec, Osiek, Bogorja.
15. „ stopnicki — Stopnica, Pacanów, Nowy Korczyn, Oleśnica, Kurozwęki, Szydłów, Perzchnica, Piotrowice.
16. „ włoszczowski — Secemin, Kurzelów, Lelów.
17. „ zawierciański — Żarki, Koziegłowy, Łazy, Siewierz, Myszków Stary, Myszków Nowy.

IV. Województwo lubelskie.

1. pow. bialski — Kodeń, Łomazy, Piszczac, Rossosz, Konstantynów.
2. „ biłgorajski — Józefów, Krzeszów, Tarnogród, Frampol, Goraj.
3. „ chełmski — Pawłów, Rejowice, Siedliszcze, Sawin, Świerze, Wojsławice, Wiszniewice.
4. „ garwoliński — Maciejowice, Łaskarzew, Osieck, Parysów, Ryki, Sobienie-Jeziory, Sobolew, Stężyca.
5. „ hrubieszowski — Grabowiec, Horodło, Uchanie, Kryłów.
6. „ janowski — Annopol, Modliborzyce, Urzędów, Zaklików, Zakrzówek.
7. „ krasnostawski — Izbica, Gorzków, Kraśniczyn, Tarnogóra, Turobin, Żółkiewka.
8. „ lubelski — Bełżyce, Bychawa, Biskupice, Chodel, Głusk, Piaski, Puchaczów, Niedrzwica Wielka, Niedrzwica Mała, Trawniki, Milejów, Sławinek, Czechów, Helenów, parc. Sachsa, wieś i kolonja Dziesiąta.
9. „ lubartowski — Czemierniki, Firlej, Kamionka, Michów.
10. „ łukowski — Adamów, Łysobyki, Serokomla.
11. „ puławski — Baranów, Bobrowniki, Irena, Józefów, Kazimierz, Końskowola, Kurów, Markuszów, Opole, Wąwolnica, twierdza i stacja Dęblin.
12. „ radzyński — Komarówka Podlaska, Wohyń.
13. „ siedlecki — Mokobody, Mordy, Sarnaki.
14. „ sokołowski — Kossów, Sterdyń.
15. „ tomaszowski — Jarczów, Komarów, Łaszczów, Tyszowce.
16. „ węgrowski — Liw, Miedzna, Stoczek, Sadowne.
17. „ włodawski — Sosnowica, Wisznice, Sławatycze.

V. Województwo białostockie.

1. pow. augustowski — Lipsk, Raczki, Sopoćkinie, Sztabin.
2. „ białostocki — Gródek, Jasionówka, Michałowo, Trzcianne.
3. „ bielski — Narewka, Hajnówka, Białowieża, Milejczyce, Orla, Grodzisk.
4. „ grodzieński — Jeziory, Łunna, Brzostowica Wielka, Porzecze, Wołpa.
5. „ łomżyński — Nowogród, Rutki, Śniadowo, Wizna, Jedwabne.
6. „ ostrołęcki — Czerwin, Goworowo, Myszyniec, st. kol. Ostrołęka.
7. „ ostrowski — Andrzejowo, Brańszczyk, Długosiodło, Małkinia, Nur, Poręba, Zaręby Kościelne, Wąsewo.
8. „ sokólski — Janów, Kuźnica, Sidra, Suchowola, Nowy Dwór.
9. „ suwalski — Filipów, Puńsk, Wiżajny, Sejny, Przerośl.
10. „ szczuczyński — Radziłów, Wąsosz.
11. „ wołkowyski — Izabelin, Łysków, Mścibów, Piaski, Porozów, Roś, Jałówka, Krzemienica, Międzyrzecz, Podorosk, Zelwa.
12. „ wysoko-mazowiecki — Ciechanowiec, Łapy, Czyżewo.

VI. Województwo wileńskie.

1. pow. brasławski — Brasław, Druja, Widze.
2. „ dziśnieński — Hermanowicze, Hołobicze, Królewszczyzna, Łużki, Plisa, Prozoroki, Szarkowszczyzna.
3. „ mołodecki — Gródek, Kraśne.
4. „ oszmiański — Holszany, Dziewieniszki, Krewo, Soły.
5. „ postawski — Postawy, Duniłowicze.
6. „ święciański — Dukszty, Hoduciszki, Ignalino.
7. „ wilejski — Budsław, Dołhinów, Ilja, Krzywicze, Kurzeniec.
8. „ wileńsko-trocki — Landwarów, Niemenczyn, Michaliszki, Olkieniki.

VII. Województwo nowogródzkie.

1. pow. baranowicki — Lachowicze, Nowa Mysz, Stołowicze, Swojatycze, Horodyszcze, Mołczadź, Krzywoszyn, Niedźwiedzica.
2. „ lidzki — Ejszyszki, Iwje, Lipniszki, Werenów, Raduń, Bielica, Brzozówka.
3. „ nieświeski — Horodziej, Snów, Siniawka, Hrycewicze, Kleck, Łań.
4. „ nowogródzki — Wsielub, Zdzięcioł, Lubcz, Korelicze, Dworzec, Nowojelnia, Niehniewicze.
5. „ słonimski — Byteń, Dereczyn.
6. „ stołpecki — Nowy Świerzeń, Rubieżewicze, Mir, Połoneczka, Turzec, Naliboki, Derewna.
7. „ szczuczyński — Szczuczyn, Żołudek, Kamionka folw., Ostryna, Wasiliszki, Różanka, Nowy Dwór, Sobakińce, Kamionka miasto, Skrzybowce.
8. „ wołożyński — Trąby, Wiszniew, Wołma, Iwieniec, Pierszaje, Wołożyn, Bakszty, Zabrzezie, Kamień.

VIII. Województwo poleskie.

1. pow. brzeski — Małoryta, Tomaszówka, Otoki, Czernawczyce. Domaczewo.
2. „ łuniniecki — Mikaszewicze, Hancewicze, Łachwa, Lenin, Kożangrodek.
3. „ drohicki — Drohiczyn, Chomsk, Janów, Motol.
4. „ kobryński — Antopol, Dywin, Żabinka.
5. „ koszyrski — Kamień Koszyrski, Lubieszów.
6. „ kosowski — Telechany, Iwacewicze, Święta Wola.
7. „ piński — Serniki, Pohost-Zahorodzki.
8. „ stoliński — Horodno.

IX. Województwo wołyńskie.

1. pow. dubieński — Demidówka, Kozin, Młynów, Wołkowyje, Werba.
2. „ horochowski — Łokacze, Ożdziutycze, Dróżkopol.
3. „ kostopolski — Deraźne, Stepań, Ludwipol.
4. „ kowelski — Ratno, Mielnica, Maciejów, Maniewicze, Turzysk.
5. „ krzemieniecki — Wiśniowiec, Szumsk, Katerburg, Łanowce, Białozorka, Wyszogródek, Poczajów.
6. „ rówieński — Aleksandrja, Hoszcza, Klewań, Tuczyn, Międzyrzec.
7. „ łucki — Kołki, Zofjówka, Torczyn, Czartorysk, os. Czartorysk, Kiwerce, Sienkiewiczówka, Sokół.
8. „ zdołbunowski — Mizocz.
9. „ włodzimierski — Poryck.
10. „ sarneński — Klesów, Rafałówka, Włodzimierzec.

X. Województwo krakowskie.

1. pow. bialski — Witkowice, Straconka, Bystra, Buczkowice, Komorowice, Kozy, Szczyrk, Brzezinka.
2. „ bocheński — Kłaj, Lipnica Murowana, Trzciana, Łapanów, Rajbrot.
3. „ brzeski — Czchów, Radłów, Szczurowa, Zakliczyn.
4. „ chrzanowski — Alwernia, Trzebinia.
5. „ dąbrowski — Szczucin.
6. „ gorlicki — Bobowa, Glinik Marjampolski, Rzepiennik Strzyżewski.
7. „ jasielski — Dębowiec, Kałaczyce, Ołpiny, Osiek, Żmigród.

8. pow. krakowski — Kocmyrzów, Borek Fałęcki, Czernichów, Liszki, Zabierzów, Prądnik Czerwony, Prokocim, Swoszowice.
9. „ limanowski — Mszana-Dolna, Tymbark.
10. „ mielecki — Przecław, Borowa, Rzochów.
11. „ myślenicki — Sułkowice, Wiśniowa, Gdów.
12. „ nowosądecki — Łącko, Rytro, Łabowa, Tylicz, Jazowsko, Krynica wieś, Żegiestów wieś.
13. „ nowotarski — Krościenko, Poronin, Bukowina, Jabłonka, Frydman, Białka, Szczawnica uzdr., Rabka,
14. „ żywiecki — Zabłocie, Sporysz, Isep, Milówka, Rajcza, Jeleśnia.
15. „ ropczycki — Wielopole Skrzyńskie, Przedmieście Sędziszowskie.
16. „ tarnowski — Ryglice, Mościce.
17. „ wadowicki — Zembrzyce, Zawoja.

XI. Województwo lwowskie.

1. pow. bobrecki — Brzozdowce, Mikołajów, Wybranówka, Strzeliska Nowe.
2. „ brzozowski — Dynów, Jasienica Rosielna.
3. „ dobromilski — Bircza, Nowe Miasto, Rybotycze.
4. „ kolbuszowski — Majdan, Raniżów.
5. „ krośniewski — Iwonicz, Jedlicze, Korczyna, Frysztak.
6. „ leski — Baligród, Cisna, Lutowiska, Wola Michowa.
7. „ lubaczowski — Oleszyce, Narol.
8. „ łańcucki — Gillershof, Siedlanka, Żołynia.
9. „ mościski — Hussaków, Krukienice.
10. „ przemyski — Dubiecko.
11. „ rawski — Magierów, Lubycza Królewska.
12. „ rzeszowski — Czudec, Niebylec.
13. „ samborski — Felsztyn.
14. „ sanocki — Bukowsko, Jaćmierz, Mrzygłóg, Zarszyn, Tyrawa Wołoska.
15. „ sokalski — Waręż Miasto, Krystonopol, Tartaków miasto.
16. „ turczański — Turka, Borynia, Rozłucz.

XII. Województwo stanisławowskie.

1. pow. doliński — Dolina, Bolechów, Rożniaków, Perehińsko.
2. „ horodeński — Horodenka, Czernelica, Obertyn.
3. „ kałuski — Kałusz, Wojniłów.
4. „ kołomyjski — Kołomyja, Peczeniżyn, Gwoździe Miasto, Jabłonów.
5. „ kosowski — Kosów, Kuty, Żabie, Różnów.
6. „ nadwórniański — Nadwórna, Delatyn, Jaremcze uzdr., Łanczyn, Mikuliczyn, Worochta uzdr., Sołotwina.
7. „ rohatyński — Rohatyn, Bursztyn, Bołszowce, Bukaczowce, Stratyn Miasto.
8. „ śniatyński — Śniatyń, Zabłotów.
9. „ stanisławowski — Stanisławów, Halicz, Jezupol, Marjampol Miasto, Bohorodczany, Łysiec.
10. „ stryjski — Stryj, Morszyn, uzdr., Skole, Synowódzko Wyżne.
11. „ tłumacki — Tłumacz, Tyśmienica, Chocimierz, Ottynja.
12. „ żydaczowski — Żydaczów, Mikołajów n/D, Rożdół, Żurawno.

XII. Województwo tarnopolskie.

1. pow. borszczowski — Jezierzany, Mielnica, Korolówka.
2. „ brodzki — Podkamień.
3. „ brzeżański — Narajów Miasto.
4. „ buczacki — Potok Złoty, Uście Zielone, Koropiec.
5. „ kopyczyniecki — Chorostków, Probużna.
6. „ podhajecki — Wiśniowczyk, Złotniki.
7. „ przemyślański — Dunajów, Świrz.
8. „ radziechowski — Chołojów, Stojanów, Szczurowice, Toporów, Witków Nowy.
9. „ tarnopolski — Kozłów.
10. „ trembowelski — Janów, Strusów.
11. „ zaleszczycki — Tłuste Miasto, Uścieczko.
12. „ zborowski — Jezierna.

z 31 maja Nr. 46 Rok 1932

Poz. 434. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1932 r. o zmianie zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1924 r. w sprawie udzielenia koncesji na budowę i eksploatację kolei elektrycznej użytku publicznego z Warszawy przez Grodzisk do Żyrardowa i o nadaniu koncesji na budowę i eksploatację odgałęzień wymienionej kolei do Włoch i Milanówka tudzież o jej przedłużeniu do stacji kolei państwowych w Grodzisku.

Poz. 435. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 1927 r. o rozmiarach kwater stałych i opłatach za kwatery stałe w koszarach lub budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajętych albo administrowanych.

Poz. 436. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 1932 r. o zmianie wysokości uposażenia pracowników Pocztowej Kasy Oszczędności.

Poz. 437. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 1932 r. o zmianie wysokości uposażenia pracowników Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

Poz. 438. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 1932 r. o zmianie wysokości uposażenia pracowników Państwowego Banku Rolnego.

Poz. 439. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 20 maja 1932 r. o wprowadzeniu w życie na niektórych obszarach Państwa ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami.

Poz. 440. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 marca 1932 r. o wymianie uszkodzonych i zatrzymywaniu fałszywych znaków pieniężnych.

Poz. 441. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 maja 1932 r. o zaszeregowaniu stanowisk służbowych w Państwowym Monopolu Spirytusowym do grup uposażenia.

Poz. 442. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 maja 1932 r. o zmianie wysokości uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Poz. 443. Obwieszczenie Ministra Komunikacji z dnia 14 kwietnia 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o powołaniu Państwowej Rady Kolejowej.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 9 maja Nr. 105 Rok 1932

Poz. 134. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 4 maja 1932 r. o uzupełnieniu wykazu urzędów celnych, upoważnionych do wystawiania zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie.

Poz. 135. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 3 kwietnia 1932 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 21 kwietnia 1932 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych na obszarze województwa pomorskiego oraz na obszarze miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław i powiatów szubińskiego i wyrzyskiego.

Poz. 136. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1932 r. w sprawie wykazu specyfików farmaceutycznych.

z 10 maja Nr. 106 Rok 1932

Poz. 137. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1932/33 na obszarze województw: warszawskiego, białostockiego, lubelskiego, łódzkiego i kieleckiego, z wyjątkiem powiatu olkuskiego i miechowskiego.

z 11 maja Nr. 107 Rok 1932

Poz. 138. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1932 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 26 lutego 1932 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego.

Poz. 139. Załączniki do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 kwietnia 1932 roku o trybie postępowania przy wywozie za zwrotem cła bekonów, szynek, niektórych przetworów mięsnych oraz mięsa wieprzowego, wołowego, cielęcego i baraniego.

z 12 maja Nr. 108 Rok 1932

Poz. 140. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 kwietnia 1932 r. w przedmiocie częściowej zmiany rozporządzenia z dnia 10 listopada 1931 r. w sprawie utworzenia ekspozytur urzędów celnych w okręgu administracyjnym Dyrekcji Ceł w Mysłowicach.

Poz. 141. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 kwietnia 1932 r. o zarządzeniu rejestracji roszczeń z umów ubezpieczeń na życie objętych postanowieniami art. 21 polsko-niemieckiego układu waloryzacyjnego.

z 13 maja Nr. 109 Rok 1932

Poz. 142. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z mieczami, Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości.

z 14 maja Nr. 110 Rok 1932

Poz. 143. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zamknięciu sesji Sejmu Śląskiego.

Poz. 144. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie zmiany statutu przedsiębiorstwa „Państwowa Wytwórnia Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie" w powiecie kozienickim.

z 17 maja Nr. 111 Rok 1932

Poz. 145. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 maja 1932 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 1 kwietnia 1932 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa pomorskiego.

z 18 maja Nr. 112 Rok 1932

z 19 maja Nr. 113 Rok 1932

z 20 maja Nr. 114 Rok 1932

z 21 maja Nr. 115 Rok 1932

z 23 maja Nr. 116 Rok 1932

Poz. 146. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 26 kwietnia 1932 r. zawierające przepisy techniczne na linje elektryczne prądu silnego.

z 24 maja Nr. 117 Rok 1932

Poz. 147. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 maja 1932 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów w Wilnie na cele zakwaterowania wojska.

z 25 maja Nr. 118 Rok 1932

Poz. 148. Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1932 r. o uchyleniu uchwały Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1927 r. w sprawie przepisów o przyjmowaniu i wymianie uszkodzonych znaków pieniężnych.

z 27 maja Nr. 119 Rok 1932

Poz. 149. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych na obszarze powiatów olkuskiego i miechowskiego woj. kieleckiego na rok służbowy 1932/33.

z 28 maja Nr. 120 Rok 1932

Poz. 150. Instrukcja z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej, wydana dla powiatowej władzy administracji ogólnej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

Na podstawie § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 1932 r. o statystyce produkcji rolnej (Dz. U. R. P, Nr. 27, poz. 255) zarządza się co następuje.

§ 1.

W zakresie statystyki produkcji rolnej zarządy gmin wiejskich i miejskich ustalają co roku powierzchnie poszczególnych ziemiopłodów, plony i stan liczebny zwierząt gospodarskich.

§ 2.

Wymienione wyżej czynności dokonywane są przez zarządy gmin we własnym zakresie pod bezpośrednim kierownictwem i kontrolą powiatowej władzy administracji ogólnej.

W szczególności do powiatowej władzy administracji ogólnej należy dopilnowanie, ażeby czynności zarządów gmin, uskuteczniane w zakresie statystyki produkcji rolnej, były wykonywane w ustalonych terminach i stosownie do przepisów instrukcji, wydanej w tej sprawie dla zarządów gmin wiejskich i miejskich oraz wskazówek umieszczonych na poszczególnych formularzach.

§ 3.

Powiatowa władza administracji ogólnej otrzyma bezpłatnie do dnia 1 maja od Głównego Urzędu Statystycznego w niezbędnej ilości następujące druki:

a) formularz „Am" do spisania powierzchni zasiewów w gospodarstwach posiadających poniżej 50 ha ogólnego obszaru,

b) formularz „Aw" do rejestracji powierzchni zasiewów w gospodarstwach posiadających 50 ha i więcej ogólnego obszaru,

c) formularz „a" dla zestawień dotyczących powierzchni zasiewów na obszarze gminy,

d) formularz Nr. 1 dla zestawień, dotyczących powierzchni zasiewów na obszarze powiatu,

e) formularz „c" do określenia przez komisje gminne przeciętnej wysokości plonów,

f) formularz Nr. 3 do obliczenia wysokości zbiorów na obszarze powiatu,

g) formularz „B" do indywidualnej rejestracji zwierząt gospodarskich,

h) formularz „b" dla zestawień wyników indywidualnej rejestracji zwierząt gospodarskich na obszarze gminy,

i) formularz Nr. 2 dla zestawienia wyników indywidualnej rejestracji zwierząt gospodarskich na obszarze powiatu,

j) drukowaną instrukcję dla zarządów gmin wiejskich i miejskich w sprawie statystyki produkcji rolnej,

k) drukowaną instrukcję dla powiatowej władzy administracji ogólnej w sprawie statystyki produkcji rolnej.

§ 4.

Formularze „Am", „Aw", „a", „B", „b" oraz instrukcje dla zarządów gmin wiejskich i miejskich powiatowa władza administracji ogólnej odeśle zarządom gmin w czasie do 15 maja, formularze zaś „c" w końcu lipca. Pozostałe formularze, mianowicie Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 oraz instrukcje dla powiatowej władzy administracji ogólnej należą już do zakresu działania tej władzy i pozostają w starostwie.

§ 5.

Powiatowa władza administracji ogólnej dopilnuje, żeby gminne komisje, przewidziane w § 4 instrukcji dla zarządów gmin wiejskich i miejskich zostały utworzone najpóźniej do dnia 15 maja i w takim składzie pod względem kompetencji fachowej, żeby wyniki pracy tej komisji gwarantowały jaknajwiększą dokładność.

§ 6.

Wskazanem i ze wszechmiar pożądanem jest, aby powiatowa władza administracji ogólnej utworzyła komisję powiatową pod przewodnictwem starosty lub jego zastępcy w składzie powiatowego instruktora rolnego, przedstawicieli spółdzielczości rolniczej, doświadczalnictwa rolnego, zawodowych organizacyj rolniczych i innych znawców rolnictwa, celem skontrolowania nadesłanych przez zarządy gmin zestawień, dotyczących powierzchni zasiewów i określenia wysokości plonów.

§ 7.

Po otrzymaniu od zarządów gmin zestawień gminnych „a" razem z formularzami „Am" i „Aw" powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi (przy pomocy komisji) dokładne sprawdzenie czy nadesłane formularze nie zawierają błędów rachunkowych i czy powierzchnie poszczególnych zasiewów są dobrze obliczone. W tym celu należy dokładnie zapoznać się z pracą gminnej komisji na podstawie protokółu, umieszczonego na czwartej stronie formularza „a". Baczyć należy przytem, żeby po zsumowaniu powierzchni zasiewów i ugorów dla wszystkich gmin wypadła ogólna powierzchnia ziemi ornej w powiecie podana przez Główny Urząd Statystyczny do wiadomości powiatowej władzy administracji ogólnej (ob. § 17).

§ 8.

Po skompletowaniu zestawień „a", sprawdzeniu dokładności i po ewentualnem poprawieniu powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi sporządzenie zestawienia Nr. 1, dotyczącego powierzchni poszczególnych ziemiopłodów na obszarze powiatu. Prace te powinny być ukończone do dnia 10 lipca. Otrzymane powierzchnie zasiewów powinny być wpisane do zestawienia powiatowego Nr. 3, poczem formularz Nr. 1 powinien być wysłany do Głównego Urzędu Statystycznego nieprzekraczalnie do dnia 15 lipca razem z gminnemi formularzami „a" oraz „Am" i „Aw".

§ 9.

Po otrzymaniu formularzy „b" i „B", dotyczących rejestracji zwierząt gospodarskich, powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi szczegółowe sprawdzenie ich. Po sprawdzeniu tych materjałów i ewentualnem poprawieniu na podstawie wyjaśnień zarządów gmin powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi sporządzenie zestawienia powiatowego Nr. 2.

Zestawienie to powinno być wysłane do Głównego Urzędu Statystycznego razem z formularzami „b" nieprzekraczalnie do dnia 1 września, formularze zaś „B" pozostają na przechowaniu w starostwie do dyspozycji Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 10.

Po otrzymaniu od zarządu gmin, wypełnionych formularzy „c", dotyczących określenia przypuszczalnej wysokości pierwszego pokosu siana, powiatowa władza administracji ogólnej (przy pomocy komisji powiatowej) sprawdzi czy określenia, dokonane przez komisje gminne, odpowiadają rzeczywistości, przyczem koniecznem jest szczegółowe zapoznanie się z protokółami komisyj gminnych, znajdującymi się na tym formularzu. W razie powstania wątpliwości co do podanych liczb powiatowa władza administracji ogólnej wyjaśni wątpliwości, zasięgając informacyj od zarządów gmin.

Po skontrolowaniu i ewentualnem poprawieniu formularzy powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi wpisanie danych do odnośnych rubryk formularza Nr. 3 i odesłanie formularzy „c" do Głównego Urzędu Statystycznego nieprzekraczalnie do dnia 1 września wraz z protokółem komisji powiatowej.

§ 11.

Po otrzymaniu wypełnionych formularzy „c", obejmujących określenie przeciętnego plonu pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, gryki, prosa, kukurydzy jadalnej, mieszanek ze zbóż na ziarno, grochu, peluszki, fasoli, bobu i soczewicy, wyki i bobiku, seradeli, łubinu, koniczyny, innych pastewnych, rzepaku i rzepiku, lnu, konopi, chmielu oraz przeciętnego zbioru siana z drugiego po-

kosu koniczyny, łąk polnych, nizinnych, meljorowanych należy je również szczegółowo sprawdzić stosownie do przepisów podanych w paragrafie poprzednim.

§ 12.

Po dokonaniu sprawdzenia i po ewentualnem poprawieniu formularza „c" powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi wpisanie danych do zestawienia powiatowego Nr. 3 i wypełnienie rubryk dotyczących ogólnych zbiorów ziemiopłodów objętych tym formularzem. Praca ta powinna być ukończona do 10 listopada.

§ 13.

Po otrzymaniu wypełnionych formularzy „c", obejmujących określenie przeciętnego plonu ziemniaków, należy formularze te szczegółowo sprawdzić w sposób podany w § 10.

§ 14.

Po dokonaniu sprawdzenia i po ewentualnem poprawieniu powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi wpisanie danych do zestawienia powiatowego Nr. 3 i wypełnienie rubryk ogólnych zbiorów ziemniaków. Praca ta powinna być ukończona do dnia 10 listopada.

§ 15.

Po sporządzeniu w ten sposób powiatowego zestawienia Nr. 3 oddzielnie dla gospodarstw posiadających 50 ha i więcej i poniżej 50 ha ogólnego obszaru, powiatowa władza administracji ogólnej odeśle je do Głównego Urzędu Statystycznego najpóźniej 15 listopada wraz z formularzami „c" nadesłanemi w drugim i trzecim terminie i protokółami komisji powiatowej.

§ 16.

Dla własnego użytku powiatowa władza administracji ogólnej może sporządzić odpisy tych zestawień z tem jednak, żeby termin wysłania zestawień do Głównego Urzędu Statystycznego z tego powodu nie uległ zwłoce

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 17.

W roku 1932 powiatowa władza administracji ogólnej, otrzyma prócz formularzy wymienionych w § 3, jeszcze:

a) wykazy powierzchni ziemi ornej dla poszczególnych gmin z uwzględnieniem podziału na gospodarstwa o ogólnej powierzchni 50 ha i więcej i poniżej 50 ha,

b) powiatowy wykaz powierzchni ziemi ornej z uwzględnieniem gmin i podziału na gospodarstwa o ogólnej powierzchni 50 ha i więcej i poniżej 50 ha. Wykaz ten należy utrzymywać w aktualności, uwzględniając w nim wszelkie zachodzące zmiany, jak parcelacja, zmiany granic, zmiana użytków i t. p. wykorzystując powiadomienia gmin w tej sprawie.

§ 18.

W bieżącym roku 1932 z uwagi na zmianę dotychczasowych przepisów terminy wymienione w §§ 3, 4, 5 i 8 przesuwa się na 40 dni naprzód.

§ 19.

Instrukcja niniejsza obowiązuje do dnia 28 maja 1932 r. Jednocześnie traci swoją moc instrukcja z dnia 30 marca 1929 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej, wydana dla powiatowej władzy administracji ogólnej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 marca 1928 r. o statystyce produkcji rolnej („Monitor Polski" Nr. 96. poz. 229).

Poz. 151. Instrukcja z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej, wydana dla zarządów gmin wiejskich i miejskich przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

Na podstawie § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 1932 r. o statystyce produkcji rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 255) zarządza się co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1.

W zakresie statystyki produkcji rolnej zarządy gmin ustalają co roku powierzchnie poszczególnych ziemiopłodów, plony i stan liczebny zwierząt gospodarskich.

§ 2.

Ustalenie powierzchni zasiewów dla gospodarstw, posiadających 50 hektarów i więcej ogólnego obszaru, dokonuje się drogą indywidualnego pisemnego zeznania, dla gospodarstw zaś o obszarze ogólnym poniżej 50 hektarów—drogą szacunku przez specjalne komisje gminne.

§ 3.

Wszystkie czynności w zakresie statystyki rolnej powinny być dokonywane według niniejszej instrukcji i wskazówek umieszczonych na formularzach. Wszelkich wyjaśnień w tej sprawie udziela powiatowa władza administracji ogólnej.

§ 4.

Celem dokonania szacunku powierzchni zasiewów dla gospodarstw o obszarze ogólnym

poniżej 50 ha i plonów dla obu kategoryj gospodarstw zarząd gminy w terminie do dnia 15 maja powołuje komisje gminne. W skład ich z reguły wchodzi conajmniej 4 członków, mianowicie w gminach wiejskich wójt gminy (naczelnik, przełożony obszaru dworskiego) jako przewodniczący, sekretarz gminy i 2 członków z pośród światłych rolników; w miastach zaś kierownik zarządu gminy (prezydent, burmistrz, naczelnik gminy), bądź też inny członek zarządu przezeń wydelegowany jako przewodniczący, oraz urzędnik biura zarządu gminy (magistratu, zwierzchności gminnej), wyznaczony przez kierownika zarządu (prezydenta, burmistrza, naczelnika gminy) i 2 członków z pośród znawców spraw rolniczych w gminie.

Stosownie jednak do warunków miejscowych skład komisji może być powiększony według uznania zarządu gminy.

W miastach większych, posiadających własne biuro statystyczne, pożądanym jest udział w komisji kierownika tego biura, lub jego zastępcy.

W gminach zbiorowych pozostawia się do uznania zarządu gminy powołanie pomocniczych podkomisyj dla poszczególnych lub kilku miejscowości, jednak podkomisje te działają pod bezpośredniem kierownictwem komisji gminnej. Za pracę komisji i pokomisyj ponosi odpowiedzialność zarząd gminy.

W miarę i w granicach miejscowych możliwości wskazanem i ze wszechmiar pożądanem jest, ażeby do składu komisji lub podkomisji zostali powołani: rejonowy instruktor rolny, przewodniczący miejscowych kółek i spółdzielni rolniczych, kierownik szkoły rolniczej, korespondent rolny Głównego Urzędu Statystycznego lub inni znawcy rolnictwa na obszarze gminy.

§ 5.

Przed rozpoczęciem dochodzenia, zarządy gmin otrzymują bezpłatnie od Głównego Urzędu Statystycznego za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej w niezbędnej ilości następujące druki:

a) formularze „Am“ do spisania powierzchni zasiewów w gospodarstwach posiadających poniżej 50 hektarów ogólnego obszaru,

b) formularze „Aw“ do rejestracji powierzchni zasiewów w gospodarstwach, posiadających 50 hektarów i więcej ogólnego obszaru,

c) formularze „a“ dla zestawień, dotyczączących powierzchni zasiewów na obszarze gminy,

d) formularze „c“ do określania przez komisje gminne przeciętnej wysokości plonów,

e) formularze „B“ do indywidualnej rejestracji zwierząt gospodarskich,

f) formularze „b“ dla zestawień wyników indywidualnej rejestracji zwierząt gospodarskich na obszarze gminy,

g) drukowaną instrukcję dla zarządów gmin w sprawie statystyki produkcji rolnej.

§ 6.

Po otrzymaniu od powiatowej władzy administracji ogólnej druków zarząd gminy powinien sprawdzić, czy zostały nadesłane wszystkie rodzaje druków, wymienione w § 5 instrukcji, jak również czy został nadesłany wykaz powierzchni ziemi ornej (§ 26). W razie stwierdzenia braków należy natychmiast donieść o tem powiatowej władzy administracji ogólnej nie przerywając biegu pracy terminowej.

II. Ustalenie powierzchni zasiewów w gospodarstwach o obszarze ogólnym poniżej 50 ha.

§ 7.

Po ustaleniu składu komisji gminnej przewodniczący powinien zwołać posiedzenie, na którem winno być omówione zadanie, jakie ma ona do spełnienia, powinna być również odczytana i rozpatrzona niniejsza instrukcja, formularze i wskazówki na nich umieszczone oraz rozważony całokształt szacowania powierzchni zasiewów. Po tem przewodniczący poleci członkom komisji w ciągu tygodnia zebrać potrzebne im informacje o powierzchni zasiewów, zwracając szczególniejszą uwagę na zmiany, jakie zaszły w poszczególnych uprawach w stosunku do roku poprzedniego.

W celach lepszej orjentacji w gminach zbiorowych pożądanem jest, ażeby członkowie komisji podzielili między sobą obszar gminy, co do którego mają powziąć opinję o rozmiarach powierzchni zasianej poszczególnemi ziemiopłodami.

W ten sam sposób urzędują podkomisje ustalone dla poszczególnych lub kilku miejscowości. Na posiedzeniach podkomisji obowiązkowy jest udział przewodniczącego komisji lub jego zastępcy.

Na następnem posiedzeniu, które ma się odbyć mniej więcej po upływie tygodnia, komisja oszacuje powierzchnię zasiewów poszczególnych upraw w liczbach bezwzględnych, t. j. hektarach, korzystając z doświadczenia członków, zebranych uprzednio przez nich informacyj, danych cząstkowych rejestracji (§ 16 i 17) oraz danych podkomisyj, przyczem należy wziąć pod uwagę powierzchnię zasiewów, zarejestrowaną w roku 1931 oraz powierzchnię ziemi ornej, zakomunikowaną przez Główny Urząd Statystyczny za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej (§ 26).

Ustaloną w ten sposób powierzchnię poszczególnych upraw na obszarze gminy, należącą do gospodarstw, posiadających poniżej 50 ha ogólnego obszaru należy wpisać do formularza „a“ według wskazówek na nim umieszczonych.

§ 8.

Przebieg posiedzenia komisji powinien być zaprotokółowany na odwrotnej stronie formularza „a“ z wymienieniem w nim osób obec-

nych i ich charakteru reprezentacyjnego, przyczem protokół ten powinien być podpisany przez wszystkich obecnych członków komisji.

§ 9.

Wszystkie czynności związane z szacunkiem powierzchni zasiewów w gospodarstwach o ogólnym obszarze poniżej 50 ha powinny być ukończone do dnia 10 czerwca.

III. Ustalenie powierzchni zasiewów w gospodarstwach o ogólnej powierzchni 50 ha i więcej oraz dla całej gminy.

§ 10.

Celem zarejestrowania zasiewów w gospodarstwach posiadających 50 hektarów i więcej ogólnego obszaru, zarząd gminy dostarczy przed dniem 20 maja formularzy „Aw" kierownikom tych gospodarstw (właścicielom, dzierżawcom, administratorom i t. p.) do wypełnienia.

§ 11.

Kierownik gospodarstwa obowiązany jest wypełnić formularz „Aw" zgodnie z rzeczywistością i doręczyć zarządowi gminy najpóźniej w dniu 27 maja. Wypełniony formularz „Aw" powinien być podpisany przez osobę, która odpowiedzialna jest za kierowanie gospodarstwem.

§ 12.

Po otrzymaniu wypełnionych formularzy „Aw" zarząd gminy powinien sprawdzić, czy podane w nim informacje nie zawierają błędów rachunkowych. W razie stwierdzenia błędów rachunkowych należy natychmiast zażądać wyjaśnień i dane poprawić. Dalej zarząd gminy obowiązany jest sprawdzić wypełniony formularz także w zakresie powierzchni poszczególnych zasiewów, a w razie powstania wątpliwości powinien je wyjaśnić na miejscu. Dokonanie sprawdzenia i zgodność danych z rzeczywistością zarząd gminy stwierdza na formularzu „Aw" podpisem i przyłożeniem pieczęci urzędowej. Praca ta powinna być wykonana do dnia 5 czerwca.

§ 13.

W czasie od 5 do 10 czerwca zarząd gminy powinien dokonać zamknięcia obliczenia wszystkich zasiewów tej grupy gospodarstw. Zamknięcie powinno być dokonane na oddzielnym formularzu „Aw".

§ 14.

W czasie od 10 do 15 czerwca zarząd gminy wpisze do formularza „a" dane o zasiewach w gospodarstwach posiadających ogólnego obszaru 50 ha i więcej i wyprowadzi ogólne powierzchnie zasiewów dla całej gminy według wskazówek na formularzu tym umieszczonych.

§ 15.

Najpóźniej w dniu 15 czerwca zarząd gminy odeśle formularze gminne „a" do powiatowej władzy administracji ogólnej wraz z formularzami „Aw", a również „Am", stosownie do § 17.

IV. Cząstkowa rejestracja zasiewów w gospodarstwach o ogólnej powierzchni poniżej 50 ha.

§ 16.

Jednocześnie z dokonywaniem szacunku zasiewów w gospodarstwach o ogólnej powierzchni poniżej 50 ha i rejestracji zasiewów w gospodarstwach o ogólnej powierzchni 50 ha i więcej komisje gminne dokonają na formularzu „Am" specjalnej rejestracji zasiewów conajmniej jednej dziesiątej części gospodarstw posiadających poniżej 50 ha ogólnego obszaru stosownie do wskazówek umieszczonych na tym formularzu.

§ 17.

Formularze „Am" po uprzedniem sprawdzeniu i zsumowaniu, ale bez dalszego opracowania powinny być odesłane do powiatowej władzy administracji ogólnej łącznie z zestawieniem „a" i formularzami „Aw" w terminie, podanym w § 15.

§ 18.

Główny Urząd Statystyczny określa co roku w jakich powiatach ma być przeprowadzona cząstkowa rejestracja zasiewów w gospodarstwach o ogólnej powierzchni poniżej 50 ha, przewidziana w §§ 16 i 17 niniejszej instrukcji.

V. Ustalenie stanu liczebnego zwierząt gospodarskich.

§ 19.

W czasie od 1 do 20 lipca zarząd gminy dokonuje spisu zwierząt gospodarskich drogą indywidualnych badań każdego gospodarstwa według stanu z dnia 30 czerwca.

§ 20.

Spis powinien być wykonany na formularzu „B" stosownie do wskazówek na nim umieszczonych.

§ 21.

W czasie od dnia 20 lipca do dnia 5 sierpnia zarząd gminy powinien sprawdzić zebrane dane, zsumować je oraz sporządzić gminne zestawienie na formularzach „b".

§ 22.

Powyższy formularz powinien być wysłany do powiatowej władzy administracji ogólnej najpóźniej dnia 5 sierpnia wraz z formularzami „B".

VI. Okreslenie przeciętnej wysokości plonów.

§ 23.

W czasie od 16 sierpnia do 31 października zarząd gminy zwołuje posiedzenia komisji gminnej celem oszacowania przeciętnych plonów ziemiopłodów, wymienionych w formularzu „c".

§ 24.

Pierwsze posiedzenie komisji powinno się odbyć 16 sierpnia celem ustalenia przeciętnego plonu siana z pierwszego pokosu koniczyny, łąk polnych, nizinnych i meljorowanych.

Drugie posiedzenie komisji powinno się odbyć w dniu 15 października celem ustalenia przeciętnego plonu pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, gryki, prosa, kukurydzy jadalnej, mieszanek ze zbóż na ziarno, grochu, peluszki, fasoli, bobu i soczewicy, wyki i bobiku, seradeli, łubinu, koniczyny, innych pastewnych, rzepaku i rzepiku, lnu, konopi, chmielu oraz przeciętnego plonu siana z drugiego pokosu koniczyny, łąk polnych, nizinnych i meljorowanych.

Trzecie posiedzenie komisji powinno się odbyć w dniu 31 października celem ustalenia przeciętnego plonu ziemniaków.

Rodzaj ziemiopłodów, których wysokość plonów podlega szacunkowi, ustala co roku Główny Urząd Statystyczny.

§ 25.

Po każdorazowem posiedzeniu komisji, sporządzony formularz „c" winien być komisyjnie podpisany i odesłany do powiatowej władzy administracji ogólnej w dniu następnym po posiedzeniu.

VII. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 26.

Zarząd gminy otrzyma w roku 1932 razem z formularzami, o których jest mowa w § 5, wykaz powierzchni ziemi ornej z uwzględnieniem podziału na dwie grupy: gospodarstw do 50 ha i od 50 ha i więcej ogólnego obszaru. Wykaz ten jest oparty na danych za rok 1931 i będzie służył jako podstawa do przeliczeń powierzchni zasianej aż do nowej rejestracji użytków, mającej się odbyć w 1936 roku.

Zarząd gminy powinien sprawdzić, czy nadesłany wykaz powierzchni ziemi ornej zgadza się z ewidencją zarządu gminy. W razie jeśli zaszła zmiana, np. pewien majątek został rozparcelowany lub pewna miejscowość została wyłączona z danej gminy i włączona do innej lub nastąpiła zmiana użytku i t. p., należy wykaz odpowiednio poprawić.

W miarę zachodzącej potrzeby zarząd gminy powinien uwzględnić wszystkie zmiany mogące zajść w międzyczasie i wykaz odpowiednio poprawiać. O dokonanych poprawkach zarząd gminy powinien każdorazowo powiadomić powiatową władzę administracji ogólnej, nie później jednak jak przed rozpoczęciem prac związanych ze statystyką produkcji rolnej, t. j. 1 maja.

§ 27.

W bieżącym roku 1932 z uwagi na zmianę dotychczasowych przepisów, wymienione wyżej terminy w §§ 4, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 przesuwa się na 40 dni naprzód.

§ 28.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem 28 maja 1932 r.

Jednocześnie traci moc instrukcja z dnia 30 marca 1929 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej, wydana dla zarządów gmin wiejskich i miejskich na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 marca 1928 r. o statystyce produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 97, poz. 234).

---

z 30 maja Nr. 121 Rok 1932

Poz. 152. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości.

z 31 maja Nr. 122 Rok 1932

Poz. 153. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 maja 1932 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 154. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 maja 1932 r. z wykazem miejscowości, leżących w pasie granicznym polsko-rumuńskim.

IV.

Orzecznictwo

Przedruki ze „Zbioru Wyroków N. T. A." rocznik VIII rok 1930 dział A.

Nr. 255 A.

Udzielenie ulgi 5-miesięcznej służby wojskowej wbrew przepisom art. 60 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z 23 maja 1924 poz. 458/28 Dz. Ust. po ukończeniu przez poborowego 23 lat życia uprawnia władzę nadzorcza do uchylenia z urzędu odnośnej decyzji na zasadzie art. 101 punkt b rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 22 marca 1928 poz. 341 Dz. Ust., jako wydanej bez jakiejkolwiek podstawy prawnej.

(Wyrok z 4 czerwca 1930, l. rej. 435/30).

Nr. 257 A.

W sprawach licencji na przemysł okrężny, przekazanych w myśl art. 196 p. 2 prawa przemy-

słowego z 7 czerwca 1927 poz. 468 Dz. Ust. Wojewódzkim Sądom Administracyjnym, dopuszczalny jest na zasadzie §§ 117 i 118 pruskiej ustawy o właściwości przeciw wyrokom tych sądów środek prawny rewizji (§§ 93 i nast. pruskiej ustawy o ogólnym zarządzie kraju).

(Wyrok z 6 czerwca 1930 r. l. rej. 2441/28).

Nr. 260 A.

Przewidziane w § 41 regulaminu Sądu Izby Lekarskiej w Krakowie wydawanie uchwał, wdrażających śledztwo dyscyplinarne przez Prezydjum tegoż Sądu w składzie, ustanowionym w § 13 regulaminu, a odpowiadającym wymogom art. 32 ustawy z 2 grudnia 1921 poz. 763 Dz. Ust., nie jest sprzeczne z art. 35 tejże ustawy.

(Wyrok z 18 czerwca 1930, l. rej. 570/28).

Nr. 263 A.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego na zasadzie art. 95 ustawy z 11 grudnia 1923 poz. 46/24 Dz. Ust. przysługuje funkcjonarjuszowi b. państwa zaborczego tylko wówczas od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu się o nie, o ile tenże w zgłoszeniu swem przy dołączeniu stosownych dokumentów wskazał na przepis art. 95, jako podstawę prawną swego roszczenia, oraz na nastanie co do jego osoby warunków, określonych w art. 28 tejże ustawy.

(Wyrok z 21 czerwca 1930 r. l. rej. 3208/28).

Nr. 264 A.

Przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 30 grudnia 1924 poz. 1073 Dz. Ust. nie uprawniają władzy nadzorczej do podnoszenia uposażeń funkcjonarjuszów komunalnych w tych wypadkach, gdy związki komunalne wyznaczą swym funkcjonarjuszom uposażenie niższe, aniżeli przewidziane w przepisach powyższego rozporządzenia.

(Wyrok z 23 czerwca 1930, l. rej. 3618/28).

Nr. 266 A.

Opłaty gminne za wodę i urządzenia kanalizacyjne podlegają ściąganiu w trybie przymusowym, przewidzianym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 o postępowaniu przymusowem w administracji poz. 342 Dz. Ust.

(Wyrok z 25 czerwca 1930, l. rej. 4125/28).

Nr. 269 A.

Zgodnie z art. 87, 89 i 60 ustęp 1 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 poz. 46/24 Dz. Ust., przyznanie pensji wdowiej bądź sierocej za służbę zaborczą uzależnione jest również od posiadanego względnie przysługującego mężowi lub ojcu obywatelstwa polskiego z art. 2 lub 3 ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego z 20 stycznia 1920 poz. 44 Dz. Ust.

(Wyrok z 28 czerwca 1930 l. rej. 3565/28).

Nr. 276 A.

Skarga Wojewody z art. 126 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30 lipca 1883 (Zb. ust. pr. str. 195) na uchwałę Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego jest niedopuszczalna w tych wypadkach, w których Wojewoda nie skorzystał w swoim czasie z przysługującego mu prawa wniesienia zażalenia od tejże uchwały w toku instancyj (§§ 121 względnie 123 powołanej ustawy w związku z art. 3 rozporządzenia Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z 21 lutego 1920 — Dz. Urzęd. Min. b. Dz. Pruskiej poz. 81.)

(Wyrok z 12 września 1930 l. rej. 3735/28).

Nr. 277 A.

Art. 17 ustawy wodnej (poz. 574/1928 Dz. Ust.) zobowiązuje właściciela gruntu niżej położonego do znoszenia naturalnego odpływu wody z gruntu wyżej położonego, lecz nie nakłada na niego, po za wypadkami, wymienionemi w ust. 4, obowiązku przeprowadzenia urządzeń, mających na celu ulepszenie tego odpływu.

(Wyrok z 12 września 1930 l. rej. 5058/28).

Nr. 278 A.

Okres służby kontraktowej, pełnionej w czasie między jednym a drugim okresem służby stałej, nie stanowi przerwy w rozumieniu art. 10 ustawy z 11 grudnia 1923 poz. 46/24 Dz. Ust.

(Wyrok z 16 września 1930 l. rej. 4633/28).

Nr. 279 A.

Dla utraty obywatelstwa polskiego na podstawie art. 7 § 2 p. d.) Konwencji Wiedeńskiej (poz. 148/1925 Dz. Ust.) przez nabycie obywatelstwa niemieckiego z tytułu państwowej służby niemieckiej jest bez znaczenia, czy dana osoba pozostawała w tejże służbie po 10 stycznia 1922 r., jak to jest wymagane w p. e tegoż paragrafu.

(Wyrok z 17 września 1930 l. rej. 411/29).

V.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

89.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 27 maja 1932 r.

zmieniające niektóre postanowienia rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 roku w sprawie programu Śledczej szkoły fachowej dla szeregowych.

Na podstawie art. 43 ust. 1 i art. 155 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5 z 1931 r., poz. 27) zarządzam co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 r. w sprawie programu Śledczej szkoły fachowej dla szeregowych (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 3, poz. 72) ulega następującym zmianom:

1. W § 1 w grupie I „Przedmioty ogólnopolicyjne":
   a) w p. 3 wyrazy „40 godzin" zastępuje się wyrazami „15 godzin",
   b) w p. 5 wyrazy „40 godzin" zastępuje się wyrazami „20 godzin",
   c) w p. 10 wyrazy „20 godzin" zastępuje się wyrazami „65 godzin".
2. w § 1 w grupie II „Służba Śledcza — A. Część ogólna":
   a) w p. 1 wyrazy „65 godzin" zastępuje się wyrazami „40 godzin",
   b) w p. 5 wyrazy „10 godzin" zastępuje się wyrazami „15 godzin",
   c) w p. 10 wyrazy „5 godzin" zastępuje się wyrazami „10 godzin";
3. w § 1 w grupie III „Nauki pomocnicze" w p. 4 wyrazy „5 godzin" zastępuje się wyrazami „20 godzin".

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) Bronisław Pieracki.

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

90.

Okólnik Nr. 55

z dnia 28 kwietnia 1932 r.

(Pers. 1501/1) o wykazach zmian w stanie osobowym personelu, zatrudnionego w administracji państwowej.

Do

I. P.P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejsz. w Katowicach i Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

II. P. P. Dyrektora Departamentu Służby Zdrowia i Szefa Biura Personalnego w Min. Spr. Wewn.

P. Prezes Rady Ministrów zarządzeniem z dnia 22 kwietnia 1932 r. Nr. 57-1/29 wprowadził we wszystkich działach administracji państwowej stałą rejestrację zmian ilościowych w stanie osobowym funkcjonarjuszów władz, urzędów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych.

Rejestracja prowadzona będzie przez sporządzanie na załączonych do niniejszego formularza wykazów kwartalnych według stanu z dnia 1 kwietnia, 1 lipca, 1 października i 1 stycznia każdego roku.

Sposób sporządzania wykazów podaje załączona instrukcja.

Wykaz A jest przeznaczony dla całego personelu administracji państwowej oprócz niższych funkcjonarjuszów państwowych, których ma objąć wykaz B.

W wykazie B. nie należy uwzględniać robotników w instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych, lecz tylko tych pracowników, którzy pełnią funkcje analogiczne do czynności niższych funkcjonarjuszów państwowych.

Dane co do oficerów policji państwowej i policji województwa śląskiego umieszcza się na wykazie A, dane o szeregowych policji—na wykazie B, oddzielnie jednak od danych, dotyczących cywilnych urzędników, względnie cywilnych funkcjonarjuszów niższych, pozostających na etacie policji, dla których sporządza się osobne wykazy.

W Korpusie Ochrony Pogranicza rejestracji podlegają tylko funkcjonarjusze cywilni.

Wykazy na formularzach A i B sporządzają:

a) Władze (urzędy, instytucje, przedsiębiorstwa), bezpośrednio podległe Ministerstwu, które obejmują wykazami cały podwładny sobie personel. Wykazy te zarówno A, jak i B są sporządzane w 2 egzemplarzach, z których pierwszy przesyła się Ministerstwu, drugi zaś (który może być odbity zapomocą kalki) pozostaje do użytku danej władzy.

b) Ministerstwa sporządzają w 2 egzemplarzach oddzielnie na formularzu A i na formularzu B wykazy następujące:

1. Wykaz, obejmujący cały personel zarządu centralnego, a więc personel ministerstwa wraz z wszystkiemi centralnemi urzędami, instytucjami, biurami etc.

2. Wykaz wspólny dla wszystkich razem władz podległych, sporządzany na podstawie wykazów szczegółowych, wymienionych pod a); wykaz wspólny nie obejmuje tylko tego personelu, dla którego ze względu na odrębność przepisów uposażeniowych nieodpowiednie są rubryki poziome grupy B i C (np sędziowie).

3. Wykaz specjalny (względnie wykazy specjalne) dla tego personelu, którego wykazem wspólnym, wymienionym pod 2), objąć nie można.

4. Wykaz ogólny, zestawiony na podstawie wykazów, określonych pod 1) i 2).

Wykazy określone pod 1), 2), 3) i 4) Ministerstwa przesyłają do Prezydjum Rady Ministrów w ciągu dni 30, licząc od końca okresu sprawozdawczego.

Po raz pierwszy sporządzić należy wykazy według stanu z dnia 1 kwietnia 1932 r. (rubryka 25, 26 i 27) w porównaniu ze stanem z dnia 1 stycznia 1932 r. (rubryka 3, 4 i 5), a więc za okres sprawozdawczy, obejmujący miesiące styczeń, luty i marzec 1932 r.

W wykazach sporządzanych po raz pierwszy, pozostaje niewypełniona grupa E rubryk poziomych, w której ogół pracowników zostaje rozbity według rodzaju pełnionych funkcyj na: personel kierowniczy administracyjny (E a), personel kierowniczy fachowo-specjalny (E b), personel samodzielny administracyjny (E c), personel samodzielny fachowo-specjalny (E d), personel pomocniczy administracyjny (E e), personel pomocniczy fachowo specjalny (E f) i personel pomocniczy kancelaryjno-manipulacyjny (E g). Natomiast w terminie *do 15 maja* 1932 r. przysłać należy projekt rozklasyfikowania na tych 7 grup wszystkich funkcyj i stanowisk, biorąc za podstawę kryterja, podane w instrukcji.

W wykazach, sporządzanych przez Ministerstwa po raz pierwszy — z wyjątkiem wykazu ogólnego — na okładce oznacza się, jakie władze, urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa dany wykaz obejmuje.

Dla nadesłania przez Ministerstwa do Prezydjum Rady Ministrów wykazów za pierwszy okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 marca 1932 r. P. Prezes Rady Ministrów wyznaczył termin 15 maja r. b.

Podając powyższe do wiadomości P. P., ze swej strony zarządzam — w uzupełnieniu okólnika Nr. 206 z dnia 24.XII 31 r. w sprawie sprawozdań perjodycznych i wykazów—co następuje:

1. Z województwa śląskiego powinny być nadsyłane Ministerstwu Spraw Wewnętrznych trzy wykazy na formularzu A, obejmujące: a) personel policyjny (oficerów), b) personel wojewódzkiego zakładu badania żywności w Pszczynie i c) pozostały personel administracyjny województwa z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, tudzież odpowiednie trzy wykazy na formularzu B.

2. Z województwa lwowskiego — cztery wykazy na formularzu A, obejmujące: a) personel Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie, b) personel szpitali państwowych we Lwowie, Kobierzynie, Kulparkowie i Krakowie, c) personel państwowej szkoły położnych we Lwowie i d) pozostały personel administracyjny województwa z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz cztery odpowiednie wykazy na formularzu B.

3. Z województwa krakowskiego — dwa wykazy na formularzu A, obejmujące: a) personel państwowej szkoły położnych w Krakowie i b) pozostały personel administracyjny województwa z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz odpowiednie 2 wykazy na formularzu B.

4. Z województwa wileńskiego — trzy wykazy na formularzu A, obejmujące: a) państwową szkołę położnych w Wilnie, b) szpitale państwowe, położone na terenie województwa i c) pozostały personel administracyjny województwa z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, tudzież odpowiednie 3 wykazy na formularzu B.

5. Ze wszystkich innych województw i z Komisarjatu Rządu w Warszawie po jednym wykazie na formularzu A i po jednym wykazie na formularzu B, obejmujących personel z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

6. Z Głównego Urzędu Statystycznego, z Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach, z Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu — po jednym wykazie na formularzu A i po jednym na formularzu B.

7. Komenda Główna Pol. Państw. przesyła Ministerstwu dwa wykazy na formularzu A, z których jeden obejmuje wszystkich oficerów policji państwowej, a drugi wszystkich urzędników cywilnych, płatnych z etatu policji oraz dwa wykazy na formularzu B, z których jeden obejmuje wszystkich szeregowych policji, a drugi wszystkich cywilnych funkcjonarjuszów niższych.

8. Korpus Ochrony Pogranicza nadsyła jeden wykaz na formularzu A, obejmujący urzędników cywilnych i jeden wykaz na formularzu B, obejmujący cywilnych funkcjonarjuszów niższych.

9. Departament Służby Zdrowia sporządza w 2 egzemplarzach pięć wykazów na formularzu A, obejmujących: a) personel urzędniczy departamentu, b) personel urzędniczy Państwowego Zakładu Higjeny, c) personel urzędniczy szpitala państwowego w Tworkach, d) personel

urzędniczy państwowych zakładów badania żywności w Warszawie, Łodzi, Krakowie i Poznaniu i e) personel urzędniczy państwowych zakładów zdrojowych w Busku, Ciechocinku i Krynicy, oraz 5 odpowiednich wykazów funkcjonarjuszów niższych na formularzu B.

10. Biuro personalne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sporządza w 2 egzemplarzach: a) wykazy A i B, obejmujące cały personel zarządu centralnego, b) wykazy A i B wspólne dla wszystkich razem władz podległych oraz c) „ogólne" wykazy A i B. Jeden z tych egzemplarzy przesyła się Prezydjum Rady Ministrów, drugi wraz z wykazami za okres sprawozdawczy, nadesłanemi przez władze podległe zszywa się w osobny zeszyt i przechowuje w archiwum personalnem.

Sporządzanie z wykazów szczegółowych zestawień ogólnych odbywa się zapomocą specjalnych arkuszy zbiorczych, z których każdy obejmuje zestawienie całego materjału, dotyczącego poszczególnej rubryki pionowej wykazu.

11. Urzędnicy, sporządzający wykazy, powinni poznać dokładnie instrukcję i wskazania niniejszego okólnika i ściśle się do nich stosować.

Niedopuszczalne są jakiekolwiek opuszczenia, pomyłki w rubrykach, błędy w sumowaniu, wysłanie wykazu bez uprzedniego sprawdzenia, czy liczby się bilansują i t. p. zaniedbania. Ponieważ opracowanie wykazów, zwłaszcza w początku, jest ze względu na skomplikowany ich układ rzeczą trudną, właściwi przełożeni obowiązani są wyznaczyć do tej pracy urzędników bystrych i dokładnych i osobiście dopilnować wykonania. Należy bowiem mieć na uwadze, że jeśli choćby jeden tylko wykaz szczegółowy sporządzony będzie błędnie, uniemożliwi to należyte zestawienie całości.

12) Władze i urzędy, wymienione w punktach 1—6, 8 i 9 winny sporządzone przez siebie wykazy nadsyłać Biuru Personalnemu Ministerstwa do dnia 10 miesiąca, następującego po okresie sprawozdawczym, a Komenda Główna Policji Państwowej — do dnia 15 tegoż miesiąca.

Za pierwszy okres sprawozdawczy (styczeń-marzec 1932 r.) należy wykazy nadesłać do *10 maja r. b.* (Komenda Główna P. P. do 15 maja).

13) P. P. Wojewodowie i P. Komisarz Rządu w Warszawie sporządzają równocześnie dla podwładnego sobie personelu, pozostającego na etatach innych Ministerstw, wykazy osobne i wykazy te przesyłają właściwym Ministerstwom.

Do niniejszego dołącza się:

	Formularzy A i B po:	Instrukcyj:
dla woj. krakowskiego . .	7	2
„ „ lwowskiego . . .	13	4
„ „ wileńskiego . . .	10	3
„ „ śląskiego	12	3
„ Komendy Głównej P. P.	60	17
„ Departamentu Służby Zdrowia	16	3
dla Biura Personalnego . .	10	2
„ pozostałych adresatów po	4	1

Formularze [1]) przesyła się narazie w ilości, wystarczającej dla sporządzenia wykazów za pierwszy okres sprawozdawczy i wyłącznie dla rejestracji personelu z działu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Formularze dla personelu z etatów innych Ministerstw otrzymają P. P. Wojewodowie i P. Komisarz Rządu bezpośrednio od właściwych Ministerstw.

Nie należy używać formularzy na bruljony obliczeń, ponieważ wobec szczuplej ilości gotowych druków zepsute egzemplarze nie będą mogły być zastąpione innemi.

INSTRUKCJA

do wykazów zmian w stanie osobowym urzędów i instytucyj państwowych.

I. Część ogólna.

Cel i rodzaje wykazów.

§ 1. Wykazy zmian w stanie osobowym mają na celu obrazowanie zmian i przyczyn tych zmian, jakie zachodzą w ilości i obsadzie organizacyjnej danego urzędu, względnie instytucji państwowej.

§ 2. Dla zestawienia tych zmian wydane zostały:

1. *Wykaz A* — na wykazywanie zmian w grupie urzędników względnie pracowników umysłowych;

2. *Wykaz B* — dla funkcjonarjuszów niższych;

3. *Wykaz C* — dla ilustracji stanu osobowego z uwagi na charakter faktycznie pełnionych funkcyj.

Treść wykazów i jej podział.

§ 3. Zasadniczą treść wykazów obejmują tytuły rubryk pionowych. Tytuły te w wykazach A i B są identyczne i dzielą zmiany w stanie osobowym pod względem budżetowym.

Rubryki poziome w wykazach A i B mają zadanie segregować zmiany według grup upo-

[1]) Formularzy nie przedrukowano.

sażenia (część B), wynagrodzenia (część C) i stanowisk (część D i E).

Dodatkowe oznaczenia treści.

§ 4. Prócz podziałów oznaczonych tytułami rubryk pionowych i poziomych poszczególne ilości (liczb) zmian w wykazach A i B będą dzielone jeszcze na dalsze zasadnicze dla budżetu lub statystyki grupy a więc 1) z prawami do emerytury i bez praw do emerytury, 2) przeniesieni w stan spoczynku z urzędu i przeniesieni na własną prośbę, 3) przeniesieni do lub z innego działu zarządu państwowego i przeniesieni do lub z innego urzędu (władzy) w tym samym dziale. Inne podziały i oznaczenia jako potrzebne tylko w pewnych szczególnych wypadkach (rubrykach) podane są w § 10 w objaśnieniu danej rubryki; w objaśnieniu tem jest też podana forma zapisywania tych oznaczeń dodatkowych. Oznaczenia dodatkowe są potrzebne w kratkach rubryk 6—11, 14, 15, 22, 24 i 32 grup poziomych A i B.

Liczby oznaczeń dodatkowych, przypadające do wykazania w danej kratce będą podane w formie ułamka to jest w dwóch liczbach pisanych jedna nad drugą, przyczem górna w niniejszej instrukcji nazwana jest licznikiem, a dolna mianownikiem. Dla oddzielenia obu liczb służą w kratkach przerywane linijki poziome i jest pożądanem, by liczby górne (liczniki) były oznaczane pismem czerwonem.

Jeżeli w ilości wypadków pewnego typu zmian np. z powodu śmierci będą pracownicy tylko jednej grupy np. z prawami emerytalnemi, wówczas drugą grupę należy oznaczyć cyfrą O np. $^{2}/_{0}$.

Skróty.

§ 5. Dla ułatwienia w zestawianiu i czytaniu wykazów zastosowano w tytułowaniu poszczególnych rubryk skróty, odpowiadające pierwszym literom lub zgłoskom wyrazów, oznaczających treść główną danej rubryki.

Wykonanie.

§ 6. Wymienione w § 2 wykazy sporządzają Ministerstwa oraz władze, urzędy i instytucje Ministerstwom bezpośrednio podległe.

§ 7. Dla opracowania wykazów służą druki, wydane i dostarczane przez Prezydjum Rady Ministrów, na których należy wykazywać liczbami zmiany stanu osobowego, według ich przyczyn określonych tytułami rubryk pionowych i z podziałem na grupy uposażenia, wynagrodzenia i stanowisk, według tytułów rubryk poziomych, oraz z podziałem na grupy według § 4.

Okresy sprawozdawcze.

§ 8. Wykazy A i B należy zestawiać za każdy kwartał, wykazał C za każde półrocze. Okresy te obowiązują do odwołania.

II. Opracowanie wykazu A.

§ 9. Rubryki pionowe wykazu A mają zawierać następujące dane:

I. Etat stanu osobowego według budżetu,

II. Stan faktyczny osób na początku okresu sprawozdawczego to jest obecnie kwartału. Okres, rozpoczynający się od dnia, stanowiącego datę rubryki 3, 4 i 5, a kończący się z upływem dnia, poprzedzającego datę rubryki 25, 26 i 27 jest okresem sprawozdawczym, w ciągu którego zaszły zmiany, zarejestrowane w rubrykach 6—24 i 28—32.

III. Zmniejszenie w tym okresie stanu faktycznego osób, płatnych z §§ osobowych według przyczyn, które to spowodowały.

IV. Powiększenie tego stanu w okresie sprawozdawczym, według przyczyn, które na to powiększenie wpłynęły,

V. Zmniejszenie stanu faktycznego osób, płatnych z §§ rzeczowych według przyczyn, które to spowodowały,

VI. Powiększenie tego stanu,

VII. Stan faktyczny po zmianach, wykazanych w części III, IV, V i VI, który ustali ilość pracowników na początku nowego okresu sprawozdawczego,

VIII. Przeniesienia wewnętrzne osób płatnych z §§ osobowych, t. j. w obrębie danego działu z jednego urzędu (władzy) do drugiego,

IX. Zmiany stosunku służbowego np. przejście z niższej grupy uposażenia do wyższej, względnie z wyższej do niższej, z kategorji II-ej do I-ej, ze stanowiska samodzielnego na kierownicze i t. d.,

X. Ilość znajdujących się w dniu zaczynającym następny okres sprawozdawczy w stanie nieczynnym oraz tych, którym wypowiedziano stosunek służbowy.

Wypełnianie rubryk pionowych.

§ 10. Szczegółowe wypełnianie rubryk pionowych wykazu A ma dać następujące informacje liczbowe:

Rubryka 2 — stan etatów, opłacanych z §§ osobowych budżetu tego roku budżetowego, do którego należy dzień, stanowiący datę rubryki 25, 26 i 27,

Rubryka 3, 4 i 5 — stan faktyczny osób w pierwszym dniu okresu sprawozdawczego, przyczem rubryka 3 ma objąć wszystkich pracowników wynagradzanych z §§ osobowych budżetu, zarówno o charakterze publiczno-prawnym jak i kontraktowych, a rubryka 4 — wszystkich z §§ rzeczowych i funduszów specjalnych,

Rubryka 6 (Śm) zmarłych w okresie sprawozdawczym w formie ułamka ($^{3}/_{4}$), w którym licznik (3) oznacza ilość zmarłych z prawami emerytalnemi dla rodziny a mianownik (4) — bez tych praw,

Rubryka 7 (Ch) — zwolnionych z powodu choroby, a) w razie stwierdzenia przez ko-

misje lekarskie trwałej niezdolności do służby, b) wskutek trwania choroby poza okres ustalony przepisami o państwowej służbie cywilnej, c) w drodze rozwiązania umowy bez wypowiedzenia po upływie oznaczonego czasu trwania choroby. Licznik oznacza zwolnionych z prawem do emerytury, mianownik — bez tego prawa,

Rubryka 8 (Ww) — przeniesionych w stan spoczynku z prawem do emerytury z powodu przekroczenia granicy wieku, lub wysłużenia pełnego zaopatrzenia emerytalnego, w formie ułamka, w którym licznik oznacza przeniesienie w stan spoczynku z urzędu, a mianownik — na własną prośbę,

Rubryka 9 (Dy) — zwolnionych, lub wydalonych ze służby w drodze dyscyplinarnej, przyczem licznik oznacza zwolnionych z prawem do emerytury, a mianownik — takich, którzy tego prawa nie posiadają,

Rubryka 10 (Re) — zwolnionych ze służby poza wypadkami objętymi innemi rubrykami części III-ej, więc np. z powodu redukcji etatów, wskutek zastosowania art. 56, 62 i 63 ustawy o państwowej służbie cywilnej, wskutek rozwiązania umowy zarządzeniem władzy i t. d., przyczem licznik oznacza zwolnionych z prawem do emerytury, a mianownik — bez tego prawa,

Rubryka 11 (Pn) — przeniesionych w okresie sprawozdawczym z danego urzędu, przyczem licznik oznacza przeniesienie do innego działu zarządu państwowego, a mianownik — do innego urzędu (władzy) w tym samym dziale. W wykazach sporządzanych przez Ministerstwo a mianowicie w wykazie wspólnym dla wszystkich razem władz podległych i wykazie ogólnym dla całego działu zarządu państwowego uwzględniać należy tylko cyfry, umieszczone w liczniku rubryki 11. To samo stosuje się do rubryki 15, 22 i 24.

Przy przeniesieniach w obrębie tego samego działu zarządu państwowego za datę przeniesienia z okręgu jednej władzy, sporządzającej wykazy do okręgu innej władzy przyjąć należy dzień otrzymania przez te władze zawiadomienia o przeniesieniu. Przy przejściu do innego działu zarządu państwowego za datę przeniesienia przyjąć należy dzień faktycznego zwolnienia od poprzednich obowiązków służbowych,

Rubryka 12 (Włn) — rozwiązanie stosunku służbowego (również umownego) na własną prośbę a więc bez praw do emerytury,

Rubryka 13 (Inne powody) — bezpłatny urlop ponad 3 miesiące, powołanie do obowiązkowej czynnej służby wojskowej z prawem powrotu do służby cywilnej po odbyciu powinności wojskowej i t. p.

Na awanse, degradacje, przejścia do innej kategorji i t. p. zmiany charakteru służbowego, o ile zmiany te nie następują równocześnie z przejściem do innego działu, lub innej władzy, a więc stanowią tylko zmiany wewnętrzne — służą rubryki 30 i 31, zatem w rubryce 13-ej nie należy ich wykazywać,

Rubryka 14 (Razem) — w liczniku sumuje się liczniki rubryki 6, 7, 9, 10 oraz licznik i mianownik rubryki 8, w mianowniku rubryki 14 sumuje się mianowniki rubryk 6, 7, 9, 10, oraz licznik i mianownik rubryki 11-ej i rubryki 12 i 13,

Rubryka 15 (Pn) — przeniesieni w liczbie ułamkowej: z innego działu zarządu państwowego, jako licznik, z innego urzędu (władzy) w tym samym dziale, jako mianownik,

Rubryka 16 (Kn) — przyjęci do służby nowi kandydaci,

Rubryka 17 (Inne powody) — powrót do służby po bezpłatnym urlopie, po odbyciu służby wojskowej i t. p.,

Rubryka 18 (Razem) — suma licznika i mianownika rubryki 15, oraz rubryk 16 i 17,

Rubryka 19, 20, 21, 22 i 23 — odpowiadają treścią odpowiednim rubrykom części III-ej t. j. „Zmniejszenie ilości płatnych z kredytów osobowych", z tą zmianą, że w rubryce 22-ej jako „Inne powody" wymienić należy w liczniku bezpłatne urlopy i powołanie do wojska z prawem powrotu, a w mianowniku — przeniesienie do innego urzędu (władzy) w tym samym dziale zarządu państwowego,

Rubryka 24 (Pow.) — powiększenie stanu pracowników płatnych z §§ rzeczowych w ułamku, którego licznik ma wskazać ilość nowoprzyjętych kandydatów, a mianownik — przyjętych z innego urzędu (władzy) w tym samym dziale zarządu państwowego,

Rubryka 25, 26 i 27 (Stan na okres następny) — ilość pracowników pozostałych po zmianach wymienionych w rubrykach poprzednich według stanu z dnia następnego po zakończeniu okresu sprawozdawczego, a więc liczba w rubryce 25 i poziomej A ma się równać rubryce 3 — 14 + 18. Co się zaś tyczy wszystkich innych rubryk poziomych poza rubryką A, a więc poszczególnych rubryk w grupach B, C, D i E, to wskazane powyżej równanie osiąga się dopiero po uwzględnieniu cyfr, podanych w rubryce 30 i 31. Podobnie liczba w rubryce 26 ma się równać rubryce 4 — 23 + 24,

Rubryka 28 (U) i 29 (P) — przeniesieni z jednego urzędu (władzy) do drugiego w tym samym dziale, płatni z kredytów osobowych. Liczba rubryki 28 ma się równać mianownikowi rubryki 11, a rubryka 29 — mianownikowi rubryki 15. W wykazach sporządzanych przez Ministerstwo a mianowicie w wykazie wspólnym dla wszystkich razem władz podległych, oraz w wykazie ogólnym dla całego działu zarządu państwowego cyfry rubryki 28 i 29 odpowiadają sobie,

Rubryka 30 i 31 — zmiany stosunku służbowego mianowicie: przejście z niższej grupy uposażenia (rubryka 30) do wyższej (rubryka 31) lub odwrotnie—z wyższej (rubryka 30) do niższej (rubryka 31), z kategorji II-ej (rubryka 30) do I-ej (rubryka 31), ze stanowiska samodzielnego (rubryka 30) na kierownicze, lub pomocnicze (rubryka 31) i t. p. W rubryce 30 i 31 nie wypełnia się grupy A,

Rubryka 32 (N) — ilość znajdujących się w stanie nieczynnym i tych, którym wypowiedziano stosunek służbowy według stanu z dnia następnego po okresie sprawozdawczym. W liczniku wykazuje się mających prawo do emerytury, w mianowniku—nie mających tego prawa.

Podział treści w/g porządku pionowego.

§ 11. Porządek pionowy treści wykazu A układają automatycznie wydrukowane na wykazie i oddzielone linjami poziomemi grupy budżetowe i statystyczne a mianowicie:

grupa B—z podziałem na grupy uposażenia,

grupa C—z podziałem według skali wynagrodzenia,

grupa D—z podziałem na urzędników podlegających ustawie o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (według kategoryj) i na innych, którzy tej ustawie nie podlegają.

grupa E—z podziałem według rodzaju pełnionej funkcji.

Każda grupa stanowi zamkniętą dla siebie całość, a suma rubryk grupy B i C równa się 1) sumie rubryk grupy D i 2) sumie rubryk grupy E. Dla wykazania tej sumy służy rubryka A ogółem,

Rubryki grupy B zawierają grupy uposażeń według ustawy z dnia 9.X.1923 r.

Rubryki grupy C służą dla wykazania pracowników kontraktowych z wynagrodzeniem ryczałtowem, nie według grup uposażenia a mianowicie.

rubr.	Ca—z wynagrodzeniem	ponad	900	zł.	mies.
„	Cb— „	od	800—900	„	„
„	Cc— „	„	700—800	„	„
„	Cd— „	„	600—700	„	„
„	Ce— „	„	500—600	„	„
„	Cf— „	„	400—500	„	„
„	Cg— „	„	300—400	„	„
„	Ch— „	„	200—300	„	„
„	Ci— „	poniżej	200	„	„

Rubryki grupy D mają podzielić wykazane ilości pracowników na kategorje według rozróżnienia ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164), a mianowicie:

rubryka Da—wszystkich urzędników I kategorji, a więc stałych, prowizorycznych i praktykantów,

rubryka Db—zaliczonych do kategorji II-ej,

rubryka Dc—zaliczonych do kategorji III-ej,

rubryka Dd—wszystkich pozostałych (z wyjątkiem funkcjonarjuszów niższych), a więc kontraktowych i tych, którzy podlegają innej pragmatyce służbowej np. nauczyciele, sędziowie, pracownicy kolejowi, funkcjonarjusze policji państwowej i t. p.

Rubryki grupy E dzielą wykazanych według charakteru faktycznie pełnionych funkcyj służbowych, a mianowicie:

rubryka Ea—osoby, zajmujące stanowiska kierownicze w zakresie właściwej administracji, związane z wykonywaniem „imperium" w jakiejkolwiek formie, a więc zwierzchników, nadzorujących funkcjonowanie mniejszej lub większej jednostki lub komórki organizacyjnej i koordynujących działalność podległego im personelu; należą tu: dyrektorzy departamentów, naczelnicy wydziałów, starostowie, naczelnicy urzędów skarbowych, inspektorzy szkolni i t. p.,

rubryka Eb—personel kierowniczy fachowo-specjalny, t. j. osoby, które kierują pewnemi jednostkami lub komórkami organizacyjnemi na zasadzie posiadanego wykształcenia specjalnego (fachowego), nie wykonują jednak „imperium", lub wykonują je w minimalnej mierze, a więc: rektorzy i dziekani szkół akademickich, dyrektorowie szkół średnich, kierownicy szkół powszechnych i zawodowych, kierownicy szpitali, zakładów, fabryk, warsztatów, laboratorjów i t. p.;

rubryka Ec — personel administracyjny samodzielny, t. j. urzędników, biorących udział w wykonywaniu „imperium" przez samodzielne i merytoryczne wykonywanie czynności urzędowych, przy twórczym wysiłku osobistym, opartym na istotnej znajomości przedmiotu, przepisów i celu, niezależnie od rodzaju powierzonej funkcji i wykształcenia; do takich zaliczamy: samodzielnych referentów, powiatowych lekarzy, architektów, weterynarzy i t. d,

rubryka Ed— samodzielny personel fachowo-specjalny t. j. osoby o specjalnem wykształceniu fachowem, wykonujące w służbie państwowej powierzone im funkcje samodzielnie, lecz pozbawione całkowicie lub niemal całkowicie charakteru władzy administracyjnej, mianowicie: profesorowie szkół wyższych i średnich, nauczyciele szkół zawodowych i powszechnych, lekarze w szpitalach, inżynierowie w fabrykach, laboratorjach, warsztatach, z wyłączeniem tych, którzy z tytułu wykonywanego kierownictwa zaliczeni już zostali do personelu kierowniczego w rubryce Eb,

rubryka Ee — personel wykonujący czynności administracyjne o charakterze pomocniczym, więc: pomocnicy referentów, sekretarze wyższych urzędników, nie pełniący pozatem funkcyj samodzielnych lub kierowniczych, sekretarze gimnazjalni i t. p.,

rubryka Ef — personel pomocniczy w zakresie funkcyj fachowo-specjalnych np.: felczerzy, laboranci, technicy, pomagający inżynierom, asystenci w szkołach wyższych, kreślarze i t. p. pomocnicy w instytucjach fachowo-specjalnych,

rubryka Eg — cały personel kancelaryjno-manipulacyjny t. j. maszynistki, urzędnicy kancelaryjni, kreślarze, pracujący poza instytucjami technicznemi i t. d.

Zmiana rubryk.

§ 12. Jeżeli ze względu na odrębność przepisów pragmatycznych lub uposażeniowych

pewne grupy funkcjonarjuszów nie znajdą odpowiadającego im tytułu w rubrykach — należy ten tytuł wpisać i wyjaśnić to w piśmie na stronicy 4 wykazu.

III. Opracowanie wykazu B.

§ 13. Wykaz B pokrywa się w swej treści zasadniczej z wykazem A, z różnicami wynikającemi z odmienności grup uposażenia i wysokości wynagrodzenia, co w egzemplarzach jest uwzględnione.

Instrukcja do wykazu A może więc służyć i przy opracowaniu wykazu B.

IV. Opracowanie wykazu C.

Treść główna.

§ 14. Wykaz C ma przedstawić w rubrykach pionowych podział pracowników państwowych na:

I. Personel administracyjny właściwy,

II. Personel fachowo-specjalny,

III. Personel manipulacyjny, oraz

IV. Uszeregować ten personel według wykształcenia, a w rubrykach poziomych na grupy budżetowe i statystyczne, t. j.

w grupie B — według stopni służbowych,

w grupie C — według skali wynagrodzenia,

w grupie D — według kategoryj zgodnie z § 11 tej instrukcji.

Rubryki pionowe część I, II i III.

§ 15. Wymienione w § 14 grupy personelu I, II i III dzielą się w wykazie C na dwie zasadnicze części:

1) urzędników i 2) kontraktowych, te części zaś w grupie I-ej i II podzielone są na rubryki które tworzą dalszy podział na personel kierowniczy, samodzielny i pomocniczy.

Zasady wypełniania tych rubryk omówione są już w części II-ej niniejszej instrukcji, mianowicie w § 11-ym w następujących jego ustępach:

dla rubryki	2 i 5	obowiązuje	rubr.	Ea,
„ „	3 i 6	„	„	Ec,
„ „	4 i 7	„	„	Ee,
„ „	9 i 12	„	„	Eb,
„ „	10 i 13	„	„	Ed,
„ „	11 i 14	„	„	Ef,
„ „	16 i 17	„	„	Eg.

Rubryki „Razem" sumują dane poszczególnych rubryk, t. j.

rubryka 8 — daje sumę rubryk 2— 7 włącznie,
„ 15 — „ „ „ 9—14 „
„ 18 — „ „ „ 16 i 17.

Sumę rubryk „Razem", t. j. 8 + 15 + 18 ma wykazać rubryka 19 „Ogółem".

Urzędnicy i kontraktowi.

§ 16. Jako personel urzędniczy przyjmuje się tych pracowników, których stosunek do Państwa ma charakter publiczno-prawny, a prawa i obowiązki ich są ustalone ustawami pragmatycznemi.

Jako personel kontraktowy tych pracowników, których stosunek do Państwa oparty jest na umowie.

Podziału personelu na kategorje dokonują automatycznie rubryki poziome części D.

Rubryki pionowe części IV.

§ 17. Część IV-ta wykazu C ma uszeregować wykazany w poprzednich częściach personel według posiadanego faktycznie wykształcenia akademickiego i szkolnego, a mianowicie:

rubryka 20 „Wd" — wszystkich, którzy faktycznie ukończyli wyższe zakłady naukowe, uznane za takie w rozumieniu ustawy o państwowej służbie cywilnej, zadość czyniąc wszystkim wymaganiom niezbędnym do uzyskania dyplomu. Nie mogą tu wchodzić w rachubę posiadający tylko absolutorjum, lub nie wszystkie egzaminy, bądź osoby, którym nie przyjęto pracy dyplomowej, lecz należy tu zaliczać posiadających tak zw. egzamin nauczycielski dla nauczania w szkołach średnich;

rubryka 21 „Wn" — tych, którzy jako słuchacze rzeczywiści t. j. posiadający maturę, zaczęli studja w uczelni wyższej, prowadzili je przynajmniej przez 2 lata, lub mają złożone egzamina przynajmniej w zakresie 1 roku studjów, bądź przy systemie egzaminów grupowych — jeden taki egzamin (np. przy dawnym systemie na wydziałach prawnych egzamin prawno-historyczny). Ci, którzy studjowali krócej niż 2 lata i nie złożyli żadnego egzaminu obowiązkowego, winni być traktowani jako posiadający wykształcenie średnie, o ile posiadają maturę, lub świadectwo równoważne;

rubryka 22 „Z $\frac{w}{śr}$" — pracowników mających ukończoną szkołę zawodową 1) do której można być przyjętym bez posiadania wykształcenia średniego, lecz np. tylko z 6-ciu lub 4 klasami gimnazjalnemi, o ile czas trwania studjów i ich poziom jest tego rodzaju, że daje absolwentom w zakresie danej specjalności dostęp do stanowisk samodzielnych, a nawet kierowniczych (np. dawna szkoła Wawelberga i Rotwanda, szkoła rolnicza w Bydgoszczy, a obecnie w Cieszynie), 2) bądź taką, do studjów w której wymagana jest matura, lecz ze względu na jej specjalny charakter nie jest równouprawniona ze szkołami wyższemi, np. pokojowe (dwuletnie, a wraz z kursem unitarnym trzyletnie) polskie szkoły podchorążych, kształcące na oficerów zawodowych;

rubryka 23 „Śr." — należy tu zaliczać nietylko tych, którzy ukończyli średnie szkoły ogólnokształcące, lecz również absolwentów szkół specjalnych równoważnych—np. przedwo-

jennych w b. Królestwie 7-io kl. szkół realnych, handlowych oraz takich zawodowych, któreby można uznać za równoważne ze szkołami średniemi z uwagi na zakres programu, lub dawanie prawa wstępu na specjalne uczelnie wyższe;

rubryka 24 „Śrn" — absolwenci przynajmniej 6 klas gimnazjalnych, względnie zakładu naukowego równorzędnego;

rubryka 25 „Z $\frac{n}{śr}$" — absolwenci takich szkół lub kursów zawodowych, do których uczniowie byli przyjmowani na podstawie ukończenia szkoły powszechnej, lub których zakres nauczania przewyższa poziom wykształcenia niższego;

rubryka 26 „Niż" — absolwenci szkół powszechnych lub przynajmniej 3 kl. gimnazjalnych;

rubryka 27 „Inne" — posiadający wykształcenie jeszcze niższe, lub tak zw. domowe, tudzież inne, nie dające się podciągnąć pod żadną z poprzednich kategoryj.

Uzyskanie „veniam studiorum" i zaliczenie do wyższej kategorji, niż uprawnia faktycznie posiadane wykształcenie, przy wypełnianiu tych rubryk nie mogą być uwzględniane, gdyż zasadą obowiązującą tu jest tylko i wyłącznie sam fakt posiadania danego wykształcenia.

Rubryki poziome.

§ 18. Treść rubryk poziomych układają automatycznie wydrukowane na wykazie i oddzielone linjami poziomemi grupy budżetowe i statystyczne, o podziale identycznym z wykazem A. To też wyjaśnienia zasadnicze są te same i daje je § 11 niniejszej instrukcji z tą zmianą dla wykazu C, że rubryki w jego grupach B i C mają dzielić personel na stały i niestały.

Podział ten ma być wykazany liczbą ułamkową, w której licznik obejmie pracowników stałych, a mianownik niestałych. Licznik należy pisać kolorem czerwonym.

Do stałych pracowników w grupie urzędników zaliczamy tych, którzy nie mogą być zaliczeni do kategorji pracowników prowizorycznych, lub praktykantów, a w grupie kontraktowych — posiadających kontrakty bezterminowe, lub automatycznie przedłużane w razie niewypowiedzenia i takich, którzy wskutek trzykrotnego przedłużania kontraktu nabyli charakter pracowników stałych.

Do niestałych w grupie urzędniczej należą praktykanci i prowizoryczni, w grupie kontraktowych ci, którzy mają umowy na określony czas i dla wykonania pewnej pracy.

V. Odsyłanie wykazów, wyjaśnienia.

Pisma przewodnie.

§ 19. Wykazy mają być odsyłane bez pism przewodnich, gdyż te zastępuje nadruk schematyczny na odwrotnej stronie wykazu.

Wyjaśnienia do wykazów.

§ 20. Ewentualne wyjaśnienia do wykazów należy pisać pod nadrukiem; w zasadzie wyjaśnień należy unikać, a gdy okażą się konieczne — pisać je treściwie i krótko.

91.

Okólnik Nr. 56

z dnia 30 kwietnia 1932 r.

(AC. 52 1) o wprowadzeniu w życie nowego systemu ewidencji ruchu ludności.

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Z dniem 1 lipca 1932 r. upływa termin założenia rejestrów mieszkańców, a zarazem wprowadzenia w życie nowego systemu ewidencji ruchu ludności.

Dokonywane obecnie prace w zakresie ewidencji ludności posiadają niewątpliwie wielkie znaczenie dla rozwoju naszej administracji państwowej i komunalnej i wymagają dlatego nader poważnego traktowania.

Z powyższych względów zwracam uwagę Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu) na główne wytyczne, które przyświecać powinny pracom nad organizacją instytucji rejestrów mieszkańców.

Zastosowanie materjałów rejestru w zakresie statystyki administracyjnej.

1. Cechą charakteryzującą stosunki ludnościowe współczesnego społeczeństwa jest stale wzmagająca się i zakreślająca coraz szersze kręgi wymiana ludności, czyli ruch ludności (wędrówki) pomiędzy poszczególnemi miejscowościami lub dzielnicami jednego i tego samego kraju, albo pomiędzy poszczególnemi krajami między sobą.

Stąd powstaje wiele pierwszorzędnych zagadnień, jak np. zagadnienie rozmieszczenia ludności, skupiania się ludności w miastach (proces urbanizacji), zagadnienie emigracji i imigracji, stosunków narodowościowych, gospodarczych, politycznych i socjalnych. Od tego znów zależny jest kierunek polityki praktycznej państwa, czy to w zakresie wychodźtwa i imigracji, czy w dziedzinie pracy, opieki społecznej, oświaty lub w zakresie stosunków mieszkaniowych, komunikacyjnych, zdrowotnych i wielu innych różnorodnych gałęziach i działach administracji.

Tu wszędzie można stwierdzić stale wzmagający się wpływ wędrówek na stosunki ludnościowe, a zarazem na zadania administracji. To też zjawisko ruchu ludności i poszczególnych jego aktów skupia na sobie zwłaszcza w naszych warunkach coraz więcej uwagi.

Zjawisko to, będące przejawem bieżących potrzeb życia, wymaga bezpośrednich rozstrzygnięć i bezpośredniego nieraz ustosunkowania się doń administracji. Obserwacje więc w tym zakresie z punktu widzenia codziennych zadań i praktyki administracyjnej muszą być ciągłe i nieprzerwane. Wymagają one oceny aktualnej, muszą być oświetlane w miarę bieżących potrzeb administracji bez względu na to, czy mają znaczenie lokalne, czy też ogólniejsze, lub czy dotyczą one całej ludności, pewnej jej części, czy też pewnej tylko kategorji osób.

Takiej oceny nie mogą dać, rzecz naturalna, opracowania powszechnego spisu ludności.

Dlatego też jest oczywiste, że problem ruchu ludności, a więc i ksiąg ludności domaga się właściwej oceny również z punktu widzenia zadań statystyki administracyjnej.

Powołana obecnie do życia instytucja rejestrów mieszkańców skonstruowana została właśnie pod kątem widzenia postulatów i potrzeb statystyki administracyjnej. Dlatego też wykorzystanie zawartych w rejestrach materjałów dla celów obserwacji statystycznych jest jednym z naczelnych dezyderatów w zakresie zadań tej instytucji. Kwestję tę regulują postanowienia §§ 25 lit. b, 24 ust. 1 i 2, 23 ust. 4, 30 tudzież § 12, 34, 41 i inne rozp. Min. Spraw Wewn., jako też §§ 13 ust. 3, 16 lit. a, 77 ust. 4 i 7, 69 ust. 1, 2 lit. g. 3, 4 i inne istrukcji Min. Spraw Wewnętrznych. Nowy system ksiąg ludności otwiera szerokie możliwości obserwacyj statystycznych w dziedzinach i zakresie dotychczas dla tych obserwacyj niedostępnych. Dotyczy to zarówno gmin wiejskich, jako też miast. Nie można tu pominąć milczeniem zwłaszcza widoków, jakie otwierają się w tej mierze dla statystyki miast wielkich, które przy mechanizacji pracy biur ewidencji ludności otrzymują materjały statystyczne nieocenionej wartości i w najbardziej wszechstronnym zakresie.

Organizacja pracy biur ewidencji ludności.

2. Dane, dotyczące zamieszkania w gminie, przynależności państwowej, karalności jako też inne dane personalne, jak wiek, stan cywilny, źródła utrzymania, stosunek do wojskowości etc., są ustalane systematycznie w rejestrze mieszkańców, w trybie, przepisanym rozporządzeniem wykonawczem i instrukcją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o prowadzeniu rejestrów mieszkańców.

Dane te mogą i powinny być odpowiednio wykorzystane przez inne działy administracji, drogą takiej koordynacji pracy różnych działów administracji, aby fakty ustalone w rejestrze mieszkańców, nie musiały być ponownie badane, przy coraz to innej okazji i ze stanowiska coraz to innego zadania administracyjnego.

Z danych rejestrów mieszkańców będą korzystały przedewszystkiem te działy administracji gminnej, których zadania polegają m. in. na sporządzaniu lub utrzymywaniu stałych wykazów personalnych. Chodzi tu m. in. o sporządzanie corocznych spisów młodzieży przedpoborowej, spisów poborowych, wykazów dzieci w wieku szkolnym i utrzymywanie stałej ewidencji osób, mających prawo wybierania do ciał samorządowych i ustawodawczych. Środkiem pomocniczym w powyższych wypadkach będzie kartoteka, układana rocznikami według roku urodzenia. Jest to techniczny sposób przeprowadzania automatycznej kontroli wieku, jako kryterjum zasadniczego przy wykonywaniu powyższych zadań, który to sposób nie wyklucza jednak zastosowania przytem innych dodatkowych kryterjów ewidencji, jak np. czasu zamieszkania (przy ewidencji wyborczej do rad gminnych), karalności i t. p. W miarę potrzeby kartoteka ta może być wykorzystana również i dla innych celów, jak np. przy tworzeniu list przysięgłych, kontroli szczepienia ospy i t. p.

Dane rejestrów mieszkańców będą mogły być w pewnym zakresie wykorzystane przez inne jeszcze działy administracji, a więc np. w zakresie ewidencji płatników podatków komunalnych i państwowych, opieki społecznej, szpitalnictwa, ewidencji bezrobotnych bezdomnych, korzystających z dobroczynności publicznej, tudzież w zakresie wielu innych spraw z dziedziny spraw komunalnych, potrzeb państwa i ludności, jak np. spraw bezpieczeństwa i porządku publicznego, spraw obywatelstwa, dowodów osobistych, wydawania świadectw ubóstwa, poświadczeń moralności, poszukiwań i ścigania, ewidencji cudzoziemców, ewidencji osób karanych i wielu innych.

Wreszcie należy wspomnieć o zużytkowaniu danych rejestrów mieszkańców dla celów instytucyj publicznych, jako to kas chorych, izb handlowo-przemysłowych i rzemieślniczych, gmin wyznaniowych e t. c.

Ponieważ dane i materjały biur ewidencji ludności okażą się niezbędne nieomal we wszystkich działach administracji gminnej, przeto biura te z natury rzeczy staną się ośrodkiem organizacji gminy.

Ze stanowiska ewidencji ludności należy zauważyć, że taka właśnie czynna i wszechstronna rola biur ewidencji ludności stanowić będzie ważne uzupełnienie formalnych środków kontroli rejestru, jakiemi są meldunki i różne inne formy nadzoru. Przez nieustanną bowiem intensywność obserwacyj i różnorodność funkcji zapewnia się tu ciągłe aktualizowanie danych rejestru, chroniąc go przed gromadzeniem się błędów i przestarzałych materjałów.

Jak z powyższego wynika racjonalne zorganizowanie prac biur ewidencji ludności, oraz należyte prowadzenie rejestru mieszkańców jest zadaniem pierwszorzędnej wagi ze stanowiska postulatu organizacji pracy gmin. Stąd też prace nad założeniem rejestrów mieszkańców i organizacją biur ewidencji ludności wymagają szczególnie umiejętnego traktowania i dużej inicjatywy.

Techniczna strona organizacji biur ewidencji ludności przedstawia się różnie w zależności od wielkości gminy.

W gminach małych zadania gmin w tym względzie sprowadzą się do ścisłego przestrzegania wspomnianych wyżej przepisów i dokładnego prowadzenia przewidzianych temi przepisami ksiąg i archiwów.

Natomiast w gminach większych wymagane będą dodatkowe formy ewidencji, o których wspomina § 24 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych o meldunkach i księgach ludności. Polegają one na zastosowaniu wspomnianych wyżej kartotek pomocniczych tudzież odpowiedniej organizacji pracy i właściwych środków technicznych.

Osobne zagadnienie przedstawia organizacja biur ewidencji w wielkich miastach, gdzie rola rejestrów wzrasta stosunkowo do skali zadań i intensywności prac. W tych miastach wymagane jest zastosowanie specjalnych środków technicznych, przy których ocenie musi być brane pod uwagę doświadczenie w tym względzie miast zagranicznych i osiągane wyniki, stosowanych tam systemów. Praktyka takich miast zagranicą wykazuje dużą pomysłowość i precyzyjność systemów, rozwiązując problem ewidencji ruchu ludności przez zastosowanie specjalnych maszyn.

Specjalne zadania władz nadzorczych.

3. Wskazując na wszechstronne znaczenie i powagę zadań, towarzyszących dokonywanym obecnie pracom gmin w tym zakresie, zwracam szczególną uwagę P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu w Warszawie) na konieczność otoczenia tych prac staranną opieką. Z tych też względów proszę P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu) o wydanie stosownych zarządzeń celem zapewnienia ścisłego wykonywania obowiązujących w tej mierze przepisów oraz realizacji wskazanych w niniejszym okólniku moich intencyj.

Wymagam przytem od podległych mi władz nietylko wykonywania nadzoru formalnego nad powierzoną ich pieczy działalnością gmin w zakresie ewidencji i kontroli ruchu ludności lecz również rozwinięcia z ich strony inicjatywy w dziele organizacji tej tak ważnej instytucji oraz wydatnego instruowania gmin co do całokształtu ciążących na nich zadań oraz co do sposobu rozwiązywania poszczególnych problemów bądź natury organizacyjnej, bądź też natury dydaktycznej.

W szczególności polecam uwadze panów wojewodów co następuje.

Obowiązek bezwzględnego dotrzymania terminu założenia rejestru (1 lipca 1932 r)

4. Zebrane w rejestrach z dużym nakładem pracy i kosztów materjały mogą utracić swą aktualność w razie opóźnienia zastosowania jednolitego trybu postępowania, dotyczącego współdziałania pomiędzy gminami przy zapisywaniu i skreślaniu z rejestrów, a przewidzianego w § 30 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych o meldunkach i księgach ludności.

Dlatego też ustanowiony okólnikiem moim Nr. 4 z dnia 3 marca 1931 roku termin 1 lipca roku bież. jako termin ostateczny założenia rejestru, winien być bezwzględnie dotrzymany.

Zechcą przeto PP. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu w Warszawie) spowodować niezwłoczne zbadanie stanu prac w tym zakresie w gminach, których rejestry nie zostały jeszcze założone i w wypadkach grożącego niedotrzymania wskazanego wyżej terminu przedsięwziąć stanowcze kroki, celem niedopuszczenia do takiego zaniedbania.

Badanie celowości urządzeń biur ewidencji ludności i ograniczanie nadmiernych kosztów organizacji tych biur.

5. W otrzymywanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych sprawozdaniach P. P. Wojewodów zwraca na siebie uwagę jaskrawa niewspółmierność kosztów założenia rejestrów oraz urządzenia biur ewidencji ludności w poszczególnych miejscowościach, tak np. koszta te na terenie województwa poleskiego, obejmującego 1 200.000 ludności, 80 gmin zbiorowych wiejskich i 14 gmin miejskich wynoszą ogółem około 65.000 złotych, czyli przeciętnie w stosunku około 5 gr. na jednego mieszkańca. W niektórych gminach miejskich wydatek na ten cel jest jeszcze niższy, co znajduje wyjaśnienie w tem, że w gminach miejskich koszta powinny być stosunkowo mniejsze, aniżeli w gminach wiejskich. Te nader pomyślne wyniki stoją w jaskrawej sprzeczności z preliminowanemi na te cele sumami w niektórych innych okręgach administracyjnych, jakkolwiek dotyczy to sum preliminowanych, a nie kosztów faktycznych, które jak należy mieć nadzieję, okażą się niższe od preliminowanych.

Ponieważ atoli działalność na tem polu prowadzona nieumiejętnie lub bez należytej przezorności, albo wreszcie opieszale i bez inicjatywy może zwłaszcza w większych miastach narazić gminy na dziesiątki a nawet setki tysięcy niepotrzebnych wydatków, przeto zechcą P. P. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu w Warszawie) poddać co najrychlej dokładnej ocenie plany organizacji pracy biur ewidencji ludności oraz celowość projektowanych urządzeń tych biur, tudzież ich stan personalny i w razie stwierdzenia nieumiejętnej lub rozrzutnej gospodarki, przedsięwziąć stanowcze kroki, celem niezwłocznego usunięcia przyczyn, powodujących ujemny stan rzeczy.

Odpowiedzialność kierowników biur. Wyszkolenie personelu. Stosunek do ludności.

6. Od dnia 1 lipca b. r. wchodzą w życie przepisy, dotyczące prowadzenia rejestru mieszkańców (patrz rozdział VI i VII rozporządzenia

Ministra Spraw Wewnętrznych i odpowiednie przepisy instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych). Z tego powodu należy już obecnie poczynić kroki celem wyszkolenia i przygotowania personelu biur ewidencji ludności do należytego wykonywania wspomnianych funkcyj, czyli do należytego prowadzenia rejestru w okresie następnym (po 1 lipca r. b.).

Zaznaczam, że instytucja ksiąg ludności wymaga zwłaszcza w okresie swego powstawania pracowników, działających ze zrozumieniem, inicjatywą oraz znajomością rzeczy i że tworzącej się nowej instytucji tej musi przyświecać poczucie odpowiedzialności jej pracowników i kierowników za wyniki ich pracy, a przedewszystkiem za zwiększone koszta niepotrzebne lub niecelowe wydatki i złą organizację techniczną. Zwłaszcza w ośrodkach większych musi wymagać się przytem wyższych uzdolnień i inicjatywy.

Z drugiej strony *wymagany być tu musi szczególnie staranny i poprawny stosunek do ludności.* Instytucja ta bowiem opiera się na obowiązku meldunkowym. Jest to powszechny a więc dotyczący całej ludności obowiązek codziennych świadczeń. Przy tak wyjątkowem obciążeniu ludności musi być wymagana wyjątkowa sprawność urzędowania biur ewidencyjnych.

Z obu powyższych względów należy w przypadkach ujawnienia, że pracownicy, którym powierzono prowadzenie ewidencji ludności, sprawują swe czynności niedbale, opieszale, wykazują brak dostatecznej inicjatywy lub brak umiejętności w zakresie tych czynności, zwrócić na to uwagę zarządów gmin celem usunięcia przez nie ujawnionych braków.

Sprawozdania ze stanu prac. Przedstawianie do odznaczeń.

7. O stanie spraw, wyłuszczonych w punktach 4 do 6 zechcą PP. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu w Warszawie) przedłożyć wyczerpujące sprawozdanie do 1 sierpnia r. b., wskazując zarówno stan organizacji ewidencji ludności w powierzonym PP. Wojewodom okręgu administracyjnym jako też koszta zorganizowania tej instytucji.

Na podstawie dokonanej w związku z tem oceny działalności poszczególnych gmin oraz pracy pełniącego te funkcje personelu zechcą P. P. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu w Warszawie) przedłożyć mi zarazem przedstawienia do odznaczeń tych urzędników państwowych i samorządowych, ewentualnie tych osób z poza grona urzędników, które bądź swą gorliwą i wydatną pracą, bądź też swą działalnością na tem polu zaszczytnie wyróżniły się i położyły chlubne zasługi w tem dziele utrwalania podstaw organizacyjnych naszej administracji.

Przesyłanie zgłoszeń do Min. Spraw Wewn.

8. Od pewnego czasu gminy, które już założyły rejestry mieszkańców, nadsyłają do Min. Spraw Wewnętrznych stosownie do § 34 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych odpisy zgłoszeń zamieszkania względnie zmiany miejsca zamieszkania osób, wyjeżdżających zagranicę, względnie przybywających z zagranicy. Niektóre gminy stosują przytem praktykę przesyłania każdego zgłoszenia, albo zgłoszeń danej rodziny przy osobnem piśmie.

Ponieważ praktyka taka połączona jest z niepotrzebną i zbędną pracą, proszę P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu w Warszawie) o spowodowanie pouczenia gmin, że zgłoszenia takie należy przesyłać łącznie przy jednem tylko piśmie raz na miesiąc (patrz § 34 ust. d., zdanie ostatnie rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych). W pismach tych należy stosownie do załączonego wzoru (zał. 2) wskazywać tylko ogólną ilość dołączanych zgłoszeń, oraz ilość osób wyjeżdżających wzgl. przyjeżdżających z poszczególnych krajów.

Wyszczególnianie natomiast w tych pismach nazwisk poszczególnych osób lub numerów zgłoszeń nie jest potrzebne.

W pouczeniu tem należy zarazem wskazać na bezwzględny obowiązek czytelnego wypełniania nadsyłanych zgłoszeń, gdyż dotychczasowa praktyka pozostawia tu wiele do życzenia. Należy również przestrzegać, aby zgłoszenia wypełniane były dokładnie we wszystkich rubrykach. Szczególną wagę należy przywiązywać do należytego wypełniania rubryki „poprzednie miejsce zamieszkania“ oraz następne miejsce zamieszkania (dokąd się wyprowadził)“. Powinno się tu wskazywać nietylko nazwę gminy, lecz również powiat, a *w razie wyjazdu zagranicę lub przyjazdu z zagranicy nazwę kraju.*

Wymiana zawiadomień pomiędzy gminami.

9. Niektóre gminy wprowadziły po założeniu u siebie rejestru tryb postępowania, przewidziany w § 30 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych, przesyłając innym gminom zawiadomienia wzoru A, B, C.

Stosownie do obowiązujących przepisów postępowanie to obowiązuje gminy dopiero od chwili założenia rejestrów na obszarze całego Państwa, czyli od dnia 1 lipca r. b.

Pomimo to w razie otrzymania takiego zawiadomienia w okresie wcześniejszym gmina powinna udzielić w miarę okoliczności stosownej odpowiedzi. Gminy, które nie założyły jeszcze rejestru udzielą odpowiedzi na podstawie ankiety lub otrzymanego zgłoszenia (zameldowania).

Jeżeli zatem gmina zostaje zawiadomiona (wzór A), że na jej terenie zamierza zamieszkać dana osoba, to informacja taka nie powinna pozostać bez odpowiedzi, a tem bardziej bez zbadania, li tylko z tego powodu, że w danej gminie nie został jeszcze założony rejestr mieszkańców.

Po otrzymaniu więc zawiadomienia gmina powinna ustalić, czy otrzymała odpowiednie zameldowanie lub wymeldowanie, a po udzie-

leniu stosownej odpowiedzi gminie wysyłającej przechować otrzymane zawiadomienie dla potrzeb własnego rejestru.

Wyciągi z domowych ksiąg meldunkowych nie powinny być wydawane.

10. W jednej z gmin miejskich zastosowano praktykę wydawania przez rządców domu wyciągów z domowych ksiąg meldunkowych, potwierdzanych następnie przez gminę za pobraniem opłaty administracyjnej. Praktyka powyższa jest sprzeczna z obowiązującemi przepisami.

Zestawiając postanowienia tych przepisów, a w szczególności postanowienia art. art. 1, 2 ust. 1, 4, 9, 12, 18, oraz art. 25 rozporządzenia Prezydenta R. P. tudzież §§ 10, 11 ust. 1, 17, 30 ust. 8, 35 i inne rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych oraz §§ 6, 33, 41 i inne instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych, należy stwierdzić, że tryb postępowania gmin w zakresie wydawania wszelkiego rodzaju wyciągów personalnych jest ściśle określony i że czynności gmin w tym zakresie ograniczają się do: a) stwierdzania faktu zamieszkania (§ 10 rozp. Min. Spraw Wewnętrznych), b) stwierdzania tożsamości (art. 18 rozp. Prezydenta R. P.), c) stwierdzania stanu zapisów w rejestrze mieszkańców (§ 41 instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych), d) potwierdzania zameldowania względnie wymeldowania (§ 17 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych), e) wydawania innych poświadczeń różnego rodzaju, wynikających z toku spraw biura ewidencji (§ 6 instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych).

Co do trybu postępowania w powyższym zakresie przytoczone przepisy zawierają następujące wymagania:

a) gminy obowiązane są *opierać się tu wyłącznie tylko na rejestrze mieszkańców,* wyjąwszy czynności potwierdzania zameldowań, wskazane szczegółowo w § 17 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych;

b) wszystkie dane personalne, stwierdzane przez gminę, powinny zawierać powołanie się na posiadane przez gminę dokumenty i to tak w sensie pozytywnym (§ 31 ust. 2 instrukcji), jak negatywnym (§ 41 ust. 3 instrukcji);

c) przy stwierdzaniu tożsamości gmina obowiązana jest stosować wyłącznie tylko formę dowodów osobistych (art. 18 rozporządzenia Prezydenta R. P.);

d) wszelkie poświadczenia, wynikające z toku urzędowania biur ewidencji ludności powinny być przewidziane w regulaminie gminy (§ 6 instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych), zatwierdzonem przez władze nadzorcze (§ 43 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych);

e) w myśl ogólnej zasady akta urzędowe tego rodzaju powinny nadto zawierać powołanie się na podstawę prawną zwłaszcza, gdy wydawane są za pobraniem opłaty stemplowej.

Jak widać z powyższego, nowy system ewidencji ludności nie *dopuszcza istnienia w tym zakresie żadnych wykazów personalnych, które nie opierałyby się na rejestrze mieszkańców oraz na dokumentach przechowywanych w aktach gminy.* Systemowi temu są najzupełniej obce jakiekolwiek inne poza meldunkami formy urzędowania rządcy domu.

To też fakt wydawania wspomnianych wyciągów przez rządców domów nie znajduje żadnego uzasadnienia w obecnie obowiązujących przepisach o ewidencji ludności. Czynności te rządców domów, jako wkraczające w zakres kompetencji gminy, nietylko nie powinny być potwierdzane przez gminy, lecz przeciwnie — powinny być zabronione.

Co więcej, wspomniane wyciągi, nie posiadając same w sobie żadnej wartości, a zarazem wydawane w postaci bardzo zbliżonej do wyciągów z ksiąg stałej ludności (dawnych) mogą wprowadzać w błąd zarówno osoby prywatne jak władze i urzędy, a przez to są zjawiskiem wręcz niebezpiecznem z punktu widzenia interesu publicznego, zwłaszcza gdy zaopatruje się je w urzędową pieczęć gminy. Zapisy w domowej księdze meldunkowej nie zawsze będą zgodne z rejestrem mieszkańców, gdyż w domowej księdze meldunkowej nie prowadzi się ewidencji mieszkańców, lecz tylko kontrolę meldunków w tym stanie, w jakim zostały one złożone gminie. Poczynione więc przez gminę ewentualne sprostowania danych meldunku mogą nie być uwidocznione w domowej księdze meldunkowej.

Wyciągi więc personalne, sporządzane na podstawie domowej księgi meldunkowej, jakkolwiek z nią zgodne, mogą zawierać fakty niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. W tym wypadku wyciągi takie należałoby oceniać stosownie do art. 25 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P., jako zaświadczenia i dowody niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy i *wydane przez gminę* lekkomyślnie.

Praktyka taka godzi nadto w interesy materjalne ludności, gdyż oprócz pobieranych przez gminę opłat administracyjnych ludność narażona jest przytem jeszcze na wynagradzanie rządcy domu, który, nie mając obowiązku wydawania takich wyciągów, może wymagać za to świadczeń pieniężnych.

W związku z mogącem powstać utożsamianiem wyciągów z domowych ksiąg meldunkowych z wyciągami z rejestrów mieszkańców lub z wyciągami z ksiąg stałej ludności, mającemi charakter dokumentów, oraz dla zapobieżenia przyjęciu się takiej praktyki, — zechcą P. P. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu w Warszawie) wydać niezwłocznie odpowiednie zarządzenia, wyjaśniając zarazem podległym sobie

władzom i organom, że wyciągom z *„domowych ksiąg meldunkowych"* nie należy przypisywać żadnej wartości.

Wzór zaświadczenia zamieszkania.

11. W celu ujednostajnienia postępowania gmin przy stwierdzaniu faktu zamieszkania załącza się wzór zaświadczenia zamieszkania (zał. Nr. 1), który w miarę potrzeb ludności gminy wydają zainteresowanym osobom na podstawie § 10 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych.

Niezależnie od tego mogą być wydawane w miarę potrzeby dosłowne wyciągi z rejestru mieszkańców. W tym wypadku należy używać formularzy, odpowiadających ściśle formularzowi rejestru wzoru Nr. 6.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uchyla wzory orjentacyjne „tymczasowego świadectwa zamieszkania" oraz „zaświadczenia", dołączone do okólnika Nr. 65 z dnia 25 kwietnia 1931 r. w sprawie ewidencji ludności. Ostatni z nich, który mógł mieć zastosowanie w niektórych gminach do dnia 1 lipca ub. roku, jako potwierdzenie faktu zameldowania w okresie poprzedzającym wejście w życie nowych przepisów meldunkowych, nie może mieć obecnie wogóle zastosowania.

Używanie przez niektóre gminy formularzy i ksiąg nieodpowiadających przepisanym wzorom.

12. Według posiadanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wiadomości, niektóre gminy nie przestrzegają pomimo przypomnienia okólnikiem moim Nr. 65 z dnia 25 kwietnia 1931 r. w sprawie ewidencji ludności (patrz pkt. 17) przepisów § 4 instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych o prowadzeniu rejestru mieszkańców, używając nadal formularzy i ksiąg sporządzonych z papieru nieodpowiedniej jakości i nieodpowiednich wymiarów. Posiadane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niektóre z takich druków są np. nieraz o połowę mniejsze i na lichym papierze.

Ponieważ księgi na takich drukach nie mogłyby być prowadzone, a zakup ich przez nieświadomość gmin musiałby je narazić na poważne straty, przeto zechcą PP. Wojewodowie niezwłocznie zbadać stan tej sprawy i wydać w miarę potrzeby stosowne zarządzenia.

Odpisy kart meldunkowych cudzoziemców powinny być przesyłane powiatowym władzom adm. og. i wykorzystywane dla celów ewidencji cudzoziemców. Meldunki cudzoziemców.

13. Podczas inspekcyj ministerjalnych zaobserwowano gdzieniegdzie fakt nienadsyłania przez gminy powiatowym władzom adm. og. odpisów ankiety i zgłoszeń meldunkowych, dotyczących cudzoziemców (§ 18 ust. 3 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych oraz § 13 ust. 2 instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych). W innych wypadkach nadsyłane odpisy nie odpowiadają ilości przebywających w danej miejscowości cudzoziemców.

Świadczy to wymownie, że przepisy, dotyczące meldunków cudzoziemców, nie są należycie przestrzegane.

W związku z powyższem zechcą PP. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu w Warszawie) zalecić władzom i organom podległych Im okręgów administracyjnych skrupulatne zbadanie powodów takiego niewłaściwego postępowania oraz wydanie stosownych pouczeń i instrukcyj urzędom gminnym.

Z drugiej strony dostrzeżono, że wspomniane powyżej odpisy meldunków cudzoziemców nie są należycie wykorzystywane przez niektóre powiatowe władze adm. og.

Uznając za konieczne usunięcie tego stanu rzeczy, wyjaśniam, że tryb postępowania, wskazany powołanemi wyżej §§ 18 i 13 rozporządzenia i instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych, stanowi podstawę kontroli ruchu cudzoziemców i że należyte wykorzystywanie uzyskiwanych w tej drodze materjałów jest nieodzowne dla zapewnienia wykonania przepisów o cudzoziemcach i ochronie krajowego rynku pracy.

Dane te mianowicie powinny być brane za podstawę kontroli legalności pobytu, czasu pobytu i zarobkowania, tudzież kontroli obowiązku rejestracji cudzoziemców w Polsce.

Osiąga się to przy pomocy kartoteki w układzie alfabetycznym bądź chronologicznym (według daty terminu pobytu) bądź wreszcie— układu wg. przynależności państwowej cudzoziemców. Przy prowadzeniu tych kartotek może okazać się praktyczne urządzenie kartotekowe, o którem wspomniałem w okólniku z dnia 3 marca 1931 r. Nr. 4 (poufne) w sprawie wykonania rozporz. o meld. i ks. ludn. (patrz punkt 3 załącznika).

Wzór Nr. 1.

Nazwa urzędu gminnego....................

powiat....................

województwo....................

Dnia.......... m-ca.................... 19..... r.

Nr. ks. kontr. ruchu ludn....................

Jako dowód tożsamości nie służy.

Wydaje się na podstawie § 10 rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dnia 16.X.1930 r. o meldunkach i księgach ludności (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 653),

w celu ....

....

....

Poświadczenie zamieszkania

(ważne w ciągu 2 miesięcy od daty wystawienia)

Zaświadcza się niniejszem, że

Nazwisko ....

Imiona ....

Imiona rodziców (nazwisko panieńskie matki) ....

....

Data urodzenia ....

Miejsce urodzenia ....

Zawód ....

Wyznanie ....

Stan cywilny ....

Dowód osobisty, nazwa dowodu, Nr., data i urząd, który dowód wystawił....................

....

Przynależność państwowa ....

zamieszkuje [1]) / zamieszkiwał [1]) w.................... przy ulicy.................... Nr. domu....................

kom. P. P.................... od dnia[1]).......... m-ca.................... 19..... r. / do dnia[2]).......... m-ca.................... 19..... r.

Poprzednie miejsce zamieszkania [1]) / Następne miejsce zamieszkania [2]) ....

Wyszczególnienie osób:[3])

Nr. porządkowy	Nazwisko i imię	Zamieszkuje w charakterze: lokatora głównego, członka rodziny, sublokatora, pracownika	Data i miejsce urodzenia	Data[3]) a) zamieszkania w gminie b) opuszczenia gminy	tom	strona	Uwagi
				a) b)			

Zgodność powyższych danych z zapisem w rejestrze mieszkańców stwierdzam.

Pieczęć gminy

....
podpis

....
stanowisko podpisującego

[1]) Niepotrzebne skreślić.
[2]) W razie śmierci pisać „zmarł", wskazując zarazem datę śmierci.
[3]) Dotyczy członków rodziny.

Zał. Nr. 2.

....
Nazwa urzędu gminnego

....
powiat

....
województwo

Dnia ....

Nr.....................

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

w Warszawie.

Obliczenia ruchu ludności pomiędzy Polską a innemi państwami

za miesiąc.......................................

Stosownie do § 34 rozporz. Min. Spr. Wewn. o meldunkach i księgach ludności przesyła się.. zgłoszeń, a mianowicie:
(wskazać ilość sztuk)

a) zgłoszeń osób, których poprzednie miejsce zamieszkania nie zostało ustalone, sztuk...,
b) zgłoszeń osób, których następne miejsce zamieszkania nie zostało ustalone, sztuk...,
c) zgłoszeń osób, które wyjechały z Polski celem zamieszkania zagranicą (patrz poniżej tabelkę) sztuk ....,
d) zgłoszeń osób, które przybyły z zagranicy celem zamieszkania w Polsce (patrz poniżej tabelkę) sztuk ....

Razem sztuk ....

Tabelka szczegółowa do punktu c i d.

Wyjechało z Polski		Przybyło do Polski		Uwagi
Dokąd (wyszczególnienie krajów)	Ilość osób	Skąd (wyszczególnienie krajów)	Ilość osób	
Do Francji		Z Francji.		
„ Niemiec.		„ Niemiec		
„ Czechosłowacji . . .		„ Czechosłowacji		
„ Z. S. S. R.		„ Z. S. S. R.		
„ Stanów Zjednoczonych Am. Półn.		Ze Stanów Zjednocz. Am. Półn.		
„ Kanady		Z Kanady		
„ Argentyny		„ Argentyny		
„ Brazylji		„ Brazylji		
„ Palestyny		„ Palestyny		
„ innych państw . . .		„ innych państw		
„ Gdańska.		„ Gdańska		
Wyjechało z Polski bez podania kraju emigracji .				
Razem wyjechało z Polski osób		Razem przybyło do Polski		

92.

Okólnik Nr. 57

z dnia 4 maja 1932 r.

(OL. 49/2-42 f.) w sprawie okólników i pism okólnych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I—V, Szefa Biura Personalnego, Naczelników Wydziałów, Urzędników M. S. Wewn.

Praktykowane dotychczas rozsyłanie poszczególnych egzemplarzy okólników i pism okólnych zarówno wewnątrz Ministerstwa, jak również do władz podległych, w tak dużych ilościach, jak to jest przewidziane w okólnikach Min. Spr. Wewn. Nr. 218 z dn. 19.XI.1928 r.; Nr. 95 z dn. 29.IV.1929; Nr. 235 z dn. 23.X.1929 (Zbiór Zarz. Min. Spr. Wewn. strona 916 923) miało na celu przedewszystkiem ułatwienie urzędnikom zapoznawania się z treścią zarządzeń Ministerstwa i kompletowania własnych zbiorów zarządzeń.

Zważywszy jednak, że w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych pomieszcza się wszystkie jawne okólniki oraz ważniejsze pisma okólne i że w ten sposób w dwutygodniowych odstępach urzędnicy otrzymują całkowity zbiór z danego okresu czasu wszystkich tych zarządzeń — rozsyłanie okólników i pism okólnych w dotychczasowych ilościach w osobnych odbitkach staje się całkowicie zbytecznem, a ze względów oszczędnościowych niewskazanem.

Rozsyłanie osobnych odbitek okólników i pism okólnych może mieć obecnie tylko jeden cel, mianowicie umożliwienie właściwym czynnikom zapoznania się z treścią tych zarządzeń bezpośrednio po ich wydaniu przez Ministerstwo i zarządzenia, co należy, celem ich bezzwłocznego wykonania.

W związku z tem zarządzam, co następuje:

1) Uchylam moc obowiązującą okólników: *Nr. 187* z dnia 1.VI.1920 (Zb. Zarz. str. 915, poz. 1); *Nr. 218* z dnia 16 wzgl 19.XI.1928 r. (Zb. Zarz. str. 916, poz. 3); *Nr. 95* z 29.IV.1929 (Zb. Zarz. str. 922, poz. 4) i *Nr. 235* z dnia 23 X.1929 (Zb. Zarz. 922 poz. 5), dotyczących spraw wydawania i rozdziału okólników i pism okólnych.

2) Odbitki zarządzeń (okólników i pism okólnych) otrzymują odtąd tylko czynniki *bezpośrednio* zainteresowane w ich wykonaniu i w ilości (egzemplarzy) *niezbędnej* do wykonania tych zarządzeń jeszcze przed ich ogłoszeniem w Dz. Urz. Min. Spr. Wewn.

3) O tem, kto i w jakiej ilości ma na przyszłość otrzymywać odbitki okólników i pism okólnych decyduje załączony do niniejszego okólnika *rozdzielnik*, według którego kancelarja (ekspedytura) ma dokonywać rozsyłki.

4) W związku z ograniczeniem ilości otrzymywanych okólników i pism okólnych zechcą Panowie wydać odpowiednie zarządzenia, umożliwiające urzędnikom każdorazowe zapoznawanie się z treścią okólników jeszcze przed ich ogłoszeniem w Dz. Urz. (np. w drodze obiegowej, § 48 Regulaminu Min. Spr. Wewn.).

5) Dotychczasowe postanowienia Regulaminu Min. Spr. Wewn. o wydawaniu zarządzeń (okólników i pism okólnych) §§ 102-114 pozostają nadal w mocy z uwzględnieniem nowego rozdzielnika.

Załącznik do okólnika Nr. 57.[1])

I. Rozdzielnik okólników jawnych.

A. Okólniki wewnętrzne Ministerstwa:

1)	p. Podsekr. Stanu	po 1	egz.	× 2	=	2
2)	p. p. Dyr. Depart. od 1—V	„ 1	„	× 5	=	5
3)	p. p. Nacz. Wydziałów	„ 1	„	×27	=	27
4)	dla p. p. referentów każdego wydz. na każdy wydział	„ 1	„	×27	=	27
5)	Szef Sekretarjatu	„ 1	„	× 1	=	1
6)	Sekretarz Ministra	„ 1	„	× 1	=	1
7)	Bibljoteka	„ 1	„	× 1	=	1
8)	Naczelnik Kancelarji	„ 1	„	× 1	=	1
9)	Biuro podawcze	„ 1	„	× 1	=	1
10)	Archiwum	„ 1	„	× 2	=	2
11)	Redakcja Dz. Urz. M. S. Wewn.	„ 1	„	× 2	=	2
12)	Redakcja Zbioru Zarządzeń	„ 1	„	× 1	=	1
13)	Redakcja Regulaminu M. S. Wewn.	„ 1	„	× 1	=	1
14)	Główny Urz. Stat.	„ 1	„	× 1	=	1
15)	Dow. K. O. P.	„ 1	„	× 1	=	1
16)	Kom. Gł. P. P.	„ 1	„	× 5	=	5
					Razem	80

[1]) Przedrukowano częściowo.

B. Okólniki Ministerstwa do Wojewodów (nie przeznaczone dla starostów):

1)	p. Podsekretarz Stanu	po 1 egz.	× 2	= 2
2)	p. p. Dyr. Depart. od 1—V	„ 1 „	× 5	= 5
3)	p. p. Nacz. Wydziałów	„ 1 „	×27	=27
4)	dla p. p. referentów każdego wydz. na każdy wydział	„ 1 „	×27	=27
5)	Szef Sekretarjatu	„ 1 „	× 1	= 1
6)	Sekretarz Ministra	„ 1 „	× 1	= 1
7)	Bibljoteka	„ 1 „	× 1	= 1
8)	Naczelnik Kancelarji	„ 1 „	× 1	= 1
9)	Biuro Podawcze	„ 1 „	× 1	= 1
10)	Archiwum	„ 1 „	× 2	= 2
11)	Redakcja Dz. Urz. M. S. Wewn.	„ 1 „	× 2	= 2
12)	Redakcja Zbioru Zarządzeń	„ 1 „	× 1	= 1
13)	Redakcja Regulaminu M. S. Wewn.	„ 1 „	× 1	= 1
14)	Gł. Urz. Statyst.	„ 1 „	× 1	= 1
15)	Dow. K. O. P.	„ 1 „	× 1	= 1
16)	Kom. Gł. P. P.	„ 1 „	× 5	= 5
17)	Urzędy Wojewódzkie	„ 3 „	×16	=48
18)	Kom. Rządu	„ 3 „	× 1	= 3
19)	Urz. dla Spr. Mniejsz.	„ 1 „	× 1	= 1
20)	Prezesi Wojew. Sądów Admin. a) w Poznaniu, b) w Toruniu, c) w Katowicach (o ile są wymienieni w adresie)	„ 1 „	× 3	= 3
		Razem .		134

C. Okólniki do wojewodów przeznaczone również dla starostów:

1)	p. Podsekr. Stanu	po 1 egz.	× 2	= 2
2)	p. p. Dyr. Depart. od 1—V	„ 1 „	× 5	= 5
3)	p. p. Nacz. Wydz.	„ 1 „	×27	=27
4)	dla p. p. refer. każdego wydz. na każdy wydz.	„ 1 „	×27	=27
5)	Szef Sekretarjatu	„ 1 „	× 1	= 1
6)	Sekretarz Ministra	„ 1 „	× 1	= 1
7)	Bibljoteka	„ 1 „	× 1	= 1
8)	Naczelnik Kancelarji	„ 1 „	× 1	= 1
9)	Biuro Podawcze	„ 1 „	× 1	= 1
10)	Archiwum	„ 1 „	× 2	= 2
11)	Redakcja Dz. Urz. M. S. Wewn.	„ 1 „	× 2	= 2
12)	Redakcja Zbioru Zarządzeń	„ 1 „	× 1	= 1
13)	Redakcja Regulaminu M. S. Wewn.	„ 1 „	× 1	= 1
14)	Główny Urząd Statystyczny	„ 1 „	× 2	= 2
15)	Dow. K. O. P.	„ 1 „	× 4	= 4
16)	Kom. Gł. P. P.	„ 1 „	× 5	= 5

17)

Woj. Białystok	3 egz.	Woj. Łódź	3 egz.	Woj. Warszawa	3 egz.	Woj. Nowogródek	3 egz.
starostw	13 „	starostw	13 „	starostw	23 „	starostw	8 „
	16 egz.		16 egz.		26 egz.		11 egz.
Woj. Kielce	3 egz.	Woj. Brześć n/B.	3 egz.	Woj. Wilno	3 egz.	Woj. Toruń	3 egz.
starostw	18 „	starostw	9 „	starostw	10 „	starostw	19 „
	21 egz.		12 egz.		13 egz.		22 egz.
Woj. Kraków	3 egz.	Woj. Poznań	3 egz.	Woj. Wołyń	3 egz.	Woj. Stanisławów	3 egz.
starostw	18 „	starostw	31 „	starostw	11 „	starostw	12 „
	21 egz.		34 egz.		14 egz.		15 egz.
Woj. Lublin	3 egz.	Woj. Katowice	3 egz.	Woj. Lwów	3 egz.	Woj. Tarnopol	3 egz.
starostw	19 „	starostw	12 „	starostw	27 „	starostw	17 „
	22 egz.		15 egz.		30 egz.		20 egz.

Razem 398 egz.

18) Komisarjat Rządu 7 egz.

19) Urz. dla Spraw Mniejsz. 1 egz.

20) Prezesi Wojew. Sądów Adm.: a) w Poznaniu, b) w Katowicach, c) w Toruniu—3 egz. (o ile są wymienieni w adresie)

II. Pisma okólne jawne.

A. Pisma (okólne) wewnętrzne Ministerstwa.

1)	p. Podsekr. Stanu	po 1 egz.	× 2	= 2
2)	p. p. Dyr. Depart.	„ 1 „	× 5	= 5
3)	p. p. Nacz. Wydz.	„ 1 „	×27	=27
4)	dla p. p. refer. każdego wydz. na każdy wydział	„ 1 „	×27	=27
5)	Szef Sekretarjatu	„ 1 „	× 1	= 1
6)	Sekretarz Ministra	„ 1 „	× 1	= 1
7)	Bibljoteka	„ 1 „	× 1	= 1
8)	Nacz. Kancel.	„ 1 „	× 1	= 1
9)	Biuro podawcze	„ 1 „	× 1	= 1
10)	Archiwum	„ 1 „	× 2	= 2
11)	Redakcja Dz. Urz. M. S. Wewn.	„ 1 „	× 2	= 2
12)	Redakcja Zbioru Zarządzeń M. S. Wewn.	„ 1 „	× 1	= 1
13)	Redakcja Regulaminu M. S. Wewn.	„ 1 „	× 1	= 1
14)	Główny Urząd Statystyczny	„ 1 „	× 1	= 1
15)	Dow. K. O. P.	„ 1 „	× 1	= 1
16)	Kom. Gł. P. P.	„ 1 „	× 5	= 5
		Razem . . .		80

B. Pisma okólne do Wojewodów. Wysyłka według adresatów z zachowaniem rozdzielnika okólników w zależności od adnotacji. Wewnątrz Ministerstwa jak wyżej pod II A.

93.

Okólnik Nr. 58

z dnia 4 maja 1932 r.

(AP. 131/1) w sprawie ograniczeń przy wydawaniu paszportów.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Statystyka wydanych paszportów wykazuje corocznie w okresie wiosennym poważny wzrost liczby osób wyjeżdżających zagranicę, przyczem znaczny odsetek tych osób wyjeżdża na podstawie paszportów wydanych za opłatą ulgową. W szczególności zwraca uwagę fakt wzrostu liczby paszportów ulgowych po ostatnio dokonanej podwyżce opłat paszportowych w czerwcu ub. r. Wzrost ten należy tłumaczyć niewątpliwie zarówno niedość ścisłem przestrzeganiem przez podległe Panu Wojewodzie władze obowiązujących w tej mierze przepisów, jak i obchodzeniem tych przepisów przez strony. Obecna sytuacja gospodarcza kraju wymaga wytężenia wysiłków w celu opanowania kryzysu i niedopuszczenia do dalszego jego zwiększania się, przyczem jednym ze sposobów prowadzących do tego celu jest ograniczenie wyjazdów zagranicę, a szczególnie także wyjazdów za bezpłatnemi i ulgowemi paszportami.

W związku z powyższem, w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, proszę Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu) o wydanie stosownych zarządzeń podległym sobie władzom, aby na przyszłość jak najściślej przestrzegały przepisów rozporządzenia Min. Skarbu, wydanego w porozumieniu z Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 20.VI. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 460).

I. Paszporty normalne.

Zauważam jednocześnie, że wyjazdy zagranicę powodują z natury rzeczy wywóz waluty, co mniej lub więcej szkodliwie wpływa na bilans płatniczy państwa, zwłaszcza, że poniesionej szkody nie wyrównuje ruch turystyczny cudzoziemców do Polski. Ponieważ zbyteczny wywóz waluty jest szkodliwy dla interesów Państwa, należy zatem mieć to na uwadze i dążyć do ograniczenia ilości wyjazdów odmawiając wydania paszportu nawet za opłatą normalną, wyjąwszy te wypadki, w których istotny interes strony wskutek odmowy byłby narażony na dotkliwą szkodę.

II. Paszporty ulgowe.

Ze szczególną ostrożnością należy odnosić się do próśb o wydanie paszportów bezpłatnych lub za opłatą ulgową, przewidzianą w § 1 lit. d), e), f) i g), a to wydawanych zarówno w trybie §§ 2 i 4 jak i §§ 5 i 8 rozporządzenia z 20.VI.1931. Przyznanie ulgi w myśl §§ 2 i 4 winno być uzależnione od *dostatecznego dowodu co do istotnej potrzeby wyjazdu zagranicę* oraz *od bezwzględnego zadośćuczynienia wszystkim warunkom*, przewidzianym w powołanem rozporządzeniu, a omówionym już w szeregu okólników Min. Spr. Wewn. (por. okólnik Nr. 21 z dn. 14.II.1930 r. w Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1048 poz. 43, okólniki Nr. 109 z dn. 20.VI. 1931 Nr. AP. 1523/14, Nr. 189 z d. 4.XI.1931 r.

Nr. AP. 5409/2, pismo okólne z dn. 14.III.1932 r. Nr. AP. 131/1). Natomiast wydawanie paszportów na podstawie §§ 5 i 8 należy ograniczyć do *zupełnie wyjątkowych* i nielicznych wypadków.

Z uwagi na powyższe proszę Panów Wojewodów o zwrócenie szczególniejszej uwagi na tok załatwiania spraw paszportowych przez podległe władze. mając na względzie, że od należytego przestrzegania wytycznych, wskazanych przez Rząd, zależy w wielkiej mierze skuteczne zwalczanie kryzysu gospodarczego.

94.

Okólnik Nr. 59

z dnia 4 maja 1932 r.

(Pers. 901/5) o wykonaniu ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkc. państw. i zawod. wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie, Komendanta Głównego Policji Państw., Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach i P.P. Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

W celu uniknięcia wątpliwości, jakieby mogły się nasunąć przy wykonywaniu ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239) i ujednostajnienia praktyki poszczególnych władz, powołanych do wydawania orzeczeń w sprawach emerytalnych, P. Minister Skarbu pismem okólnem z dn. 26 kwietnia 1932 r. Nr. D. I. 18543/Em/32 wyjaśnił co następuje:

Do art. 1 pkt. 5 ustawy.

Na mocy tego przepisu w art. 9 ust. 2 punkt 1 ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.23 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42 z r. 1931, poz. 380) został wykreślony, jako warunek nabycia uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego, związek ze służbą kalectwa czy też choroby, powodujących trwałą utratę zdolności do zarobkowania. Powyższa zmiana zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. obowiązuje od dn. 1 kwietnia 1931 r., czyli od daty, kiedy warunek związku kalectwa czy też choroby ze służbą został wprowadzony do art. 9 ustawy emerytalnej na mocy ustawy z dnia 18 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 170). W związku z tem wszystkie odmowne decyzje w sprawach emerytalnych, w których odmowa przyznania zaopatrzenia emerytalnego była oparta na niestwierdzeniu w myśl art. 9 ust. 2 punkt 1 ustawy emerytalnej z dn. 11 grudnia 1923 r. związku przyczynowego kalectwa czy też choroby ze służbą, powinny być z urzędu lub na wniosek zainteresowanej osoby ponownie przejrzane, niezależnie od tego, czy przed wydaniem ustawy z dnia 18 marca 1932 r. decyzje te były przez zainteresowane osoby zaskarżone, czy też formalnie uprawomocniły się wobec upływu terminu do zaskarżenia. Przyznanie emerytury na zasadzie nowego brzmienia art. 9 ust. 2 punkt 1 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., ustalonego ustawa z dnia 18 marca 1932 r. powinno nastąpić od pierwszego dnia miesiąca po przeniesieniu danego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego w stan spoczynku, niezależnie od tego, czy i kiedy funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy zgłosi żądanie przyznania mu emerytury na zasadzie znowelizowanego przepisu. Zasady powyższe dotyczą oczywiście jedynie funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, przeniesionych w stan spoczynku — bez przyznania im prawa do uposażenia emerytalnego mimo posiadania 5 lat wysługi emerytalnej, oraz wdów i sierot po takich funkcjonarjuszach i zawodowych wojskowych—zmarłych po dniu 1 kwietnia 1931 r., a przed wejściem w życie noweli z dnia 18 marca 1932 r. czyli przed 1 kwietnia 1932 r. Postępowanie względem emerytów, przeniesionych w stan spoczynku przed 1 kwietnia 1931 r., z powyższych powodów w żadnym razie nie podlega rewizji.

Do art. 1 pkt. 8 i 9 ustawy.

Zmiany, wprowadzone temi postanowieniami, mają na celu przedewszystkiem usunięcie wątpliwości interpretacyjnych i dokładniejsze sprecyzowanie warunków, w których mają obowiązywać zasady art. 25 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. w brzmieniu ustawy z dnia 18 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. z r. 1931 Nr. 42, poz. 380). Nadanie wprowadzonym zmianom mocy wstecznej wywołane było potrzebą zupełnego unicestwienia dawnego systemu, wedle którego ostateczne obliczenie części emerytury, jaką emeryt mógł na zasadzie art. 25 otrzymywać, następowało po upływie okresu rocznego, obliczenia zaś uskuteczniane przy wypłatach miesięcznych rat emerytalnych, miały jedynie charakter prowizoryczny, zaliczkowy. System ten przy praktycznem wykonywaniu nasunął daleko idące trudności techniczne i obliczeniowe. Nadaniu art. 1 punkty 8 i 9 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. mocy wstecznej od dnia 1 kwietnia 1931 r. nie należy zatem przypisywać takiego znaczenia, iżby kwoty, nadpłacone emerytowi przy wypłatach miesięcznych rat uposażenia emerytalnego za ubiegłe miesiące do marca 1932 r. włącznie, o ile tylko wypłaty te zostały uskutecznione zgodnie z art. 25 ustawy emerytalnej w brzmieniu poprzednio obowiązującem, a ustalonem ustawą z dnia 18

marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42 z 1931 r. poz. 380), miały być obecnie potrącone z bieżących rat uposażenia emerytalnego. Jeżeliby jednak przy ostatecznem obliczeniu na 1 go kwietnia 1932 r. w myśl punktu 7 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 3 lipca 1931 r. L. D. I. 5897/5/31 w sprawie stosowania art. 25 ustawy emerytalnej według noweli z dnia 18 marca 1931 r. okazać się miało, że istnieje różnica na korzyść emeryta między częścią uposażenia emerytalnego, która została mu zatrzymana, a kwotę, o którą uposażenie emerytalne należało zmniejszyć, w takim razie, o ile różnica ta nie została jeszcze wypłacona, należy uskutecznić rozliczenie z emerytem na zasadzie art. 25 ustawy emerytalnej w nowem brzmieniu, obowiązującem na mocy ustawy z dnia 18 marca 1932 r. i przekazać dopłatę za okres 1 kwiecień 1931 r.— 1 kwiecień 1932 r. w granicach, dopuszczalnych na podstawie tego nowego brzmienia wskazanego przepisu.

Do art. 1 pkt. 16 ustawy.

Wobec wykreślenia w art. 50 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. ustępu 5, zawodowym podoficerom, którzy przechodzą w stan spoczynku od dnia 1 kwietnia 1932 r. lub później, czas obowiązkowej służby wojskowej zalicza się normalnie do wysługi emerytalnej, podobnie jak było to dotychczas w stosunku do zawodowych wojskowych (oficerów), czyli, że okres ten wpływa nietylko na wysokość uposażenia emerytalnego, ale również na uzasadnienie samego prawa do emerytury.

Do art. 2 i 3 ustawy.

Wobec wyraźnego rozstrzygnięcia kwestji pozbawienia dodatków ekonomicznych na żonę emerytów, którym przed wejściem w życie ustawy z dnia 18 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 170) został przyznany w myśl art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 z r. 1924 poz. 46) dodatek na żonę, poślubioną po przejściu w stan spoczynku, przy wydawaniu decyzyj, odmawiających tym emerytom wypłaty dodatku ekonomicznego na żonę, należy przytaczać obok art. 20 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. w brzmieniu ustawy z dnia 18 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42 z r. 1931 poz. 380) również art. 2 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239).

To samo dotyczy emerytów, przeniesionych w stan spoczynku przed dniem 1 kwietnia 1931 r. oraz wdów i sierot po takich emerytach, którym przed tą datą służyło prawo do emerytury według mnożnej, obowiązującej w W. m. Gdańsku, czego emeryci, względnie wdowy lub sieroty, zostały pozbawione na mocy art. 3 wskazanej wyżej ustawy z dnia 18 marca 1932 r.

Kwoty nadebrane przez emerytów, z tytułu otrzymywania po dniu 1 kwietnia 1931 r. dodatku ekonomicznego na żonę, poślubioną po przeniesieniu w stan spoczynku, oraz przez emerytów, wdowy i sieroty z tytułu otrzymywania zaopatrzenia emerytalnego po 1 kwietnia 1931 r. według mnożnej obowiązującej w w. m. Gdańsku, winny być ściągnięte w trybie art. 5 ustawy emerytalnej.

Do art. 6 ustawy.

Przepisowi temu podlegają emeryci którzy zostali przeniesieni w stan spoczynku przed dniem 1 kwietnia 1932 r., a więc również tacy, których przeniesienie w stan spoczynku nastąpiło dnia 31 marca 1932 r. Emeryci ci będą więc mieli prawo do uposażenia emerytalnego, skoro tylko odpowiadają warunkom ustawy emerytalnej w brzmieniu, jakie obowiązywało przed wejściem w życie ustawy z dnia 18 marca 1932 r., czyli w brzmieniu ogłoszonem w Dz. U. R. P. z r. 1931 Nr. 42, poz. 380, przyczem mają do nich zastosowanie odpowiednie przepisy art. 5 i 6 nowej ustawy z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239). Uposażenie tych emerytów powinno być zatem wymierzane w wysokości, jaką przewidywał art. 19 ustawy emerytalnej w dawnem brzmieniu, nowe zaś zasady wymiarowe, ustalone w art. 1 punkt 7 ustawy z dnia 18 marca 1932 r., zgodnie z art. 6 tejże ustawy będą miały do tych emerytów zastosowanie dopiero od dnia 1 kwietnia 1933 r. Do tego czasu emeryci ci będą uiszczali jedynie opłatę, przewidzianą w art. 5 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. Takie rozstrzygnięcie wynika z okoliczności, iż aktem prawotwórczym, wedle którego należy oceniać właściwość przepisów miarodajnych dla ustalenia praw emerytalnych, jest moment przeniesienia w stan spoczynku, a nie data płatności pierwszej raty zaopatrzenia (art. 22 ustawy emerytalnej). W przytoczonych zaś wyżej przypadkach tą datą jest dzień 31 marca, a więc dzień, poprzedzający wejście w życie ustawy z dnia 18 marca 1932 r.

Te same zasady należy stosować do wdów i sierot, których mąż czy też ojciec zmarł w służbie czynnej lub został przeniesiony w stan spoczynku przed dniem 1 kwietnia 1932 r. niezależnie od tego czy samo przyznanie pensji wdowiej lub sierocej nastąpiło przed czy po 1 kwietnia 1932 r. Takie rozstrzygnięcie wynika z art. 60 ust. 1, art. 61 ust. 1 i art. 62 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., stanowiących o tem, że prawo do pensji wdowiej i sierocej jest prawem pochodnem i że podstawą obliczenia tych pensyj jest wysokość kwoty uposażenia emerytalnego, które zmarły mąż otrzymywał lub do którego miałby prawo w chwili śmierci.

Natomiast wszystkim emerytom, przeniesionym w stan spoczynku w dniu 1 kwietnia 1932 r. lub później, oraz wdowom i sierotom, które przed dniem 1 kwietnia 1932 r. nie miały prawa do zaopatrzenia emerytalnego i których mężowie ani ojcowie przed tą datą nie zostali przeniesieni w stan spoczynku, zaopatrzenie emerytalne powinno być wymierzane wyłącznie na zasadach ustawy emerytalnej w brzmieniu, ustalonem ustawą z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239).

95.

Okólnik Nr. 60

z dnia 7 maja 1932 r.

(Pers. 1102/1) w sprawie opisań kwalifikacyjnych urzędników oraz w sprawie nadesłania ocen kwalifikacyjnych urzędników pozostających na stanowiskach kierowniczych.

Do

P. D. Wojewodów i Komisarza Rządu w Warszawie.

W związku z okólnikiem Nr. 21 z dnia 24.II.32, którym, w wykonaniu polecenia Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 23.III.31 Nr. 21/4156 o założeniu kart kwalifikacyjnych, zarządzono kwalifikowanie przez bezpośrednich przełożonych urzędników, którzy ocenie Komisji Kwalifikacyjnej nie podlegają, powstaje kwestja ustalenia wzoru opisania, któreby mogło do takiego kwalifikowania posłużyć. W okólniku Nr. 21 Ministerstwo poleciło narazie do takiej oceny użyć wzoru opisania, stosowanego dla użytku komisji kwalifikacyjnej. Jednakowoż opisanie to nie wystarcza i zachodzi konieczność rozwinięcia go i uzupełnienia. Z drugiej strony dotychczasowa praktyka wykazała, że opinje, wydawane przez komisje kwalifikacyjne, działające na zasadzie art. 20 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, niezawsze odpowiadają istotnej wartości kwalifikowanych urzędników. Powodem właśnie jest brak określonych kryterjów do powzięcia oceny, który w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7-go stycznia 1925 r. o komisjach kwalifikacyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 50) trzeba streścić w kilku punktach, sformułowanych nader ogólnikowo.

Wprawdzie powołane rozporządzenie wymaga, ażeby materjał do oceny, dostarczony przez przełożonych kwalifikowanego urzędnika w formie t. zw. opisania kwalifikacyjnego, zawierał potrzebne szczegóły (uzasadnienie), nie daje ono jednak żadnej wskazówki, jakie mianowicie szczegóły mają być w opisaniu kwalifikacyjnem uwzględnione. Wskutek tego zdarza się często, że sporządzający opisanie zatrzymuje swoją uwagę na pewnych tylko cechach danego urzędnika i według tak powierzchownej obserwacji formułuje swoją ogólną opinję, którą komisja kwalifikacyjna, nie zawsze będąca w możności sprawdzenia danych, zawartych w opisaniu, utrwala następnie w urzędowej tabeli kwalifikacyjnej.

Ażeby wykluczyć możność sporządzenia przez przełożonego opisania kwalifikacyjnego danego urzędnika bez dokładnego poznania rzeczywistych jego kwalifikacyj, uważam za niezbędne uzupełnienie procedury kwalifikowania urzędników przez wprowadzenie w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych *„Kwestjonarjusza do opisania kwalifikacyjnego“*, którego wzór załącza się *).

Układ kwestjonarjusza odpowiada ściśle układowi opisania kwalifikacyjnego, przyczem każda pozycja „opisania“ dzieli się na szereg punktów szczegółowych, z których każdy wymaga osobnej oceny, względnie informacji. W ten sposób wypełniony „kwestjonarjusz“ da szczegółową charakterystykę urzędnika, którą następnie przełożony winien ująć w 9 przepisanych pozycyj opisania kwalifikacyjnego przez podanie w każdej pozycji swojej ogólnej opinji, streszczającej w sobie oceny poszczególnych punktów tej pozycji, wykazanych w kwestjonarjuszu, dodając w razie potrzeby w danej pozycji „opisania“ bliższe objaśnienia, mające znaczenie dla charakterystyki kwalifikowanego.

W kwestjonarjuszu jest wskazane, czy dany punkt odnosi się do wszystkich urzędników, bez względu na kategorję zajmowanego stanowiska, czy też tylko do urzędników pewnej lub pewnych kategoryj.

Wypełniony kwestjonarjusz dołącza się do opisania kwalifikacyjnego jako jego uzupełnienie i służy łącznie z tem opisaniem za podstawę dla komisji kwalifikacyjnej do wydania opinji w myśl § 7 rozporządzenia o komisjach kwalifikacyjnych.

Taki sam kwestjonarjusz służyć będzie nadal również do sporządzenia przez zwierzchników opisania tych urzędników, którzy kwalifikowaniu przez komisje nie podlegają, a których karty kwalifikacyjne winny być po myśli okólnika Nr. 48 z dnia 30.III.1931 i okólnika Nr. 21 z dn. 24.II.32 prowadzone, przyczem za materjał do skonstruowania oceny bezpośredniego przełożonego (p. instrukcję dołączoną do okólnika Nr. 48 p. VI/2) w karcie kwalifikacyjnej służyć winien *przedewszystkiem kwestjonarjusz.*

Przy wypełnianiu kwestjonarjusza oraz opisania kwalifikacyjnego należy zwrócić szczególną uwagę na stosowanie określeń „niedostatecznie“, „dostatecznie“, „dobrze“ i „b. dobrze“ w ich właściwem znaczeniu (p. § 10 rozporządzenia z 7.I.25 o komisjach kwalifikacyjnych) gdyż jest to pierwszym warunkiem dokładnej, sprawiedliwej, oraz możliwie najmniej subjektywnej oceny. Również należy przy ocenie kwalifikacyj referentów administracyjnych I, II i III kat. pamiętać o konieczności ścisłego stosowania kryterjów, podanych w okólniku Nr. 18 z dnia 5.II.31. Wreszcie, należy stanowczo zerwać z niezdrową tradycją, istniejącą jeszcze w niektórych województwach, pomijania w opisaniach kwalifikacyjnych ujemnych stron urzędników lub podwyższenia dodatnich, pamiętając, iż fałszywa opinja czy to na korzyść, czy na niekorzyść urzędnika, jest zawsze ciężkiem naruszeniem obowiązków służbowych przez przełożonego.

Wprowadzony niniejszym okólnikiem kwestjonarjusz do opisania kwalifikacyjnego powinien znaleźć zastosowanie przy dokonywaniu opisań kwalifikacyjnych za okres 1931/32. W sto-

*) Nie przedrukowano.

sunku do osób, którzy kwalifikowaniu przez komisję nie podlegają kwestjonarjusz ten powinien być zastosowany przy dokonywaniu opisań przez przełożonego, o jakich mowa w okólniku Nr. 21 i jakie mają posłużyć do wypełnienia kart kwalifikacyjnych.

W szczególności zechce Pan zarządzić w podległych mu urzędach *bezzwłoczne* skwalifikowanie przez bezpośrednich zwierzchników, przy użyciu wprowadzonego kwestjonarjusza, wszystkich urzędników, spełniających obowiązki kierownicze oraz skwalifikować osobiście tych urzędników, którzy bezpośrednio Mu podlegają. Kwestjonarjusz kwalifikacyjny dla urzędników pozostających na stanowiskach kierowniczych (naczelników wydziałów, kierowników oddziałów w U. W., inspektorów, starostów, zastępców starostów, kierowników ekspozytur starostw) należy sporządzić w 2-ch egzemplarzach, przyczem 1 egzemplarz pozostaje dla użytku Pana i dla skonstruowania oceny w karcie kwalifikacyjnej, drugi zaś zostaje możliwie bezzwłocznie po sporządzeniu przesłany do Biura Pers. M. S. Wewn.

Kwalifikowania dokonywa się za okres określony w okólniku Nr. 21.

Ministerstwo oczekiwać będzie nadesłania wspomnianych kwestjonarjuszów kwalifikacyjnych, odnoszących się do osób, pozostających na stanowiskach kierowniczych do dnia 25.VI.32 r.

W tym samym terminie należy nadesłać do Ministerstwa, o ile tego nie dokonano dotychczas, brakujące karty ewidencyjne i kwalifikacyjne wszystkich podległych Panu urzędników I kategorji.

96.

Okólnik Nr. 61

z dnia 7 maja 1932 r.

(Pers. 502/4) o postępowaniu dyscyplinarnem—wskazówki Rzecznika Dyscyplinarnego (§ 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 15.XII.1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 990).

Do

P. P. Przewodniczącego Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Rzecznika Dyscyplinarnego Min. Spraw Wewnętrznych, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewodów i Komisarza Rządu w Warszawie.

Wślad okólników, ogłoszonych w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z roku 1931: 1) na str. 195 poz. 11, 2) na str. 200 poz. 12, 3) na str. 205 poz. 15, 4) na str. 211 poz. 17, 5) na str. 1722 poz. 3 oraz 6) okólnika z dnia 22 stycznia 1931 Nr. 9 (OP. 8923/4 Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 1, poz. 12)—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje poniżej dalsze wskazówki proceduralne Rzecznika Dyscyplinarnego przy Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Na treść komunikatu zechcą P. P. Wojewodowie, P. Komisarz Rządu w Warszawie i P. Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego zwrócić uwagę Przewodniczących komisyj dyscyplinarnych przy podległych im urzędach oraz ich zastępców, a wszystkim rzecznikom dyscyplinarnym, czynnym przy tych komisjach, polecić stosowanie się do wskazówek, zawartych w ko munikacie.

Odnośnie do punktu 3 wskazówek: „Wynagradzanie świadków w postępowaniu dyscyplinarnem", Ministerstwo wyjaśnia, że powołane w tym punkcie pismo okólnikowe Ministerstwa Skarbu z dn. 24 czerwca 1924 r. Nr. 1046/DB podane było P. P. Wojewodom i P. Komisarzowi Rządu do wiadomości pismem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 8 lipca 1924 r. Nr. AB. 4289, oraz, że wobec zniesienia dzielnicowych ustaw postępowania karnego należy na zasadzie art. 65 i 70 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem stosować przepisy ogólnie obowiązującego K. P. K. z dnia 19 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313) łącznie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dn. 16 maja 1930 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu o należnościach świadków, biegłych i tłumaczów w sprawach karnych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 349), zacytowane bowiem przez Ministerstwo Reform Rolnych poprzednie w tej materji rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 1929 r. obecnie już nie obowiązuje. Wydatki, wynikające z opłacania świadków i rzeczoznawców pokrywać należy z kredytów przewidzianych w budżecie na „inne wydatki" (par. 8).

RZECZNIK NAJWYŻSZEJ KOMISJI DYSCYPLINARNEJ PRZY PREZESIE RADY MINISTRÓW. Odpis.
Nr. 16/Rd./31.

Warszawa,
dnia 31 marca 1932 r.

Okólnik Nr. 7/Rd.

Do

wszystkich Panów Rzeczników Dyscyplinarnych.

Opierając się na postanowieniu ustępu 2-go § 8 go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 990), mam zaszczyt prosić o przestrzeganie następujących zasad przy sprawowaniu funkcyj rzecznika dyscyplinarnego:

1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego.

Ponieważ coraz częściej pojawiają się prośby o wznowienie postępowania dyscyplinarnego,

przeto uważam za wskazane podanie do wiadomości Pp. Rzeczników treści mojej odpowiedzi, udzielonej p. rzecznikowi dyscyplinarnemu przy Izbie Skarbowej w . . . .

Na zapytania, skierowane do mnie przez Pana Rzecznika pismem z dnia 11 lutego 1932 r. L. 3/4 ex 1932, wyjaśniam, co następuje:

Po rozpatrzeniu zażalenia L. K., emerytowanego sekretarza Urzędu Skarbowego, skazanego prawomocnem orzeczeniem z dnia . . . . na karę przeniesienia w stały stan spoczynku z umniejszonem uposażeniem o 50%, od uchwały Komisji Dyscyplinarnej przy Izbie Skarbowej w . . . . , z dnia . . . ., oddalającej prośbę K. o wznowienie postępowania z powodu braku wymogów z art. 50 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, właściwą jest Najwyższa Komisja Dyscyplinarna, gdyż nałożona poprzedniem orzeczeniem kara należy w drodze odwoławczej do kompetencji Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Co się tyczy poruszonej przez Pana Rzecznika przykładowo sprawy S. K., to Wyższa Komisja Dyscyplinarna nie była właściwą do rozpatrywania zażalenia Pana Rzecznika wniesionego od uchwały dopuszczającej wznowienie postępowania dyscyplinarnego tegoż K., jakkolwiek ona nałożyła na niego poprzednio karę przeniesienia w stały stan spoczynku z umniejszonem uposażeniem, a to wskutek odwołania Pana Rzecznika. Jednak to uchybienie proceduralne zostało już pokryte orzeczeniem Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej, która zapadła dnia 27 lutego b. r. w sensie zatwierdzającym orzeczenie pierwszej instancji, skazujące K. na karę przeniesienia w stały stan spoczynku z uposażeniem umniejszonem o 2%

Gdyby Pan Rzecznik był wówczas kierował swoje zażalenie do Komisji Najwyższej — a nie do Wyższej — gdyż wznowienie dotyczyło kary, podpadającej pod orzecznictwo Komisji Najwyższej (jakkolwiek orzeczonej w drodze odwoławczej przez Wyższą), uchybienie to nie byłoby mogło nastąpić, gdyż Komisja Wyższa nia miałaby dojścia do sprawy.

Przechodząc do kwestji samej procedury wznowienia, to w artykułach 51 i 52 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem istnieją istotnie pewne niedomówienia, które zostały jednak uzupełnione przez praktykę stosowaną w Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej. Teoretycznie jest do pomyślenia wypadek, iż Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji dopuści do wznowienia, rzecznik nie zażali się i obwiniony, skazany np. prawomocnem orzeczeniem Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej na wydalenie ze służby zostanie orzeczeniem instancji pierwszej (niezaskarżonem przez rzecznika) uwolniony od winy i kary. W rezultacie orzeczenie instancji pierwszej może przekreślić prawomocne orzeczenie instancji najwyższej, nietylko bez jej wypowiedzenia się, ale nawet bez jej wiedzy. Ponieważ byłoby to sprzeczne z kardynalnemi zasadami wyrokowania w toku instancji, przeto zachodzi konieczność, ażeby Pp. rzecznicy *z reguły* wnosili zażalenie do Komisji, kompetentnej ze względu na wysokość kary, orzeczonej w pierwszym przewodzie dyscyplinarnym, od uchwał dopuszczających wznowienie postępowania dyscyplinarnego. A następnie, ażeby równie *z reguły* odwoływali się zawsze od ponownie wydanych orzeczeń, bez względu na wysokość wymierzonej kary w nowem orzeczeniu dyscyplinarnem. Stosując taki tryb postępowania, zapewni się w każdym poszczególnym wypadku instancji kompetentnej ewentualną zmianę wydanego poprzednio przez nią orzeczenia.

Treść powyższego pisma zostanie podana wszystkim Pp. Rzecznikom Dyscyplinarnym do wiadomości i zastosowania się.

2. Nieformalne umarzanie spraw przed przeprowadzeniem śledztwa dyscyplinarnego.

Podaję do wiadomości Panów treść uchwały Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej z dnia 25 marca 1931, powziętej na skutek odwołania rzecznika dyscyplinarnego od uchwały komisji dyscyplinarnej przy Izbie Skarbowej Grodzkiej w . . . . . . z dnia . . . .

Izba Skarbowa Grodzka w . . . . . . przesyła w dniu . . . . do Komisji Dyscyplinarnej przy tejże Izbie doniesienie przeciwko D. M . . . . , b. naczelnikowi powiatu . . . . . Na podstawie tego doniesienia i dołączonych do niego akt dochodzeń administracyjnych rzecznik dyscyplinarny przedstawił Komisji Dyscyplinarnej wniosek, w którym oskarżył D . . . . . M . . . . , 62 lat, b. rzeczywistego radcę stanu b. Państwa Rosyjskiego — emeryta zaborczego o to:

1) że w r. 1906, będąc Naczelnikiem Powiatu . . . . . b. gub. Radomskiej, zamiast popierania ruchu narodowo-oświatowego lub co najmniej zajęcia biernego stanowiska, chcąc wysłużyć się władzom zaborczym, przyczynił się, współdziałając z żandarmerją rosyjską (świadek x) do aresztowania przez władze zaborcze polaków, przyjmujących udział w Towarzystwie Oświaty Narodowej i Narodowym Związku Robotniczym, dopuszczając do wymuszania biciem od aresztowanych zeznań o przynależności ich do tajnych narodowych organizacyj politycznych, mających na celu działalność niepodległościową, działając w ten sposób na niekorzyść sprawy narodowej (świadek y);

2) że będąc w 1908 r. Naczelnikiem Powiatu . . . . . zwolnił od aresztu podległego sobie strażnika, który podczas jarmarku w miasteczku . . . . . w ostatni wtorek przed Popielcem płazował szablą ludność miejscową, która przyjechała na jarmark, a potem strzelając naoślep zabił chłopca izraelitę, a śledztwo w tej sprawie prowadził nie w kierunku wyjaśnienia zajścia, lecz w kierunku wykrycia, kto pisał skargę do gubernatora o tem zajściu, namawiając przytem kobiety, które podpisały ową skargę i zmuszając je biciem by zeznały, że nie strażnik był pijany, a że strażnik uśmierzał pijany tłum i by zeznały, że to adw. J. W. na-

mawiał skarżące kobiety do złożenia fałszywych zeznań gubernatorowi, działając w ten sposób na niekorzyść ludności polskiej (św. adw. J. W.);

3) że będąc Prezesem Komisji Ewakuacyjnej w . . . . . podczas wojny światowej, zamiast zabezpieczyć społeczeństwu polskiemu nietykalność mienia publicznego, ograbił miasto z „mienia publicznego", działając w ten sposób na niekorzyść ludności polskiej (św. ppłk. W. P. W. Z.) i

4) że biorąc łapówki za zwolnienie od służby wojskowej (świadkowie: T. Włodzimierz i P. Jan) i uprawiając wogóle łapownictwo (świadkowie: Józef i Jerzy P. i Wacław Z.), deprawował ludność miejską, składającą się przeważnie z Polaków i Żydów obecnych obywateli Rzeczypospolitej Polskiej — czem przyzwyczajał tę ludność do utraty praworządności i złych obyczajów, zabagniając przez to grunt do stworzenia zdrowych podstaw państwowości polskiej;

i wniósł:

1) o uznanie na zasadzie art. 30 ust. p. d. sprawę za dojrzałą do przekazania do rozprawy jawnej i przekazania jej do rozprawy jawnej,

2) o powołanie wymienionych powyżej osób, które złożyły zeznania w dochodzeniach organów śledczych P. P. lub nadesłały na piśmie swe oświadczenia, na rozprawę jawną w charakterze świadków,

3) o uznanie emeryta zaborczego D. M., 62 lat, winnym w rozumieniu art. 82 ust. emer. oraz rozp. Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32 ex 24 poz. 320 § 45 cz. III str. 471—2) działalności skierowanej przeciwko Narodowi Polskiemu,

4) o uznanie w rozumieniu art. 69 ust. o państw. sł. cywilnej czynu, zarzuconego oskarżonemu, za występek służbowy,

5) o nałożenie na emeryta zaborczego D. M., lat 62, kary dyscyplinarnej z punktu o § 47 wyżej powołanego rozporządzenia Rady Ministrów stałego pozbawienia uposażenia emerytalnego.

Komisja Dyscyplinarna przy Izbie Skarbowej Grodzkiej w . . . . . rozpatrzyła sprawę na posiedzeniu gospodarczem w dniu . . . . . i uchwaliła postępowanie dyscyplinarne przeciw D. M. umorzyć, a to na podstawie art. 30 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r., przyczem z motywów tej uchwały wynika, że uczyniła to dlatego, iż nie znalazła dostatecznych dowodów winy oskarżonego. Od uchwały tej odwołał się rzecznik dyscyplinarny, wnosząc o uchylenie jej i przekazanie sprawy do rozpatrzenia merytorycznego.

Odwołanie rzecznika jest uzasadnione. W myśl powołanego przez Komisję Dyscyplinarną przy Izbie Skarbowej Grodzkiej art. 30 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, który to artykuł zastąpiony został przez § 4-ty rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 990) Komisja Dyscyplinarna umorzyć może sprawę dopiero po przeprowadzeniu śledztwa, w myśl zaś art. 18 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem po odebraniu doniesienia może orzec jedynie, czy sprawa wymaga śledztwa, czy też nie, przyczem w tym ostatnim wypadku zarządza rozprawę, względnie jeśli uzna, że zachodzi jedynie wykroczenie służbowe, nakłada karę porządkową — *w tem jednak stadjum sprawy umorzyć nie może.*

Uchwała więc umarzająca sprawę przeciw M. narusza tak postanowienie art. 18 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem, jak też i § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 XII.1924, co spowodować musi uchylenie tej uchwały.

Wobec tego zaś, że, jak widać z motywów tej uchwały, Komisja uznała, że zebrane w dochodzeniu materjały nie dają dostatecznych podstaw do ustalenia winy M., koniecznem jest przeprowadzenie śledztwa dyscyplinarnego.

Z tych względów Najwyższa Komisja Dyscyplinarna postanawia:

uchwałę Komisji Dyscyplinarnej przy Izbie Skarbowej Grodzkiej w . . . . . z dnia . . . . . uchylić i polecić tej komisji wdrożyć w sprawie niniejszej śledztwo dyscyplinarne.

3. Wynagrodzenie świadków w postępowaniu dyscyplinarnem.

Ponieważ w przewodzie dyscyplinarnym zachodzi często konieczność przyznawania wynagrodzenia świadkom, przeto podaję Panom do wiadomości treść reskryptu Ministerstwa Reform Rolnych, wystosowanego do jednego z przewodniczących komisji w sprawie wynagrodzenia świadków.

W związku z pismem Nr. 7 (dysc.) 31 z dnia 24.II.1931 r. Ministerstwo Reform Rolnych, powołując się na pismo Ministerstwa Skarbu Nr. 1046/DB z dnia 24.VI.1924 r. przesłane do wiadomości wszystkim okręgowym urzędom ziemskim w dniu 2 lipca 1924 r. za Nr. 3916/Sł. wyjaśnia, iż zgodnie z postanowieniami art. 65 ustawy z dnia 17.II.1922 r. poz. 165 Dz. Ust. należy wypłacać wynagrodzenie świadków, wzywanych w postępowaniu dyscyplinarnem według przepisów kodeksu postępowania karnego. Kwestje należności świadków w sprawach karnych normuje wydane na podstawie art. 573 lit. *d* i *e* K. P. K. z dnia 19.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z dnia 10.XI.1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 580).

Jednocześnie Ministerstwo zaznacza, iż wydatki, wynikłe z wypłacenia świadkom wzywanym w postępowaniu dyscyplinarnem należnego im wynagrodzenia ponosi ta władza, przy której czynna jest odnośna Komisja Dyscyplinarna i że winny być one zarachowane na dział 2 § 9 budżetu Ministerstwa Reform Rolnych. Ponieważ Okręgowy Urząd Ziemski

w Poznaniu będzie miał na miesiąc w dziale 2 § 8 otwarty kredyt w sumie 2000 zł. z tej kwoty należy pokryć koszta, związane z postępowaniem dyscyplinarnem.

Rzecznik Najwyższej Komisji
Dyscyplinarnej przy Prezesie
Rady Ministrów
(—) Fabry.

97.

Okólnik Nr. 62

z dnia 9 maja 1932 r.

(SS. 1113/2) o kompetencji oraz trybie obradowania i urzędowania powiatowych organów kolegjalnych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego, pomorskiego i poznańskiego).

W związku z zapytaniami P. P. Wojewodów w sprawach: 1) jakie są kompetencje powiatowych organów kolegjalnych oraz 2) czy wydane zostaną przez Min. Spraw Wewn. przepisy o trybie obradowania i urzędowania tych organów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje:

Do p. 1-go. Obowiązujące przepisy prawne przewidują następujące kompetencje powiatowych organów kolegjalnych:

a) art. 81 w związku z art. 45 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19.I.1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) przewiduje obowiązek przedkładania sejmikowi przynajmniej raz na rok sprawozdania przewidzianego w cyt. art. 45;

b) art. 46 oraz art. 54 w zestawieniu z art. 81 powyższego rozporządzenia przewiduje, iż sejmik lub też wydział powiatowy mogą wydawać opinje w sprawach przekazanych tym organom przez starostę;

c) § 3 rozp. Rady Ministrów z dnia 29.8. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 708) przenosi kompetencje powiatowych komisyj antyalkoholowych na powiatowe organa kolegjalne;

d) współudział powiatowych organów kolegjalnych ze starostą przewidują postanowienia art. 66 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.3.1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382);

e) poza tem z uwagi na postanowienia ustępu 2-go art. 121 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz admin. ogóln. na powiatowe organa kolegjalne przeszły te funkcje wydziałów powiatowych, które te organa wykonywały w charakterze czynnika obywatelskiego, powołanego do współdziałania z głosem opinjodawczym lub stanowczym w wykonywaniu zadań administracji ogólnej. Do tego rodzaju funkcyj wydziałów powiatowych, które w myśl cyt. art. 121 przeszły na powiatowe organa kolegjalne należeć będą funkcje wynikające np. z art. 6 oraz 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.X.1927 o dostarczeniu środków przewozowych dla wykonywania budowy i utrzymania dróg publicznych i mostów (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 846), z art. 60 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3.XII.1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, p. 934).

W związku z powyższem wyjaśnieniem w p. e), przy kwalifikowaniu czy pewne uprawnienie wydz. powiat. przeszło w myśl postanowień art. 121 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19.I.1928 r. na powiatowe organa kolegjalne czy też nie, należy mieć na względzie redakcję tych postanowień. O ile badane postanowienia przewidują wyraźnie, iż wydanie zarządzenia ewentualnie orzeczenia należy do powiatowej władzy administracji ogólnej, a opinja, wniosek, czy też uchwała w tej sprawie należy do wydziału powiatowego, to niewątpliwie mamy czynność, która przeszła na powiatowe organa kolegjalne. O ile przepisy (jak np. postanowienia art. 84 ustępu II rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) nakładają obowiązek dokonywania pewnych czynności na wydziały powiatowe bez powołania powiatowej władzy administracji ogólnej, to niewątpliwie czynność ta chociaż powzięta w zakresie administracji ogólnej, nie przeszła na powiatowe organa kolegjalne. O ile chodzi o kwestję, w czyjem imieniu ewentualnie w jakiej redakcji mają być wydawane decyzje władz administracji ogólnej, powzięte przy współudziale pow. organów kolegjalnych, to pod tym względem obowiązują wyjaśnienia okólnika M. S. Wewn. Nr. 96 z dnia 11.VI.1928 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 586, poz. 1).

Do p. 2-go. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z uwagi na to, iż w myśl art. 83 rozporządzenia z dnia 19.I.1928 do trybu obradowania i urzędowania powiatowych organów kolegjalnych mają zastosowanie przepisy obowiązujące w tej mierze w stosunku do organów samorządu powiatowego, nie zamierza wydawać żadnych przepisów w tej sprawie.

98.

Okólnik Nr. 63

z dnia 10 maja 1932 r.

(SS. 83/13/1) ustawa o zmianie rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24. (uposażenie pracowników komunalnych).

Do

P. P. Wojewodów (z wyj. śląskiego) i Prezydenta m. st. Warszawy.

W Dzienniku Ustaw Nr. 33, poz. 345 z dnia 20.IV.1932 r. została ogłoszona ustawa z dnia 15 marca 1932 r. o zmianie rozporządzenia Pre-

zydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24 o dostosowaniu uposażenia członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych. W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

I. Jakie dodatki mogą być wypłacone (do ustępu trzeciego art. 1 ustawy).

Poza dodatkami przewidzianemi w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24 w brzmieniu ustawy, żadne dodatki nie mogą być wypłacone. Z chwilą więc wejścia w życie wymienionej ustawy, poza dodatkiem regulacyjnym i ekonomicznym oraz 10% podwyżką w myśl art. 8 ustawy z dn. 18.XII.26 o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 725), mogą być wypłacane następujące dodatki:

1) dodatek mieszkaniowy w myśl art. 10 ust. 5 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska w brzmieniu noweli z dnia 12.6.24 (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 525);

2) dodatki dla specjalnych grup funkcjonarjuszów w myśl ustawy uposażeniowej w brzmieniu późniejszych zmian:
a) dla nauczycieli (art. 36),
b) dyrektorów szkół średnich (art. 37),
c) nauczycieli szkół zawodowych (art. 50),
d) kierowników ochronek (art. 64);

3) dodatek wyrównawczy w myśl § 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24;

4) dodatek reprezentacyjny w myśl § 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24 w brzmieniu p. 1 ust. 2 omawianej ustawy;

5) równoważnik pieniężny dla pisarzy gminnych, wzamian mieszkania, opału i światła w myśl § 12 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24;

6) dodatek reprezentacyjny w województwach: pomorskiem i poznańskiem dla starostów krajowych i zastępców starostów krajowych w myśl § 15 ustęp ostatni rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej;

7) dodatek kresowy, przyznany funkcjonarjuszom państwowym uchwałą Rady Ministrów na podstawie ustępu ostatniego art. 4 ustawy uposażeniowej;

8) dodatek komunalny w myśl § 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w brzmieniu p. 2 art. 2 omawiawianej ustawy, który to dodatek stracił charakter dodatku stałego i może być przyznawany na jeden tylko okres budżetowy.

Poza wymienionemi pod 1—8, żadne inne dodatki wypłacane być nie mogą.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, iż wymienione wyżej dodatki mogą być wypłacone tylko tym pracownikom komunalnym względnie członkom zarządu, którym odnośne dodatki w konkretnym wypadku należą się na podstawie obowiązujących postanowień.

Co do dodatkowego wynagrodzenia dla członków zarządu i pracowników komunalnych oraz przewodniczących wydziałów powiatowych za ich pracę w zakładach i przedsiębiorstwach komunalnych określonego pismem Min. Spr. Wewn. z dnia 13.2.1928 r. Nr. SF. 1101/p/27 wyjaśnia się, iż z chwilą wejścia w życie omawianej ustawy, wynagrodzenie to nie może być wypłacane członkom zarządu i pracownikom komunalnym, jako objętych § 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30.XII.24 w brzmieniu ustawy. Odnośnie zaś przewodniczących wydziałów powiatowych, którzy nie podpadają pod postanowienia § 1 wymienionego rozp. dotychczasowe w tym zakresie przepisy pozostają w mocy.

II. Umowy, zawierajace postanowienia sprzeczne z art. 1 ustawy (do ust. 4 art. 1 ustawy).

Z chwilą wejścia w życie omawianej ustawy, przy zawieraniu nowych umów służbowych należy stosować postanowienia tej ustawy.

O ile chodzi o umowy już istniejące w chwili wejścia w życie ustawy, to wszelkie postanowienia tych istniejących umów, sprzeczne z przepisami art. 1 ustawy wygasają z dniem 1 lipca 1932 r.

W związku z powyższem, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż ustęp 5 art. 1 ustawy ma skutek generalnego wypowiedzenia stosunku służbowego z dniem 1 lipca 1932 r. tym wszystkim pracownikom komunalnym, których umowy zawierają postanowienia sprzeczne z ustawą i że z dniem 1 lipca 1932 r. umowy takie przestają obowiązywać. Wobec powyższego związki komunalne nie mają obowiązku stosowania indywidualnych wypowiedzeń. Wyżej cytowane postanowienie art. 1 ustawy dotyczy zarówno umów zawartych na czas nieokreślony, jak i umów zawartych na czas określony. Z tymi pracownikami komunalnymi, którzy posiadają umowy sprzeczne z postanowieniami ustawy, należy zawrzeć z dniem 1 lipca 1932 r. nowe umowy zgodne z omawianą ustawą. W razie braku zgody pracownika na zawarcie nowej umowy, należy rozwiązać z nim stosunek służbowy. Rozwiązanie stosunku służbowego w tym wypadku pociąga za sobą wszelkie konsekwencje, wypływające z obowiązujących w tej mierze przepisów i postanowień.

III. Dodatek reprezentacyjny dla prezydenta i burmistrzów (do art. 2 p. 1 ustawy).

Przewidziane § 7 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII 24 r. dodatki reprezentacyjne dla prezydentów miast i burmistrzów (naczelników gmin) powinny być obniżone do granic określonych punktem 1 art. 2 omawianej ustawy. Obniżka winna być zastosowana z dniem 1 maja b. r., a to na podstawie analogji z art. 11 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska.

IV. Dodatek komunalny do art. 2 punkt 2 ustawy.

Uchwały o przyznaniu dodatku komunalnego, przewidzianego § 21 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24 r., mogą obejmować tylko jeden okres budżetowy i wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Kto jest władzą nadzorczą określa § 27 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30.XII.24 r., a więc: 1) wojewoda — w stosunku do gmin wiejskich i gmin miejskich z wyjątkiem m. st. Warszawy, oraz w stosunku do powiatowych związków komunalnych, 2) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w stosunku do m. st. Warszawy i do wojewódzkich związków komunalnych w województwach: pomorskiem i poznańskiem.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że z chwilą wejścia w życie omawianej ustawy, dodatek komunalny stracił charakter dodatku stałego. Odnośne postanowienia umów służbowych winny mieć charakter warunkowy, t. j. dotyczyć tylko tego okresu budżetowego, na jaki dodatek ten został uchwalony przez organ uchwalający związku komunalnego, którego uchwała została zatwierdzona przez władzę nadzorczą. Przy zawieraniu więc umów należy mieć powyższe na uwadze i wyraźnie zastrzec w umowach warunkowy charakter dodatku komunalnego.

W wypadku skasowania na rok budżetowy 1932/33 istniejącego dotychczas dodatku komunalnego, umowy, przyznające ten dodatek, winny być bezzwłocznie wypowiedziane z zachowaniem terminów, określonych art. 25 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323) i zawarte nowe umowy warunkowe. W razie braku zgody ze strony pracownika na taką zmianę umowy, związek komunalny winien rozwiązać stosunek służbowy na zasadach i ze skutkami przewidzianemi dotychczasową umową względnie obowiązującemi w tej mierze przepisami.

O ile dodatek komunalny na rok budżetowy 1932/33 został utrzymany, umowy przyznające ten dodatek należy w ciągu roku budżetowego 1932/33 zamienić na warunkowe, stosując tryb określony powyżej i z tem obliczeniem, by wszystkie umowy były dostosowane do obowiązujących w tej mierze postanowień ustawy przed końcem bieżącego roku budżetowego.

V. Spis ludności a uposażenie.

W związku z wynikami ostatniego spisu ludności z dn. 9.XII.31 maksymalne granice, określone § 4, § 7 w brzmieniu noweli i § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30.XII.24 r. ulegają automatycznie zmianie. Powyższa zmiana nie powoduje jednak automatycznej zmiany w konkretnych wypadkach, uposażeń ani burmistrzów (prezydentów, wiceprezydentów, naczelników gmin), ani pracowników komunalnych a to z następujących powodów:

1) pobory burmistrzów (prezydentów, naczelników gmin) a więc i przynależność do pewnej grupy uposażeniowej zależy od uchwały organu uchwalającego związku komunalnego, powziętej przed wyborem na okres kadencji. Uchwalona grupa uposażeniowa może być niższa aniżeli przewiduje to rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24 r., gdyż § 4 (odnośnie zaś dodatku reprezentacyjnego § 7 w brzmieniu noweli) określa jedynie maksymalne granice, których uchwała nie może przekroczyć.

W województwach zachodnich (pomorskiem i poznańskiem) uchwała, dotycząca uposażenia burmistrza, a więc i zmiany tego uposażenia wymaga zatwierdzenia wojewody w porozumieniu z izbą wojewódzką. O ile chodzi o województwa centralne, południowe i wschodnie odnośne zmiany uposażeniowe winny być przewidziane w preliminarzach budżetowych, które podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

2) Zaliczenie pracowników komunalnych do odpowiednich grup uposażeniowych winno mieścić się w granicach statutu etatów, który znów jest ograniczony maksymalnemi granicami, przewidzianemi rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31.XII.24 r. Wszelkie zmiany statutu, a więc i zmiany mogące nastąpić w związku z wynikami spisu ludności, mogą być dokonane jedynie w drodze uchwały organu uchwalającego związku komunalnego, która to uchwała wymaga zatwierdzenia władzy nadzorczej (art. 20 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24 r.).

Te miasta, które zostały w drodze rozp. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na podstawie § 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24, przeniesione do wyższej kategorji, a obecnie uzyskały na skutek wyniku spisu ludności, ustawowo tę wyższą kategorję— zatrzymują tę kategorję, którą usprawiedliwia liczba ludności.

Posiadanie przez płatnych członków i pracowników komunalnych na podstawie § 19 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.24 r. poborów przywiązanych do wyższej grupy uposażeniowej, aniżeli im by się należała w myśl ogólnych postanowień tegoż rozporządzenia, nie daje podstawy do automatycznego przesunięcia ich do następnej wyższej grupy w związku z wynikiem spisu ludności. Okólnik niniejszy uchyla okólnik Nr. 71 z 1931 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3. poz. 112), pismo okólne z dn. 20 lutego 1927 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1378 poz. 4) i pismo okólne z dn. 9 maja 1928 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1378 poz. 5).

Powyższe wyjaśnienia zechcą P. P. Wojewodowie podać związkom komunalnym do wiadomości i stosowania.

99.

Okólnik Nr. 64

z dnia 11 maja 1932 r.

(AA. 674/3) w sprawie wynagradzania świadków i biegłych w post. administracyjnem.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z postanowieniami art. 64 ust. 2 i art 106 ust. 5 postępowania administracyjnego, iż o przyznaniu wynagrodzenia dla świadków i biegłych oraz o jego wysokości, jak również o przyznaniu kosztów podróży decyduje ostatecznie *władza rozpoznająca sprawę* oraz w związku z postanowieniem art. 106 ust. 4, iż wynagrodzenie świadkom i biegłym wypłaca się *bezzwłocznie* po spełnieniu czynności, do której świadek lub biegły został powołany, jeden z P. P. Wojewodów podniósł wątpliwość, kto ma decydować o wynagrodzeniu względnie kosztach podróży w wypadkach, gdy przeprowadzenie dowodu ze świadków lub biegłych odbywa się poza siedzibą władzy przez delegowanego urzędnika, nie mającego uprawnienia do wydawania decyzji.

Wątpliwość tę Ministerstwo wyjaśnia, jak następuje:

Delegowany przez władzę do przeprowadzenia dowodu ze świadków lub biegłych jej urzędnik w przytoczonym wyżej wypadku, powinien być uważany za *władzę rozpoznającą sprawę* i w tym charakterze jest uprawniony do zadecydowania o wynagrodzeniu i kosztach oraz do ich wypłaty, bowiem kwestja udzielonych mu przez zwierzchnika (starostę, względnie wojewodę) uprawnień w zakresie merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, jest tylko kwestją wewnętrzną danego urzędu, nie obchodzącą świadków i biegłych jako osób poza urzędem stojących, nie powołanych do badania zakresu pełnomocnictw, udzielonych delegatowi (który to zakres zresztą nie zostaje zwykle określony na piśmie).

A zatem kwestja ta nie może stanowić przeszkody do domagania się świadków i biegłych, aby spełniono wobec nich w możliwie najkrótszym czasie obowiązek *bezzwłocznej* wypłaty wynagrodzenia i kosztów podróży, ustalony w ust. 4, art. 106 oczywiście, o ile delegat władzy odpowiednią kwotą rozporządza.

W sprawie zapytania, czy władza, wydająca decyzję o wynagrodzeniu świadków i biegłych, może przed wydaniem decyzji w sprawie będącej przedmiotem dochodzenia, żądać zgóry wniesienia i należności na poczet kosztów postępowania, wyjaśnia się co następuje:

W braku pozytywnych norm prawa obowiązującego nie można żądać od stron poza wypadkami cytowanemi w art. 107 p. 1 post. admin. wniesienia zgóry jakichkolwiek sum na poczet kosztów postęp. admin., a w tej liczbie na wynagrodzenie świadków i biegłych, chociażby koszta te obciążały stronę w myśl art. 105 p. 1 rozp. o post. admin. Obowiązek stron do zapłaty tych kosztów wyniknie dopiero na skutek wymierzenia i określenia tych sum *w decyzji władzy orzekającej.*

100

Okólnik Nr. 65

z dnia 11 maja 1932 r.

(Pers. 901/7) o przepisach emerytalnych. (Wykładnia art. 1 p. 5 ustawy z dnia 18.III 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Starostów, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach i Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

W art. 9 ust. 2 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42 z r. 1931, poz. 380), zgodnie z art. 1 p. 5 ustawy z 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239) został wykreślony warunek nabycia choroby czy też kalectwa, powodujących trwałą niezdolność do służby funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego w związku z tą służbą. Zgodnie więc z nowem brzmieniem art. 9 ust. 2 p. 1 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r. wystarczy do nabycia praw emerytalnych, aby funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy, posiadający co najmniej 5 lat służby, zaliczalnej do wysługi emerytalnej, stał się trwale niezdolnym do służby z powodu kalectwa lub choroby, nabytej bez własnej winy po wstąpieniu do służby. Zgodnie z art. 13 tejże ustawy z 18 marca 1932 r. zmiana, wprowadzona w art 9 ust. 2 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r., ma obowiązywać wstecz, bo od 1 kwietnia 1931 r., czyli od daty, kiedy warunek związku ze służbą kalectwa lub choroby, powodujących trwałą niezdolność do służby, został do powyższego przepisu ustawy emerytalnej wprowadzony ustawą z 18 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 170).

Wobec nadania omawianej zmianie wstecznej mocy obowiązującej, zachodzi potrzeba ponownego rozważenia uprawnień emerytalnych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, przeniesionych w stan spoczynku lub zwolnionych w okresie między 1 kwietnia 1931 r. a 31 marca 1932 r., posiadających co najmniej 5 lat wysługi emerytalnej, którym emerytury odmówiono na tej podstawie, iż nie odpowiadają oni warunkom art. 9 ustawy emery-

talnej. Jeżeli taki funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy został przy przenoszeniu w stan spoczynku poddany badaniu komisji lekarskiej, w takim razie rewizja odmownej decyzji co do przyznania emerytury będzie się opierała na orzeczeniu tej komisji. O ile więc orzeczenie to stwierdza, iż trwała utrata zdolności do służby nastąpiła z powodu kalectwa lub choroby, nabytych bez własnej winy danej osoby i po jej wstąpieniu do służby, w takim razie emerytura powinna być danej osobie przyznana od pierwszego dnia miesiąca, następującego po przeniesieniu w stan spoczynku lub zwolnieniu. Przytem, o ile badanie lekarskie w swoim czasie zostało przeprowadzone tylko w jednej instancji a władza będzie miała wątpliwości co do zasadności wydanego przez komisję lekarską orzeczenia, w takim razie władza ta obecnie będzie mogła poddać b. funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego ponownemu badaniu przez komisję lekarską II instancji stosownie do art. 31 ustawy emerytalnej.

Jeżeli jednak b. funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy przy przeniesieniu w stan spoczynku nie był zupełnie badany przez komisję lekarską, ani też o to się wcale nie ubiegał, nie można mu obecnie odmówić prawa zażądania badania lekarskiego, mianowicie w związku z zaszłą i obowiązującą wstecz zmianą ustawowych warunkow, uprawniających do uzyskania emerytury Funkcjonarjusz bowiem lub wojskowy, przed wydaniem ustawy z 18 marca 1932 r. zasadnie mógł uważać takie badanie za zupełnie bezcelowe, o ile wiedział, iż choroba lub kalectwo, które stanowiły powód utraty zdolności do służby, nie pozostawały z tą służbą w żadnym związku. Nie można więc w niezażądaniu badania lekarskiego dopatrywać się jakiejkolwiek winy interesowanej osoby. Oczywiście, że powyższe zasady mogą dotyczyć wyłącznie tych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy przed wejściem w życie ustawy z 18 marca 1932 r. nie mieli interesu prawnego w poddaniu się badaniu, obecnie jednak są w niem zainteresowani, a więc *funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, zwolnionych ze służby po 1 kwietnia 1931 r., ale przed 1 kwietnia 1932 r, posiadających co najmniej 5 lat, zaliczalnych do wysługi emerytalnej a nie mających 10 letniej wysługi.* Osoby te o ile dotychczas nie były poddane badaniu lekarskiemu, mogą obecnie takiego badania żądać, niezależnie od istnienia prawomocnego orzeczenia, dotyczącego odmowy przyznania emerytury. Ażeby nie powstała żadna wątpliwość co do tego, iż wznowienie postępowania jest wywołane jedynie wejściem w życie z mocą wsteczną nowego brzmienia art. 9 ust. 2 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r., jest rzeczą wskazaną, ażeby w przychylnej odpowiedzi na podanie o zbadanie przez komisję lekarską, *władza wyraźnie zaznaczała granice, w jakich to wznowienie zostało dopuszczone,* czyli powołała się jako na podstawę zarządzonego badania lekarskiego na art. 1 p. 5 i art. 13 ustawy z 18 marca 1932 r. z zaznaczeniem, że badanie zostało dopuszczone jedynie w ramach nowych okoliczności prawnych, które zaszły wobec zmian ustawowych, obowiązujących z mocą wsteczną.

Badanie lekarskie, pomimo istnienia formalnie prawomocnego orzeczenia w sprawie odmowy przyznania emerytury, powinno być dopuszczone na żądanie interesowanej osoby, jednakże *tylko o ile żądanie takie zostanie zgłoszone w ciągu 30 dni od daty wejścia w życie ustawy z 18 marca 1932 r*„ od tej bowiem daty interes prawny tych osób stał się dla nich wiadomy, a niezgłoszenie żądania może być im poczytywane za winę. Skoro zaś ustawa emerytalna w art. 33 przewiduje możność wnoszenia zażaleń na orzeczenia w kwestjach emerytalnych w ciągu dni 30, należy uznać, iż termin ten w omawianych przypadkach musi mieć również zastosowanie.

Powyższe podaje się do wiadomości na podstawie pisma okólnego Ministerstwa Skarbu z dnia 6 maja 1932 r. Nr. D. I. 1888/Em./32.

101.

Okólnik Nr. 66

z dnia 13 maja 1932 r.

(SS. 274/4.) o uchyleniu odrębności stanowych — zarząd wspólną własnością nadaną włościanom przy uwłaszczeniu.

Do

Pana Wojewody w Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/B, Łucku.

W związku z zapytaniem jednego z p. p. wojewodów województw wschodnich w sprawach:

1) jakie okoliczności powinny być miarodajne dla oceny, czy dane mienie podpada pod pojęcie „mienia użyteczności publicznej" w myśl art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14.X.1927 r. o uchyleniu odrębności stanowych (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 824) i

2) jaki należy stosować tryb przejęcia mienia użyteczności publicznej, o którym mowa w wyżej przytoczonym art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Co do p. 1) O objektach, które należy uważać za mienie użyteczności publicznej, mówi art. 4 rozporządzenia, wymieniając tytułem przykładu niektóre jego rodzaje, jako to: budowle szkolne, łaźnie, magazyny zbożowe, cmentarze i t. p. z gruntami do tych celów służącemi. Poza tem, bliższych szczegółów, co należy rozumieć pod mieniem użyteczności publicznej ustawa nie wskazuje. Jako wytyczną w tej mierze przyjąć można, że za mienie użyteczności publicznej należy uważać wszelkie urządzenia zarówno natury gospodarczej jak i kulturalnej, które służą potrzebom publicznym, a nie osób poszczególnych; to co jest mieniem publicznem, a nie prywatnem i nie może być podzielone pomiędzy mieszkańcami gromady lub gminy, takie mienie, dochody z którego przeznaczone są na cele użyteczności publicznej i t. p.

O uznaniu zatem wspólnego mienia b. gromad za mienie użyteczności publicznej rozstrzyga jego przeznaczenie na użytek publiczny, co się stwierdza w każdym poszczególnym wypadku na zasadzie stanu faktycznego. W razie sporu między gminą a gromadą w tym zakresie powołane są do decydowania władze nadzorcze nad samorządem gminnym.

Co do p. 2) Z użytego w art. 4 cytowanego rozporządzenia terminu: „przechodzi"— niewątpliwie wypływa, że mienie, o którem jest mowa, automatycznie ipso iure przechodzi na własność obecnych gmin wszechstanowych, wiejskich lub też na własność gmin miejskich jeżeli mienie to znajduje się na gruntach przyłączonych obecnie do osiedli miejskich, o żadnem przeto formalnem przejęciu mienia użyteczności publicznej i trybie tego przejęcia nie może być mowy.

102.

Okólnik Nr. 67

z dnia 18 maja 1932 r.

(AA. 27 b. 6) o wykazach funkcjonowania objazdowych przedsiębiorstw widowiskowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

I. Nawiązując do okólnika Nr. 206 z dn. 24.XII.1931 Nr. OL. 4516/14 oraz do zarządzenia z dn. 13.IV.1931 r. Nr. AA. 3210/2 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. Wojewodę (P. Komisarza Rządu) o przedkładanie w dniach 1.V i 1.X każdego roku w 2 egzemplarzach sprawozdania według danych ujętych w załączonym schemacie z tem, że jeden egzemplarz winien być adresowany bezpośrednio do Ministerstwa — Wydziału Narodowościowego.

W schemacie tym należy uwzględniać:

a) wszystkie imprezy prowadzone na podstawie zezwoleń (koncesyj) udzielonych przez Min. Spr. Wewn.,

b) z imprez prowadzonych na podstawie zezwoleń udzielonych przez Panów Wojewodów i starostów, — jedynie imprezy teatralne i koncertowe w językach niepolskich.

Poziom artystyczny przedstawień (p. 8 wykazu) oceniać należy ostrożnie, unikając wszelkiej przesady.

Ze względu na przypadające w dniach 30.VI i 31.XII terminy wznawiania przez Ministerstwo zezwoleń na prowadzenie objazdowych imprez widowiskowych i rozrywkowych—terminy przedkładania sprawozdań wyżej podane mają być ściśle przestrzegane. Wyjątkowo tylko termin przedłożenia pierwszego sprawozdania przesuwa się na dzień 15 czerwca b. r.

Równocześnie uchyla się zarządzenie z dn. 15.VII.1929 r. Nr. II PN. 274/27/29.

II. Zalecone ostatniemi zarządzeniami Min. Spraw Wewnętrznych (okólnik Nr. 165 z dnia 11.IX 30 r. (Zbiór Zarz. M. S. Wewn. str. 1713, poz. 3) i Nr. 166 z dn. 28.IX.31 r.) ograniczanie w miarę możności napływu artystów zagranicznych, w szczególności o mniejszych walorach artystycznych — wywołuje interwencję przedstawicielstw dyplomatycznych w Polsce, przyczem podnoszony jest zarzut nie stosowania przez władze polskie prawa wzajemności zarobkowania w tym zawodzie.

Ponieważ najlepszym argumentem do odpierania tego rodzaju zarzutów jest wykazanie w poszczególnych wypadkach ilości zatrudnionych w tym zawodzie w Polsce obywateli danego państwa, — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o każdorazowe zawiadamianie Min. Spr. Wewn. o udzieleniu zezwolenia na wjazd i zarobkowanie artyście zagranicznemu, jak również o każdorazowem udzieleniu — za uprzednią zgodą Min. Spr. Wewn. zarobkowej wizy uzupełniającej.

Przy nadsyłaniu odnośnych zawiadomień należy posługiwać się wzorem Nr. 2.

Wzór Nr. 1.

WYKAZ

objazdowych imprez widowiskowych i rozrywkowych na terenie województwa..........................

Rodzaj i nazwa imprezy	Kto udzielił zezwolenia (koncesji)	Czas pobytu na terenie województwa	Ilość odbytych przedstawień	Repertuar i jaka władza cenzurowała	Ilość osób w zespole: a) obywateli polskich b) obywateli nie polskich z podaniem przynależności państwowej	W jakim języku odbywają się przedstawienia	Poziom artystyczny przedstawień (według własnych spostrzeżeń i opinji lokalnej ewent. prasy)	Zdolność finansowa przedsiębiorcy i wypełnianie przez niego zobowiązań względem personelu i właścicieli lokali	Jakość repertuaru wyświetlanych przez kina objazdowe filmów a w szczególności czy nie wyświetlano filmów uszkodzonych lub zatartych	Ogólna liczba zezwoleń na kina wędrowne udzielonych przez P. Wojewodów i starostów	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	

Wzór Nr. 2.

ZAWIADOMIENIE

o zezwoleniu artyście zagranicznemu na zarobkowanie w Polsce.

L. p.	Imię i nazwisko	Data i miejsce urodzenia	Przynależność państwowa	Okres czasu na jaki udzielono zezwolenia	Miejscowość i lokal (przedsiębiorstwo)	Od jak dawna pozostaje w Polsce	Uwaga

103.

Okólnik Nr. 68

z dnia 19 maja 1932 r.

(Apr. 77/1) o ujawnianiu cen przedmiotów powszedniego użytku (cenniki).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Mimo trwania od szeregu lat mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 lutego 1923 w sprawie obowiązku posiadaczy przedsiębiorstw sprzedaży ujawniania cen przedmiotów powszedniego

użytku, sporządzania faktur przy zawieraniu interesów i przedstawiania ich na żądanie władzy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139) — stwierdzono że nie wszędzie ono jest przestrzegane wogóle, a obowiązek ujawniania cen jest rozmaicie unormowany nawet na terenie tego samego województwa.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zdając sobie sprawę ze zmiany stosunków gospodarczych, zaszłej od r. 1923 do chwili obecnej, uważa za wskazane podkreślić raz jeszcze konieczność przestrzegania cytowanego powyżej rozporządzenia, zwłaszcza w odniesieniu do obowiązku ujawnienia cen i sporządzania cenników przedmiotów powszedniego użytku.

W tym celu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów (P. Komisarza Rządu) o zwrócenie uwagi na omawiane rozporządzenie podległym władzom administracji ogólnej i uregulowanie spraw niem objętych w myśl następujących wytycznych:

1) Przepisom rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 20.II.1923 r. podlegają tylko posiadacze składów, sklepów, jatek mięsnych, handlów, straganów, restauracyj, bufetów kolejowych, cukierni i innych przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku. Nie podlegają tym przepisom producenci rolni, którzy, nie mając przedsiębiorstwa handlowego sprzedają produkty własnego gospodarstwa rolnego.

2) Obowiązek nałożony tem rozporządzeniem polega na bezpośredniem uwidocznianiu cen na przedmiotach powszedniego użytku oraz na wywieszaniu cennika (wykazu cen) takich przedmiotów.

3) Bezpośrednie ujawnianie cen polega na oznaczeniu ceną każdego gatunku i rodzaju przedmiotów powszedniego użytku, przeznaczonych na sprzedaż, a znajdujących się zarówno wewnątrz lokalu sklepowego, jak i na wystawie sklepowej.

4) Cenniki (wykazy cen) powinny być: a) drukowane lub pisane atramentem, b) jednolitego formatu o wielkości conajmniej $^1/_2$ arkusza papieru oraz c) powinny zawierać: nazwę firmy, datę sporządzenia, wyszczególnienie towarów według gatunków i rodzajów i ich cen.

Cenniki odpowiadające tym warunkom mają być umieszczane wewnątrz lokalu sklepowego na miejscu widocznem umożliwiającym zapoznanie się z nim przez kupujących.

5) Ceny uwidocznione tak na samym towarze, jak również i podane w cenniku — powinny być obliczane wyłącznie w stosunku do obowiązujących jednostek miar (1 m. 1 l. 1 kg. i t. p.) lub sztuki — przyczem należy ograniczyć oznaczanie cen od — do — tylko do tych wypadków, gdzie szczegółowe wyliczenie wszystkich gatunków i rodzajów towarów nastręczałoby znaczne trudności ze względu na ich ilość.

6) Za brak cen na towarze oraz za brak cennika odpowiedzialnym jest zawsze posiadacz przedsiębiorstwa; odpowiedzialności tej nie zmniejsza fakt sporządzania cenników przez zrzeszenia kupców.

7) Cenniki nie mogą być w żadnej formie zatwierdzane przez władze administracji ogólnej lub samorządowej—chociażby obejmowały i takie artykuły, których ceny są ustalane przez komisje do wyznaczania cen, jak również nie mogą zawierać żadnych adnotacyj, wzgl. uwag, któreby na takie zatwierdzenie wskazywały.

8) Artykuły powszedniego użytku, których ceny winny być ujawniane — wymienione są w spisie, załączonym do niniejszego okólnika.

Podając powyższe do wiadomości Panom Wojewodom (P. Komisarzowi Rządu) Ministerstwo Spraw Wewnętrznyah prosi o opracowanie dla podległych powiatowych władz administracji ogólnej wzorowych zarządzeń, o których mowa w § 2 rozporządzenia z 20.II.1923 r.

Okólnikiem niniejszym uchyla się moc obowiązującą okólników:

1) Nr. 61 ex 1923 (Zb. Zarz. 113, poz. 1), 2) Nr. 133 ex 1928 (Zb. Zarz. str. 116, poz. 6) oraz pism: 3) z dn. 9.VI.1926 Nr. SA. 1165 (Zb. Zarz. str. 115, poz. 3) i 4) z dn. 19.XI.1927 Nr. Apr. 258/27 (Zb. Zarz. str. 116, poz. 4).

Załącznik do Nr. Apr. 77/I.

SPIS
artykułów powszedniego użytku, podlegających ujawnianiu cen.

A. Ziemiopłody i ich przetwory, jak: 1) żyto, 2) pszenica, 3) jęczmień, 4) owies, 5) mąka żytnia i pszenna, 6) pieczywo (wszelkie), 7) kasze (wszelkie) i t. d.

B. Jarzyny (wszelkie), jak: 1) ziemniaki, 2) kapusta, 3) buraki, 4) brukiew, 5) groch, 6) fasola, 7) kalafjor, 8) szparagi, 9) szpinak i t. d.

C. Nabiał i jaja: 1) masło, 2) mleko (wszelkie) zbierane, niezbierane, kwaśne, sterylizowane, skondensowane, 3) śmietana, 4) śmietanka, 5) sery krajowe, 6) jaja.

D. Ryby: ryby żywe, ryby śnięte, ryby wędzone.

E. Potrawy i napoje w restauracjach za wyjątkiem win i wódek.

F. Owoce krajowe świeże i suszone, cytryny.

G. Mięso, wędliny, drób i tłuszcze jadalne. Bydło, żywa waga, nierogacizna, mięso, wędliny, drób, słonina, szmalec, łój jadalny, tłuszcze roślinne.

H. Artykuły kolonjalne i inne: 1) herbata, 2) kawa, 3) kakao, 4) ryż, 5) cukier, 6) cykorja, 7) marmolada, 8) powidła, 9) sól, 10) ocet, 11) oliwa, 12) śledzie, 13) zapałki, 14) drożdże, 15) miód, 16) pieprz, 17) proszki do pieczywa, 18) grzyby, 19) oleje jadalne.

I. Artykuły odzieżowe i galanterja: 1) materjały wełniane, 2) materjały bawełniane, 3) materjały półwełniane, 4) odzież (gotowe ubrania), 5) bielizna, 6) wyroby trykotowe, weł-

niane i bawełniane, 7) kapelusze i czapki, 8) obuwie, 9) galanterja nieopłacająca podatku od zbytku.

K. Artykuły opałowe: 1) węgiel, 2) koks, 3) drzewo, 4) torf, 5) brykiety.

L. Artykuły oświetleniowe: 1) nafta, 2) spirytus do palenia, 3) świece, 4) elektryczność, 5) gaz, 6) artykuły do instalacji elektryczności i gazu.

M. Pasza: 1) siano, 2) słoma, 3) owies, 4) otręby, 5) makucha (pasza treściwa).

N. Artykuły budowlane: 1) cegła, 2) wapno, 3) cement, 4) drzewo budowlane, 5) żelazo do budowy; 6) gwoździe, 7) szkło do szyb.

O. Artykuły gospodarstwa domowego: 1) naczynia żelazne, 2) naczynia emaljowane, 3) naczynia blaszane, 4) naczynia gliniane, 5) szklanki, 6) fajans, 7) porcelana gładka niemalowana, 8) łyżki, noże, widelce (z wyjątkiem srebrnych i złotych), 9) łańcuchy, 10) sznur, 11) nici, 12) pasta do obuwia, 13) mydło do prania, 14) szczotki, 15) pasta do podłóg, 16) soda.

P. Skóry: 1) skóry niewyprawione, 2) skóry wyprawione.

R. Przybory szkolne i materjały piśmienne: 1) papier, 2) pióra, 3) ołówki, 4) gumy, 5) atrament, 6) bibułka, 7) kajety etc.

S. Artykuły apteczne: 1) środki opatrunkowe, 2) środki dezynfekcyjne, 3) bandaże, gaza, wata, najniezbędniejsze artykuły codziennej higjeny: jak: 4) szczoteczki do zębów, 5) proszki i pasty do zębów, 6) terpentyna, 7) benzyna, 8) wosk etc.

104.

Okólnik Nr. 69

z dnia 20 maja 1932 r.

(AP. 44/2) w sprawie nowej ustawy o zgromadzeniach.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W najbliższych dniach ogłoszona zostanie w Dzienniku Ustaw R. P. nowa ustawa o zgromadzeniach. Ustawa ta wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej. Z dniem wejścia jej w życie tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy o zgromadzeniach.

Ze względu na to, że ustawa dotyczy jednego z najważniejszych przejawów życia publicznego, zechcą Panowie z ustawą tą szczegółowo się zaznajomić i pouczyć o jej postanowieniach podległe sobie władze i organa, tak, aby stosowanie ustawy było jednolite, a w szczególności, by przepisy jej były, ile możności, jednakowo interpretowane, a to celem zapobieżenia ewent. skargom w tej mierze. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na różnice między postanowieniami nowej ustawy a przepisami dotychczasowemi, aby uniknąć pomyłek i nieporozumień oraz, aby w razie potrzeby zainteresowanym móc udzielić odpowiednich wyjaśnień.

Poniżej podaję zasadnicze wytyczne nowej ustawy oraz wyjaśniam, w jaki sposób winny być rozumiane i stosowane niektóre z jej najważniejszych postanowień. Do wskazówek tych należy się ściśle stosować przy wykonywaniu ustawy.

I. Cel ustawy.

1. Ustawa o zgromadzeniach reguluje wyczerpująco sprawę wykonywania zagwarantowanego art. 108 Konstytucji prawa zgromadzania się Ma ona na celu zapewnienie obywatelom Państwa możności swobodnego zgromadzania się w granicach, przewidzianych przez ustawę i dopuszcza ingerencję władz tylko w tych wypadkach, gdy wykonywanie omawianego prawa byłoby połączone z naruszeniem interesu publicznego przez zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. Zawarte w ustawie postanowienia mają właśnie na celu jedynie danie władzom możności wykonania ciążących na nich w tym zakresie zadań i odwrócenia wynikającego w pewnych okolicznościach zagrożenia wyżej wymienionych dóbr w związku z odbywaniem zgromadzeń, przyczem ingerencja władz w tych tylko ramach mieścić się winna i nie może przekraczać zakresu koniecznego do osiągnięcia tego celu. W żadnym jednak razie uprawnienia władzy nie mogą prowadzić do krępowania swobody legalnie odbywających się zgromadzeń, jeśli względy te nie zachodzą. Przy ścisłem zatem stosowaniu i przestrzeganiu przepisów nowej ustawy władze i organa bezpieczeństwa zawsze winny mieć na uwadze wyżej wymieniony cel ustawy.

II. Rodzaje zgromadzeń.

2. Ustawa dzieli wszystkie niewyłączone z pod jej postanowień zgromadzenia na publiczne i niepubliczne. Definicji zgromadzenia publicznego ustawa nie podaje. Ogranicza się ona jedynie do (negatywnego) stwierdzenia w art. 18, że nie są zgromadzeniami publicznemi wymienione w tym artykule rodzaje zgromadzeń, które nazywa *zebraniami.* Z treści tego artykułu wynika, że zgromadzenie ma cechę zebrania wtedy, gdy grono osób, biorących udział w zebraniu jest *indywidualnie ograniczone*, to jest jeśli grono to nazewnątrz — w stosunku do osób do niego nienależących — jest zamknięte, a nawewnątrz uczestnicy tego grona złączeni są ze zwołującym lub przewodniczącym stosunkiem wzajemnej znajomości osobistej. Za niepubliczne w myśl tego artykułu należy również uważać zgromadzenia legalnie istniejących zrzeszeń, gdy zgromadzenia te urządzane są jako zamknięte.

Opierając się na powyższej treści art. 18, podającego w sposób wyczerpujący, które zgromadzenia są niepubliczne, musi się przy zastosowaniu interpretacji logicznej (argumentum a contrario) dojść do wniosku, że zgromadzenia nieodpowiadające ściśle warunkom tego artykułu — w braku szczególnych postanowień ustawowych — są publicznemi. Bez znaczenia dla oceny kwestji publiczności zgromadzenia jest miejsce zgromadzania się, a więc czy zgromadzenie odbywa się w lokalu publicznym, czy prywatnym. Za zgromadzenia publiczne uważa ustawa wszelkie manifestacje publiczne i pochody (art. 2).

Poza tem ustawa wylicza w art. 27 p. p. a) — e) zgromadzenia, zebrania i pochody, do których postanowienia ustawy o zgromadzeniach nie mają zastosowania.

III. Zgromadzenia publiczne.

III a) Zwoływanie.

3. Zgromadzenia publiczne w zależności od tego, czy się odbywają w lokalach, czy pod gołem niebem wymagają zawiadomienia władzy albo jej zezwolenia. Zawiadomienie o zgromadzeniu winno być złożone najpóźniej na dwa dni przed zgromadzeniem, podanie zaś o zezwolenie — najpóźniej na trzy dni (art. 6 i 7). Terminy te liczą się od chwili otrzymania przez władze zawiadomienia lub podania do czasu rozpoczęcia zgromadzenia. Dłuższy termin dla podań przewidziany jest z tego powodu, że zgromadzenia pod gołem niebem z uwagi na możność szerszego rozwinięcia się masowego mają ze stanowiska bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, znacznie większe znaczenie niż zgromadzenia w lokalach, władze muszą więc mieć więcej czasu na wszechstronne rozpatrzenie sprawy i na wydanie potrzebnych zarządzeń.

Tak zawiadomienia, jak i podania o zezwolenie winny zawierać dane, wymienione w art. 8 ustawy.

Przypominam tutaj, że podania, zawiadomienia etc. w sprawach zgromadzeń publicznych wolne są od opłat stemplowych na zasadzie art. 142 pkt. 21 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570).

Przy rozpatrywaniu zawiadomień i podań o zezwolenie na odbycie zgromadzenia należy mieć przedewszystkiem na uwadze, że władza, o ile nie ma zastrzeżeń co do odbycia zgromadzenia przyjmuje zawiadomienie tylko do wiadomości, nie udzielając na nie odpowiedzi, natomiast na podanie winna ona udzielić formalnego zezwolenia na piśmie. Zgromadzenie w lokalu może się odbyć, jeśli władza go nie zakaże, natomiast zgromadzenie pod gołem niebem nie może się odbyć, dopóki władza nie wyda zezwolenia. Chociaż zatem ustawa nie określa terminu, w jakim zezwolenie winno być wydane, należy zawsze dążyć do tego, aby, o ile szczególnie ważne przeszkody nie staną temu na przeszkodzie, zezwolenia wydawane były nie później, jak w przeddzień zgromadzenia, aby przez zbyt późne wydanie zezwolenia nie uniemożliwić odbycia zgromadzenia dla braku czasu na jego zwołanie, takie bowiem traktowanie sprawy byłoby sprzeczne z intencją ustawy.

III b) Zakaz względnie odmowa zezwolenia.

4. Art. 9 ustawy określa, kiedy władza winna *zakazać* odbycia zgromadzenia w lokalu. Z tych samych powodów władza winna również odmówić udzielenia zezwolenia na odbycie zgromadzenia pod gołem niebem (art. 10).

Powody te dzielą się na dwie grupy: a) gdy odbycie zgromadzenia sprzeciwia się przepisom ustawy o zgromadzeniach lub ustaw karnych i b) gdy odbycie zagraża bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu. Jeśli który z powodów tych zachodzi, władza nie może, lecz *musi* wydać zakaz, względnie odmówić zezwolenia. Należy jednak zauważyć, że o ile chodzi o powody, wymienione w punkcie b) władze powołane do sprawowania nadzoru nad zgromadzeniami, winny uprzytomnić sobie, że zadanie administracji jako władzy policyjnej polega na zabezpieczeniu obywatelom bezpieczeństwa, spokoju i porządku. Jeśli więc zagraża niebezpieczeństwo, że ostatnio wymienione dobra prawne obywateli mogłyby przez odbycie zgromadzenia doznać zakłócenia, władze zakażą zgromadzenia, względnie odmówią na nie pozwolenia.

5. Wymienione wyżej w p. 4 pod a) powody zakazania lub odmówienia pozwolenia na zgromadzenie wynikają z reguły z samego zawiadomienia, względnie podania (brak warunków lub sprzeczność z postanowieniami ustawy o zgromadzeniach, lub sprzeczność celu, albo programu zgromadzenia z ustawami karnemi i t. d.) albo też dają się ustalić przy rozpatrywaniu sprawy np. obca przynależność państwowa zwołującego, lokal nieodpowiadający przepisom budowlanym i t. p., natomiast, o ile chodzi o powody, wymienione pod b) konieczne jest, by w czasie zamierzonego odbycia zgromadzenia zachodziły w danem miejscu fakty (stosunki faktyczne) tego rodzaju, że usprawiedliwiały przyjęcie przez władze prawdopodobieństwa zakłócenia publicznego bezpieczeństwa, spokoju i porządku w razie odbycia tego zgromadzenia. Oczywiście władza działa tu w pewnym zakresie na zasadzie swobodnej oceny, ona bowiem tylko posiada dane, które dają jej możność rozstrzygnięcia, czy fakty (sytuacja faktyczna) istotnie usprawiedliwiały wspomnianą obawę. Ustawa przewiduje (art. 9 ust. 2), że zakaz odbycia zgromadzenia winien być uzasadniony. To samo stosuje się do odmowy zezwolenia. W tej mierze należy kierować się postanowieniami art. 75 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem.

6. Nie jest oczywiście możliwe podać szczegółowo powody, dla których odbycie poszczególnych zgromadzeń może być zakazane ze względów bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. Ogólnie tylko zaznaczyć na-

leży, że względy te odgrywają znacznie większą rolę przy zgromadzeniach pod otwartem niebem niż przy zgromadzeniach w lokalach. Na tę okoliczność władze winne zatem zwrócić szczególną uwagę przy rozstrzyganiu podań. Jako zasadę przyjąć przytem należy, że drogi, ulice i place publiczne służą przedewszystkiem dla ruchu publicznego. Udzielanie zatem zezwoleń na zgromadzenia w takich miejscach może mieć miejsce naogół tylko wyjątkowo. Zawsze jednak władze winne dążyć do tego, aby utrudnienia dla ogółu ludności, wynikające z takich zgromadzeń, były jak najmniejsze. Dlatego też ustawa, przewidując, że zgromadzenia pod gołem niebem mogą odbywać się tylko za zezwoleniem władzy, daje tem samem władzy możność uwarunkowania tego zezwolenia w sposób, odpowiadający tym potrzebom. Władze mogą np. ustalić odmienną trasę pochodu, zezwolić na zgromadzenie w innym punkcie niż proponowany, ustalić inną godzinę rozpoczęcia zgromadzenia i t. p. Oczywiście warunki te muszą być uzasadnione tylko potrzebami bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego i poza te ramy wychodzić nie mogą.

7. Zakaz odbycia zgromadzenia, tak samo jak odmowa udzielenia zezwolenia winny być podane do wiadomości strony najpóźniej w przeddzień zgromadzenia. Nie dotyczy to naturalnie tych wypadków, gdy władza otrzyma zawiadomienie lub podanie w terminie spóźnionym. Władza może wówczas nie przyjąć wogóle takiego zawiadomienia, względnie podania do wiadomości i nie dopuścić do odbycia zgromadzenia jako nielegalnego. Niezakazanie w terminie zgromadzenia lub udzielenie nań zezwolenia nie wyklucza możności zakazania jego odbycia następnie. Może to jednak nastąpić wówczas tylko, gdy wyjdą na jaw nowe okoliczności, czy to istniejące już poprzednio, czy też powstałe w międzyczasie, wskazujące, że odbycie zgromadzenia nie może mieć miejsca.

III c) Odbywanie zgromadzeń i rola przedstawicieli władz.

8. Ustawa w sposób odmienny niż przepisy dotychczasowe ujmuje stanowisko przewodniczącego. Czyni go ona odpowiedzialnym za zgodny z ustawą o zgromadzeniach i ustawą karną przebieg zgromadzenia oraz wkłada na niego z tego tytułu obowiązek czuwania nad zachowaniem przepisów ustawy o zgromadzeniach oraz ustawy karnej, przeciwdziałania wszystkiemu, co zagraża bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu. Jednocześnie daje ustawa przewodniczącemu uprawnienia w stosunku do poszczególnych uczestników zgromadzenia, celem zapewnienia posłuchu jego zarządzeniom, tudzież daje mu prawo i wkłada obowiązek rozwiązania zgromadzenia, gdy zajdą okoliczności, przewidziane w art. 14 ustępie 3-cim. Władza może delegować na każde zgromadzenie swych przedstawicieli, którzy pełnią tam funkcje nadzorcze. Zwołujący nie ma prawa domagać się wydelegowania przedstawiciela władzy na zgromadzenie, nie może też zabronić mu na nie wstępu. Ustawa, odmiennie od dotychczasowych przepisów, przewiduje, że przedstawiciel władzy otrzymuje miejsce według swego wyboru. Zwracam uwagę, że uprawnienie to winno być taktownie wykorzystywane. Wyborem winny kierować przedewszystkiem względy na możność łatwego obserwowania zgromadzenia i bezpośredniego porozumiewania się z przewodniczącym. Ten ostatni obowiązany jest udzielać przedstawicielowi władzy na jego żądanie informacyj o osobach mówców i treści zgłaszanych wniosków.

9. Rola przedstawiciela władzy na zgromadzeniu ograniczać się winna do funkcji czysto nadzorczej. Należy bezwzględnie unikać jakiegokolwiek mieszania się w przebieg zgromadzenia. Obowiązkiem przedstawiciela władzy jest zachowywać całkowitą neutralność i bezstronność. Dopiero, gdy na zgromadzeniu zajdą okoliczności, przewidziane w art. 14, a więc naruszenie przepisów ustawy o zgromadzeniach lub ustaw karnych, albo też zgromadzenie zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, a przewodniczący nie dopełni obowiązków, jakie w związku z wymienionemi faktami nakłada na niego wspomniany art. 14, wówczas przedstawiciel władzy po uprzedniem bezskutecznem ostrzeżeniu ogłosi ustnie zgromadzenie za rozwiązane. Tak samo postąpi przedstawiciel władzy w wypadku, gdy przewodniczący w razie zajścia okoliczności, przewidzianych w art. 14, nie zastosuje się do żądania przedstawiciela władzy rozwiązania zgromadzenia, albo jeśli pomimo wyczerpania porządku dziennego zgromadzenia, przewodniczący nie zamknie zgromadzenia. Przedstawiciel władzy winien się przytem zawsze zwracać do przewodniczącego, a tylko, gdy po dokonanem ostrzeżeniu sam rozwiązuje zgromadzenie, zwraca się wprost do zgromadzonych.

Naruszenia przepisów ustawy o zgromadzeniach, ustawy karnej, albo wydarzenia, zagrażające bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, mogą być najrozmaitsze. Przykładowo może tu chodzić: a) o jawienie się na zgromadzeniu osób uzbrojonych (art. 12), używanie języka niewskazanego w zawiadomieniu lub podaniu (art. 8 ust. d), b) o poruszanie wniosków lub projektów, zachęcających do zbrodni lub wykroczeń, c) o wypadki bójek, zagrażających niebezpieczeństwem ciała lub życiu uczestników zgromadzenia np. niebezpieczeństwo pożaru, chorób zaraźliwych i t. p.

10. W zakończeniu wskazówek, dotyczących zgromadzeń publicznych zwracam uwagę, że tak zakazanie odbycia zgromadzenia, jak i jego rozwiązanie są środkami ostatecznemi. Uciekać się do nich zatem należy wtedy tylko, gdy inne środki, jakie omawiana ustawa i przepisy ogólne dają władzy, zostaną odpowiednio wykorzystane w celu zapewnienia wykonania postanowień ustawy i ochrony interesu publicznego. Nie zwalnia to jednak władzy od obowiąz-

ku zastosowania tych ostatecznych środków wtedy, gdy inne kroki nie mogą doprowadzić do celu lub gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem.

IV. Zebrania.

11. Zebrania, t. j. zgromadzenia niepubliczne, nie wymagają ani zgłoszenia, ani zezwolenia władzy (art. 19). Zebrania te winny tylko czynić zadość wymaganiom art. 18 ustawy. Zauważam przytem, że przez użyte tam wyrażenie „legalnie istniejące zrzeszenia" należy rozumieć także stronnictwa polityczne, które stosownie do okólnika Min. Spr. Wewn. Nr. 51 z dn. 17 lutego 1920 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1486, poz. 1) nie podlegają legalizacji władz.

Władza oraz jej organa w dwóch tylko wypadkach mają prawo, wzgl. obowiązek wkroczenia do lokalu, w którym zebranie się odbywa, a mianowicie gdy powezmą wiadomość, że zebranie przekracza ramy, zakreślone w art. 18, t. j., że są na niem inne jeszcze osoby niż w tym artykule przewidziane, wskutek czego zebranie ma charakter zgromadzenia publicznego i gdy cel lub przebieg zebrania jest sprzeczny z ustawą karną, albo zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu (art. 20). Z postanowienia tego artykułu wynika, że organa bezpieczeństwa muszą mieć dostatecznie wiarogodne wiadomości, że okoliczności takie zachodzą; natomiast wejście na zebranie tylko na podstawie przypuszczenia, lub dla kontroli jest niedopuszczalne.

V. Specjalne rodzaje zgromadzeń.

12. Ustawa pierwszy raz jednolicie i wyczerpująco reguluje sprawę zjazdów (art. 21—23). O ile zjazd składa się z osób, wymienionych w art. 18 i odbywa się w lokalu, wówczas uważany on jest jako zebranie, poza tem zaś wszystkie zjazdy traktowane być winny jak zgromadzenia. Na zjazdy krajowe z obszaru większego niż jeden powiat udziela zezwoleń, względnie zgłoszenia o nich przyjmuje wojewódzka władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na miejsce zamierzonego zjazdu. Postępowanie wojewódzkich władz administracji ogólnej jest takie same i winno się kierować temi samemi wytycznemi, jak postępowanie powiatowej władzy administracji ogólnej w stosunku do zwykłych zgromadzeń. Zezwolenia na zjazdy międzynarodowe udziela Minister Spraw Wewnętrznych.

13. Zgromadzenia przedwyborcze podlegają przepisom ustawy z tą tylko różnicą, że o ile odbywają się w lokalach, nie wymagają zgłoszenia, a o ile pod gołem niebem wymagają nie zezwolenia, lecz tylko zgłoszenia. Odpada więc możność zakazania zgóry zgromadzenia przedwyborczego w lokalu. Należy jednak podkreślić, że zgromadzenia przedwyborcze, mające na celu zorjentowanie obywateli w sprawach wyborów, wymagają specjalnej opieki władz, które do zakazywania ich lub rozwiązywania mogą uciekać się tylko w ostatecznym wypadku. Jednakże zwracam uwagę na to, że temat zgromadzeń takich nie może wykraczać poza ramy, przewidziane w art. 24 ustawy.

14. Ustawa nie wprowadza żadnych specjalnych przepisów w stosunku do zgromadzeń, urządzanych przez posłów i senatorów, do zgromadzeń tych zatem mają zastosowanie w całej rozciągłości jej postanowienia. Zauważam jednak, że tak ze względu na charakter tych zgromadzeń, jak i ze względu na osoby biorących w nich udział posłów i senatorów, zawsze powinni być na nie delegowani odpowiednio wykwalifikowani i taktowni urzędnicy administracyjni, a w wypadkach ważniejszych reprezentowanie władzy winno mieć miejsce osobiście przez starostę. Jedynie w wyjątkowych wypadkach w razie braku personelu cywilnego, może być na takie zgromadzenia delegowany odpowiednio wykwalifikowany funkcjonarjusz policji państwowej, który oczywiście wówczas nie występuje jako funkcjonarjusz policji, lecz jako przedstawiciel władzy.

VI. Sankcje karne.

15. W przeciwieństwie do dotychczasowych przepisów, kary za wykroczenia przeciwko przepisom ustawy podlegają orzecznictwu władz administracji ogólnej. Wszystkie zatem postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem oraz wyjaśnienia i okólniki w tej sprawie mają i tu zastosowanie. Przy wymierzaniu kar za przekroczenia ustawy należy zawsze każdą sprawę dokładnie zbadać, dlatego też przedstawiciele władzy i organa bezpieczeństwa winny zawsze w razie stwierdzenia wykroczenia ustalić dokładnie stan faktyczny i zanotować świadków, tak, aby ewentualna wina mogła być niewątpliwie ustalona.

VII. Postanowienia szczególne.

16. Niektóre rodzaje zgromadzeń, jak to już wyżej zaznaczono wyjęte są wogóle z pod postanowień ustawy. Zgromadzenia te wyliczone są w art. 27 ustawy. W stosunku do nich władze mogą interwenjować zatem nie na podstawie tej ustawy, lecz bądź na podstawie przepisów specjalnych, bądź ogólnych uprawnień władz i organów bezpieczeństwa. Na powyższe zwraca uwagę ustęp drugi art. 27. Przepis tego ustępu nie daje jednak prawa organom bezpieczeństwa wkroczenia do lokalów prywatnych, w których zgromadzenia takie się odbywają. Wkroczenie takie może mieć miejsce tylko w wypadkach, przewidzianych w K. P. K. lub w ustawach specjalnych. W sprawie zgromadzeń akademickich ma zastosowanie art. 27 ustawy o szkołach akademickich z dn. 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494).

17. Wkońcu wyjaśniam, że art. 28, który postanawia, że ustawa nie narusza ograniczeń,

wynikających z przepisów sanitarnych, budowlanych, ogniowych i drogowych, nakłada na władzę obowiązek czuwania nad tem, aby odbywanie zgromadzeń nie odbywało się w sprzeczności z temi przepisami, względnie aby wskutek odbycia zgromadzenia wbrew tym przepisom bezpieczeństwo tak zgromadzonych, jak i ogólne nie zostało zagrożone. Tak np. władza nie może dopuścić do odbycia zgromadzenia w lokalu, który w myśl przepisów budowlanych na odbycie zgromadzenia nie nadaje się, albo na odbycie zgromadzenia w czasie epidemji, gdy wszelkie zgromadzenia są zakazane i t. p. Przy rozpatrywaniu zatem zgłoszeń, względnie podań władza winna te przepisy brać również pod uwagę.

Niniejszem zarządzeniem uchylam wszystkie okólniki i zarządzenia w sprawie zgromadzeń, o ile dotyczą one ogólnych wytycznych postępowania. W sprawie udziału w zgromadzeniach osób wojskowych wydane zostanie osobne zarządzenie w związku z rozporządzeniem wykonawczem Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych do art. 26 ustawy.

105.

Okólnik Nr. 70

z dnia 21 maja 1932 r.

(OB. 31/5/2) o rozrachunkach między urzędami wojewódzkimi z tytułu zaliczek na koszta przesiedlenia urzędników.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zarządza co następuje:

Zaliczki udzielone przez urząd wojewódzki (Komisarjat Rządu) urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym z działu 2-go budżetu Min. Spr. Wewn. na koszta przesiedlenia należy zapisywać:

a) w księdze zaliczek,

b) w księdze płac, względnie na karcie likwidacyjnej odnośnego funkcjonarjusza.

Zaliczki, o których mowa wyżej, należy wykazywać w wyciągu z księgi płac względnie w odpisie karty likwidacyjnej lub w „wypisie należności i zwrotów" (§ 76 przepisów rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych), przesyłanym temu wojewodzie, któremu przeniesiony funkcjonarjusz będzie podlegać i na tej podstawie odpisać odnośne kwoty w księdze zaliczek z jednoczesnem powołaniem się na powód odpisania i na daty wysłania wspomnianego wyciągu względnie odpisu lub wypisu.

Urząd wojewódzki (Komisarjat Rządu) otrzymujący taki wyciąg (odpis lub wypis) winien wykazaną zaliczkę zapisać do swojej księgi zaliczek i zanotować ją w karcie likwidacyjnej względnie w księdze płac i czuwać nad terminowem wyrachowaniem się z tejże. Tym sposobem urząd wojewódzki likwidujący rachunek kosztów przesiedlenia z uznanej kwoty na koszta przesiadlenia potrąca otrzymaną przez funkcjonarjusza zaliczkę akceptując do wypłaty resztę należności po potrąceniu zaliczki.

Wyżej wymienione postępowanie należy zastosować również do wszystkich tych omawianych zaliczek, które dotychczas nie zostały wyrachowane i w tym celu należy przesłać właściwym urzędom wojewódzkim uzupełniające wyciągi z ksiąg płacy względnie odpisy kart likwidacyjnych lub wypisy należności i zwrotów.

106.

Okólnik Nr. 71

z dnia 20 maja 1932 r.

(AP. 135/2) o statystyce wydanych paszportów.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Dotychczasowe miesięczne wykazy statystyczne wydanych paszportów utrzymane okólnikiem Nr. 206 z dn. 24.XII.1931 r., a sporządzane według wzoru podanego w załączniku do okólnika Min. Spr. Wewn. Nr. 21 z 1930 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1048 i n.) nie zawierały danych, koniecznych do należytego zorjentowania się w ruchu ludności poza granicą państwa. Ponieważ możliwie dokładne w tym względzie dane, mają szczególne znaczenie dla ustalenia wytycznych w polityce paszportowej państwa i to zarówno pod względem regulowania ruchu zagranicą, jak i co do polityki opłat za paszporty, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowało nowy wzór (zob. załącznik), według którego należy w przyszłości sporządzać wykazy wydanych paszportów.

Przy sporządzaniu wykazu według nowego wzoru, należy mieć na uwadze co następuje:

1. We wszystkich trzech grupach (normalne, ulgowe, bezpłatne) należy w każdej rubryce wykazu w liczbie dokumentów upoważniających do przekraczania granicy, uwzględniać zarówno paszporty dla obywateli polskich jak i dowody

tożsamości dla cudzoziemców, przyczem w grupie paszportów normalnych i ulgowych (rubryki wykazu od 2—15) winny być uwzględnione dowody tożsamości wydane w myśl § 7 p. 2 (z wizą powrotną), zaś w grupie paszportów bezpłatnych (rubryki wykazu od 16—22) dowody tożsamości (bez prawa powrotu) wydane w myśl § 7 p. 1 rozporządzenia Min. Skarbu z 7.V.1932 (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 397). Sumę dowodów tożsamości, wykazanych w grupie „normalne“ (rubr. 2 i 3) i w grupie „ulgowe“ (rubr. 4—15) należy wpisać w rubr. 23 wykazu, wykazane zaś w grupie „bezpłatne“ w rubr. 24 wykazu. Wkońcu w rubr. 25 wykazu, należy wpisać ogólną liczbę paszportów wydanych na wyjazd do Z. S. S. R.

2. Z uwagi na wielką wartość orjentacyjną danych dotyczących wyjazdów zagranicę w celach wskazanych w § 4 p. 1 (rubr. wykazu 7—12) i w § 4 p. 2 (rubr. wykazu 17 i 18), Ministerstwo prosi Panów Wojewodów (P. Komisarza Rządu) o wydanie szczegółowych instrukcyj co do rozróżniania w prowadzeniu ewidencji paszportów, wydawanych w celach kuracyjnych, kształcenia się, naukowych i t. p., by dane ewidencyjne, wpisywane następnie do wykazu statystycznego, odpowiadały istotnemu stanowi rzeczy.

Wykazy statystyczne według załączonego wzoru należy sporządzać *kwartalnie* i przedstawiać Ministerstwu w następujących terminach:

a) za miesiące styczeń, luty i marzec — najpóźniej do dnia 15 kwietnia;

b) za kwiecień, maj i czerwiec do 15 lipca;

c) za lipiec, sierpień i wrzesień do 15 października.

d) za październik, listopad i grudzień do 15 stycznia.

Pierwszy kwartalny wykaz należy sporządzić w roku bieżącym za kwartał III (lipiec, sierpień i wrzesień) do 15 października, przyczem *według nowego wzoru* należy sporządzić również wykaz miesięczny *za miesiąc czerwiec* b. r.

Ponieważ możliwie rychłe uzyskanie materjałów, dotyczących wydanych paszportów, posiada szczególnie ważne znaczenie, Ministerstwo prosi Panów Wojewodów (P. Komisarza Rządu) o wydanie stosownych zarządzeń, co do bezwzględnego dotrzymania wskazanych powyżej terminów.

Równocześnie z dniem 1 lipca b. r. Ministerstwo uchyla obowiązek przedkładania miesięcznych wykazów wydanych paszportów, zarządzonych p. X okolnika Min. Spraw Wewn. Nr. 21 z dn. 14.II.1930 Nr. AP. 1742/1 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1048 poz. 43), zaś w liście sprawozdań Departamentu IV dołączonej do okólnika Nr. 206 z dnia 24.XII.1931 r. w pkcie 1 zmienia słowa: „Miesięczne do 30 nast. mies.“ na: „Kwartalne do 15 nast. mies. po upływie kwartału“.

Województwo....................

WYKAZ

wydanych paszportów w kwartale..................193.......

NAZWA URZĘDU	Normalne		Ulgowe													Bezpłatne							z ogólnej liczby wydano			UWAGA
			handlowe			w celach szkolnych, kuracyjnych, naukowych i innych w myśl § 4							§ 8			§ 4 ust. 2				§ 8		dowodów tożsamości dla cudzoziemców			
	Jednorazowe (w myśl § 1 lit. a)	wielokrotne (w myśl § 1 lit. b)	jednorazowe (w myśl § 1 lit. c)	wielokrotne (w myśl § 1 lit. d)	żeglarskie i lotnicze (w myśl § 3)	jednorazowe lit. a)	jednorazowe lit. b)	jednorazowe lit. c) i d)	jednorazowe lit. e)	jednorazowe lit. f)	wielokrotne	§ 5	jednorazowe	wielokrotne	emigracyjne (w myśl § 1 ust. 2)	wydane na podstawie decyzji Wojewody w porozumieniu z Prezesem Izb. Skar.	wydane na podstawie decyzji Min. Skarbu	§ 5	§ 6	jednorazowe	wielokrotne	za opłatą normalną lub ulgową § 7 p. 2	bezpłatnie § 7 p. 1	paszportów dla obywateli polskich na wyjazd do Z. S. S. R.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

107.

Okólnik Nr. 72.

z dnia 27 maja 1932 r.

(Pers. 302/8.) o prowadzeniu w Biurze Pers. Min. Spr. Wewn. rejestracji imiennej personelu urzędów podległych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

W sprawie centralnej rejestracji imiennej personelu władz i urzędów administracji spraw wewnętrznych obowiązują następujące zasady:

1) Do rejestracji imiennej personelu administracyjnego, pełniącego służbę w poszczególnych władzach i urzędach, podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, służą karty osobowe, wprowadzone okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 17.VII.1919 r. Nr. 8687 i zmienione pismem okólnem Ministerstwa z dnia 25.IV.1929 r. Nr. OP. 9682/1-R. Z kart tych Biuro Personalne Ministerstwa tworzy kartotekę składu osobowego poszczególnych urzędów, stale utrzymywaną w stanie aktualności.

2) Karty osobowe przyjętych do służby w urzędach podległych urzędników I kategorji i praktykantów I kategorji sporządza Biuro Personalne na podstawie kart ewidencyjnych, nadsyłanych Ministerstwu w myśl okólnika Nr. 48 z dnia 30 marca 1931 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 88). Karty osobowe wszystkich innych urzędników i funkcjonarjuszów niższych (pracowników kontraktowych) sporządza właściwa władza, która danego funkcjonarjusza mianowała lub przyjęła do służby.

3) Wystawiając dekret nominacyjny lub inny akt przyjęcia funkcjonarjusza do służby, władza podległa Ministerstwu Spraw Wewnętrznych sporządza równocześnie odpis dekretu lub aktu przyjęcia i odpis ten bezzwłocznie przesyła Ministerstwu, załączając albo kartę ewidencyjną (w 2 egzemplarzach), o ile przyjęcie dotyczy urzędnika lub praktykanta I kategorji, albo kartę osobową (w 1 egzemplarzu), o ile przyjęcie dotyczy osoby, nie będącej urzędnikiem (praktykantem) I kategorji.

4) O ile władza podległa wystawia dekret lub inny akt, którym: a) powoduje się jakakolwiek zmiana w poprzednim stosunku służbowym funkcjonarjusza (zmiana charakteru stosunku, tytułu służbowego, stopnia służbowego, miejsca służby), b) porucza się urzędnikowi pełnienie funkcji kierowniczej lub inspekcyjnej albo nadaje się prawo zastępowania starosty, c) zawiesza się funkcjonarjusza w służbie, uchyla zawieszenie, wdraża postępowanie dyscyplinarne lub wykonywa orzeczenie komisji dyscyplinarnej, d) wykonywa się zarządzenie o przeniesieniu funkcjonarjusza w stan nieczynny, wreszcie e) rozwiązuje się stosunek służbowy — to równocześnie z wydaniem takiego dekretu lub aktu dana władza przesyła Ministerstwu jego odpis.

5) Powyższe nie narusza w niczem zarządzeń co do sporządzania i nadsyłania Ministerstwu co kwartał „wykazu zmian", o którym mowa w punkcie III instrukcji o prowadzeniu kart ewidencyjnych i kwalifikacyjnych (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3 z 1931 r., poz. 88), oraz w punkcie 2 okólnika Nr. 13 z dnia 26 stycznia 1932 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 13), przyczem zarządzenia te uzupełnia się wyjaśnieniem, że wspomniane „wykazy" winny obejmować obok zmian, wynikających z dekretów władz Ministerstwu podległych także zmiany, które wynikają z dekretów Ministerstwa.

6) Co się tyczy funkcjonarjuszów, nie będących urzędnikami (praktykantami) I kategorji, a więc nie objętych kwartalnemi wykazami zmian, to władze podległe obowiązane są, poza nadsyłaniem odpisów dekretów, o których mowa w punkcie 4 niniejszego, zawiadamiać Ministerstwo tylko o zmianie nazwiska takiego funkcjonarjusza.

7) Obowiązujące dotychczas w tym przedmiocie okólniki: 1) Nr. 512 z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Zbiór Zarządzeń Min. Spr. Wewn. z r. 1931 str. 947, poz. 1), 2) Nr. 683 z dnia 14 października 1919 r. (Zbiór Zarządzeń str. 947, poz. 2), 3) Nr. 42 z dnia 10 marca 1922 r. (Zbiór Zarządzeń str. 947, poz. 3) i 4) Nr. 2 z dnia 4 stycznia 1926 r. (Zbiór Zarządzeń str. 949, poz. 8)—niniejszem uchyla się.

108.

Okólnik Nr. 73

z dnia 28 maja 1932 r.

(OB. 1027/10) o opakowaniu i zamknięciu przesyłek listowych nadawanych przez władze i urzędy państwowe.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Szczupłość rozporządzalnych przez urzędy kredytów na wydatki rzeczowe jak również konieczność stosowania w tych wydatkach najdalej posuniętej oszczędności skłoniły poszczególne urzędy wojewódzkie do używania przy przesyłce zwykłej korespondencji listowej kopert wyrabianych sposobem gospodarczym i tak zwanych kopert „nicowanych".

W myśl jednak rozporządzeń wykonawczych do § 50 ordynacji pocztowej ogłoszonej w Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 392 z 1931 r. poszczególne urzędy pocztowe domagały się nadawania przesyłek listowych w kopertach nowych, wyrobu fabrycznego.

Tego rodzaju postępowanie poszczególnych urzędów pocztowych spowodowało wystąpienie Min. Spr. Wewn. do Min. Poczt i Telegrafów o dopuszczenie stosowania do przesyłek listowych korespondecji zwykłej kopert „nicowanych" i wyrabianych sposobem gospodarczym.

Na skutek powyższego wystąpienia oraz ingerencji Ministerstwa Skarbu, Ministerstwo Poczt i Telegrafów w piśmie swem z dnia 23.XII.31 r. Nr. 4579/8 skierowanem do Dyrekcji Poczt i Telegrafów zarządziło między innemi co następuje:

„W związku z obecną sytuacją gospodarczą, wymagającą stosowania jak najdalej idących zasad oszczędności, na wniosek Ministerstwa Skarbu, Ministerstwo Poczt i Telegrafów uchyla niniejszem aż do odwołania, postanowienie przytoczonych przepisów wykonawczych do § 50 ordynacji pocztowej, co do używania do korespondencji władz i urzędów państwowych i ich organów kopert nowych, wyrobu fabrycznego i zezwala, aby urzędy pocztowe przyjmowały do przewozu pocztą jednak tylko korespondencję *zwykłą* także w kopertach przerabianych (nicowanych) lub sporządzonych z druków, wycofanych z użycia (makulatury) z wyłączeniem papieru gazetowego z zastrzeżeniem, że przesyłki listowe, wysyłane w takich kopertach co do ich zamknięcia i zabezpieczenia ich zawartości, muszą odpowiadać innym postanowieniom przytoczonych przepisów wykonawczych.

Na korespondencji urzędowej, przeznaczonej do państwowych władz i urzędów cywilnych, przesyłanej w kopertach nie nowych, w razie uszkodzenia mają urzędy pocztowe stwierdzić fakt uszkodzenia odpowiednią adnotacją, uwidocznić nazwę odsyłki, ich nadejścia, zaopatrzyć podpisami dwóch funkcjonarjuszów i odciskiem datownika i zabezpieczyć w odpowiedni sposób zawartość przesyłki".

Podając powyższe do wiadomości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza równocześnie używanie do przesyłek listowych korespondencji zwykłej wyłącznie kopert wyrabianych w sposób określony w powyższem zarządzeniu Min. Poczt i Tel.

Co do przesyłek listowych, zawierających korespondencję poufną i tajną obowiązuje nadal zarządzenie zawarte w okólniku Nr. 162 z dn. 10.IX.30 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. t. 2 str. 1741).

VII.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

109.

Pismo Nr. O. B. 21/6

z dnia 4 maja 1932 r.

o zmianie ustawy o opłatach stemplowych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości i stosowania odpis okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 26 kwietnia 1932 r. Nr. D. V. 10309/5/32 w sprawie zmian ustawy o opłatach stemplowych.

Skrót „u. o. s." oznacza ustawę o opłatach stemplowych; skrót „r. w. s." oznacza rozporządzenie wykonawcze do ustawy o opłatach stemplowych.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. V. 10309/5/32.

Warszawa,
dnia 26 kwietnia 1932 r.

Zmiana ustawy o opłatach stemplowych.

Do

wszystkich Izb Skarbowych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydziału Skarbowego), do Urzędów Opłat Stemplowych, oraz do wszystkich Urzędów Skarbowych.

I. W dniu 18 maja r. b. wejdzie w życie ustawa z dn. 18 marca 1932 r. w sprawie zmiany ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 340).

Ponieważ powołana nowela jest obszerna i już poprzednio ustawa o opłatach stemplowych wielokrotnie była nowelizowana, więc na podstawie upoważnienia zawartego w art. 178 u. o. s., został ułożony tekst jednolity, którego ogłoszenie w Dzienniku Ustaw nastąpi prawdopodobnie jeszcze przed dniem 18 maja r. b.

Również rozporządzenie wykonawcze do u. o. s. (Dz. U. R. P, z roku 1926 Nr. 123, poz. 713) — już wielokrotnie znowelizowane — wymaga dalszych zmian. Ponieważ dalsza nowelizacja tego rozporządzenia utrudniłaby stosowanie jego postanowień w praktyce, więc został ułożony tekst całkowity rozporządzenia wykonawczego, na skutek czego powołany tekst z roku 1926 wraz z nowelami przestanie obowiązywać. Ponieważ uzgodnienie z interesowanemi Ministerstwami potrwa jeszcze czas pewien, więc ogłoszenie nowego tekstu rozporządzenia wykonawczego nastąpi prawdopodobnie dopiero po dniu 18 maja r; b. Nowe rozporządzenie wejdzie w życie w dwa tygodnie po ogłoszeniu. Do tego czasu należy posługiwać się przepisami dotychczasowemi, ze zmianami, wynikającemi z powołanej na wstępie niniejszego okólnika ustawy z dnia 18-go marca r. b. (np. zamiast stawki 3 zł., wymienionej w zdaniu ostatniem § 3 r. w. s., należy stosować stawkę 5 zł.).

II. Najważniejsze ze zmian, które wprowadza nowela z dnia 18 marca 1932 r., są następujące:

1) Zasadnicza stawka opłat od *podań*, wnoszonych do urzędów państwowych, oraz od *świadectw*, wydawanych przez te urzędy wynosząca obecnie 3 zł. (na mocy art. 145 i 154) — zostaje podwyższona na 5 zł. Wyjątek stanowią świadectwa, wydawane przez sądy, co do których stawka zasadnicza w wysokości 3 zł. nie uległa zmianie. Nie ulega zmianie stawka w wysokości 50 gr. od każdego załącznika do podania, przewidziana w art. 145.

Stawka w wysokości 5 zł. ma zastosowanie do podań, które wpłyną począwszy od dnia 18 maja 1932 r.; nie ma zastosowania do podań, które wpłyną do dnia 17 maja r. b. włącznie, a zostaną załatwione w dniu 18 maja r. b. lub później.

Postanowienia, streszczone w punktach 1—8 niniejszego okólnika, mają zastosowanie do świadectw, które zostaną wydane począwszy od dnia 18 maja 1932 r., choćby podanie o wydanie świadectwa zostało wniesione przed tym dniem.

2) Opłata od zezwolenia na stałe prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, wymagającego *koncesji* — wynosząca dotychczas 20 zł. (art. 156 p. 5) — zostaje podwyższona na 40 zł.

3) *Wypisy* z aktów notarjalnych oraz sporządzone przez urzędy państwowe drugie i dalsze egzemplarze dokumentów urzędowych, równobrzmiące z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzone w podpis równorzędny (*duplikaty;* art. 157), będą podlegały opłacie w wysokości 2 zł. od każdej stronicy pełnej lub zaczętej.

4) Opłacie w wysokości 2 zł. będą również podlegały *odpisy* i *wyciągi*, sporządzone i poświadczone przez urzędy państwowe z wyjątkiem tych, które sporządza i poświadcza notarjusz; te ostatnie będą podlegały opłacie po 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy (zamiast dotychczasowej w kwocie 20 gr.).

5) *Poświadczenia zgodności z pierwopisem* wtóropisów, odpisów i wyciągów, sporządzonych nieurzędownie (art. 157 ustęp drugi) będą podlegały: a) w razie poświadczenia przez notarjusza opłacie po 50 gr. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy (zamiast dotychczasowych 20 gr.), b) w razie poświadczenia zgodności przez inny urząd państwowy opłacie w wysokości 1 zł. od każdej pełnej lub zaczętej stronicy (zamiast dotychczasowych 50 gr.).

6) *Poświadczenie własnoręczności* podpisu lub znaku ręcznego przez urząd państwowy — z wyjątkiem poświadczenia, dokonanego przez notarjusza (art. 158) — będzie podlegało opłacie w wysokości 1 zł. 50 gr. (zamiast dotychczasowej w wysokości 1 zł.).

7) Zostaje uchylone uwolnienie od opłat stemplowych, przewidziane w punkcie 22 art. 142, oraz wiążące się z powołanym przepisem postanowienie, zawarte w art. 160. Na przyszłość więc podanie o zezwolenie na urządzenie *widowiska* lub *koncertu* publicznego, (choćby dochód był przeznaczony w całości na cele społeczne, oświatowe lub kulturalne) będzie podlegało opłacie w wysokości 5 zł., oraz po 50 gr. od każdego załącznika, a zezwolenie na urządzenie widowiska lub koncertu publicznego — opłacie w wysokości 5 zł.

8) Zostają zwolnione od opłat stemplowych (na mocy nowego punktu 4 art. 161) świadectwa, wydawane celem przedstawienia ich zakładom *ubezpieczeń przymusowych* niemajątkowych (ubezpieczeń społecznych) dla stwierdzenia uprawnień ubezpieczeniowych.

Świadectwo tego rodzaju, wydane bez uiszczenia opłaty stemplowej, ma być przez urząd, wydający świadectwo, zaopatrzone w odpowiednią adnotację. W myśl nowego brzmienia art. 161 osoba, posiadająca świadectwo, o jakiem mowa — jeżeliby chciała przedstawić je nie instytucji ubezpieczeń społecznych, lecz innej osobie — ma uprzednio uiścić opłatę stemplową; w razie nieuiszczenia lub uiszczenia spóźnionego lub nieprawidłowego, urząd skarbowy wymierzy nakazem płatniczym należną opłatę wraz z podwyżką 5-ciokrotną. Rozporządzenie wykonawcze postanowi, że celem dodatkowego uiszczenia opłaty od świadectwa, o jakiem mowa, posiadacz świadectwa ma nakleić na świadectwie znaczki stemplowe i skasować je przez przepisanie swem nazwiskiem oraz datą skasowania.

9) Opłata od *pełnomocnictwa* zostaje podwyższona co do tych pełnomocnictw, które nie ograniczają się do upoważnienia w przedmiocie

zastępowania przed sądami lub innemi urzędami publicznemi. Co do pełnomocnictw w ten sposób ograniczonych, jak również co do pełnomocnictw upoważniających do odbioru sumy pieniężnej, pozostają w mocy postanowienia dotychczasowe, a więc w szczególności stawki w wysokości 3 zł., względnie 1 zł. Opłata od pełnomocnictw innego rodzaju (o ile nie mają zastosowania uwolnienia, przewidziane w art. 112) będzie wynosiła 5 zł. (zamiast dotychczasowych 3 zł.). Bedą więc podlegały opłacie w wysokości 5 zł. w szczególności: pełnomocnictwo ogólne (generalne), pełnomocnictwo, upoważniające do zawarcia umowy, upoważniające do zarządu pewnym przedmiotem majątkowym, pełnomocnictwo, upoważniające wprawdzie do zastępstwa przed sądem lub innym urzędem publicznym, albo do odbioru sum pieniężnych ale *nadto* również do innych czynności i t. p.

10) W art. 112, w punkcie 6, uległy skreśleniu wyrazy „wobec sądów", na skutek czego pełnomocnictwo, udzielone prawniczemu związkowi zawodowemu lub jego funkcjonarjuszowi albo udzielone przez taki związek, będzie wolne od opłaty również wówczas, gdy upoważnia do zastępowania członka związku wobec *urzędów administracyjnych* lub wobec *pracodawcy*.

11) W tymże art. 112 p. 7 otrzymał brzmienie następujące: „odpisy pełnomocnictw (art. 111 ustęp 3), składane sądowi, o ile są przeznaczone *dla uczestniczących w sprawie osób*". Na skutek tej zmiany będą wolne od opłaty nietylko odpisy pełnomocnictw, załączone do skargi, ale też załączone do pism, wnoszonych przez pozwanego.

12) Na mocy nowego punktu 12 art. 112 będą wolne od opłaty pełnomocnictwa, wystawiane w postępowaniu, tyczącem się *ubezpieczeń przymusowych* niemajątkowych (ubezpieczeń społecznych — przez ubezpieczonych lub członków ich rodzin).

13) Opłata od *pokwitowań*, wynosząca dotychczas 20 gr. (art. 136) zostaje podwyższona na 25 gr.

Zostały zwolnione od opłaty pokwitowania z odbioru czeku, pokwitowania wydane przez bank bankowi, oraz pokwitowania wystawione zagranicą.

Ministerstwo Skarbu zarządziło sporządzenie nowej kategorji znaczków stemplowych wartości 25 gr. Narazie jednak Ministerstwo Skarbu chce użyć zapas znaczków po 5 gr., wprowadzonych obwieszczeniem Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1924 r. (Monitor Polski Nr. 142, poz. 412). Te znaczki 5-groszowe — faktycznie nieużywane od 1927 r., ale dotychczas niewycofane, lecz wyraźnie nadal utrzymane na mocy § 1 (punktu 36) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 lutego 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 237) — zostaną w najbliższych dniach rozesłane kasom urzędów skarbowych. Zostanie rozesłany odrazu cały zapas tych znaczków, znajdujący się w Biurze Znaków Wartościowych; poszczególne kasy mają więc, gdy zapas znaczków 5-groszowych będzie na wyczerpaniu, zamówić znaczki 25-groszowe (zmniejszając oczywiście odpowiednio ilość zamawianych znaczków 20-groszowych). Dystrybutorzy są uprawnieni w razie sprzedaży nieparzystej ilości znaczków 25-groszowzch, żądać za *jeden* z tych znaczków (tylko za jeden, nie za każdy) tytułem opłaty właściwej wraz z dodatkiem 10%-owym 28 gr. (np. w razie sprzedaży 7 takich znaczków dystrybutor ma prawo żądać 1 zł. 93 gr.); w razie sprzedaży nieparzystej ilości znaczków 5-groszowych, dystrybutor ma prawo żądać za *jeden* z tych znaczków 6 gr. (np. w razie sprzedaży 7-miu takich znaczków ma prawo żądać 39 gr.).

14) Opłata w wysokości 3 zł., przewidziana w art. 139 (od niewymienionych w innych postanowieniach u. o. s.: aktów notarjalnych i sądowych oraz pism uwierzytelnionych notarjalnie lub sądownie) zostaje podwyższona na 5 zł., a przewidziana w tymże artykule oplata w wysokości 1 zł. ulega podwyższeniu na 2 zł.

15) Art. 10 i 11 ulegają zmianom, na skutek których stanie się zbędnem utrzymywanie w ewidencji (w R. U. B. II) przypadków, w których podstawę wymiaru opłaty stemplowej stanowi wartość zobowiązania do świadczeń perjodycznych. Mianowicie:

a) w przypadkach, w których świadczenie jest ustanowione na *oznaczoną ilość lat* lub ich części (do pewnego terminu kalendarzowego; punkt „b" art. 10), nie będzie miał zastosowania art. 11 i opłata zostanie obliczona tylko *raz jeden*, a mianowicie od sumy świadczeń perjodycznych, obliczonej za cały czas trwania zobowiązania — z tem jednak ograniczeniem, że w razie ustanowienia na czas, przewyższający 17 lat, należy wziąć za podstawę wymiaru iloczyn z pomnożenia należności rocznej przez 17.

b) w razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony (punkt „e" art. 10) obliczy się opłatę tylko *raz jeden*, biorąc za podstawę wymiaru iloczyn z pomnożenia należności rocznej przez 5.

c) w razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony z oznaczeniem jednak pewnego term'nu, do którego zobowiązanie trwać będzie niewątpliwie, obliczy się opłatę *raz jeden*, biorąc za podstawę wymiaru sumę dwóch iloczynów, a mianowicie iloczynu z pomnożenia należności rocznej przez ilość lat (względnie też ich części), przez które zobowiązanie będzie trwało niewątpliwie, oraz iloczynu z pomnożenia należności rocznej przez 5; suma obu iloczynów nie może jednak wynosić więcej niż iloczyn z pomnożenia należności rocznej przez 17.

Art. 11 nie będzie już miał zastosowania do przypadków, przewidzianych w art. 10, lecz zastosowanie jego będzie ograniczone do przypadków, wymienionych w ustępie drugim art. 9. Dotyczący tego przedmiotu § 11 r. w. s. nie ulegnie zmianie.

16) W myśl nowego brzmienia art. 9 może nastąpić ustalenie podstawy wymiaru niezwłocznie przez obliczenie prawdopodobnej sumy wszystkich świadczeń za cały czas trwania zobowiązania. Ministerstwo Skarbu upoważnia niniejszem urzędy skarbowe do stosowania powyższego przepisu w tych przypadkach, w których suma wszystkich świadczeń za cały czas trwania zobowiązania da się obliczyć w przybliżeniu, jeżeli ta suma, w przybliżeniu obliczona nie przewyższa 5.000 zł. Urzędy skarbowe mogą korzystać z tego upoważnienia zarówno wówczas, gdy pismo, podlegające opłacie, zostało przedstawione urzędowi skarbowemu przez podatnika w myśl zdania drugiego art. 22, jako też wówczas, gdy zostało przesłane urzędowi skarbowemu przez notarjusza lub sekretarjat sądowy (art. 27, ustęp drugi; art. 28, ustęp piąty; art. 29; art. 30 punkt 3, art. 31 ustęp piąty). Również może być zastosowany ustęp ostatni art. 9), o ile zachodzą warunki, wymienione wyżej w zdaniu drugiem niniejszego punktu 16) w przypadkach, które urząd skarbowy już zapisał do RUB. II bez względu na to, czy zapisanie do RUB. II nastąpiło przed dniem 18 maja 1932 r. czy po tym dniu.

III. Ministerstwo Skarbu poleca urzędom skarbowym, aby nie wymierzały podwyżek stemplowych od pism, sporządzonych w czasie od dnia 18 maja 1932 r. do końca sierpnia 1932 r., jeżeli opłata od danego rodzaju pism została podwyższona nowelą z dnia 18 marca 1932 r., a podatnik *uiścił* opłatę, obliczoną według przepisów, które obowiązywały przed dniem 18 maja b. r.

(—) W. Koszko
Dyrektor Departamentu.

110.

Pismo Nr. Pers. 1501/2

z dnia 4 maja 1923 r.

o wykazach zmian w stanie personelu zatrudnionego w administracji państwowej.

Do

I. P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie. Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach, Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

II. Do Pana Dyrektora Departamentu Służby Zdrowia.

Władze i urzędy powołane okólnikiem Nr. 55 z dnia 28.IV.1932 r. do sporządzania „wykazów zmian w stanie osobowym" mogą mieć trudności natury technicznej w opracowaniu materjału statystycznego, o ile prowadzone przez nie rejestry podwładnego personelu nie zawierają całego potrzebnego do sporządzenia wykazów materjału i to odpowiednio zgrupowanego.

Trudności te jeszcze się powiększą, gdy stanie się aktualnem opracowanie wykazy „C", o którym wspomina Instrukcja Pana Prezesa Rady Ministrów, dołączona do okólnika Nr. 55.

Wobec tego Ministerstwo Spraw Wewnętrzny opracowało do użytku służbowego wzór *„Rejestru personelu"* dający możność usystematyzowania w najprostszej formie całego materjału statystycznego odpowiednio do wymogów pomienionej instrukcji.

Wzór ten przesyła się przy niniejszem z dołączeniem „sposobu wypełniania rubryk rejestru" oraz z dołączeniem formularza wykazu C.

Sposób wypełniania rubryk w „rejestrze personelu".

Rubr. 4: Wykształcenie:

- Wd = wyższe z dyplomem
- Wn = wyższe nieskończone (przynajmniej 2 lata studjów lub egzaminy w zakresie 1 roku)
- $Z\frac{w}{śr}$ = zawodowe wyżej średniego
- Śr = średnie
- Śrn = srednie nieskończone (przynajmniej 6 klas gimn.)
- $Z\frac{n}{śr}$ = zawodowe niżej średniego
- Niż = niższe (szkoła powszechna lub 3 klas gimn.)
- In = inne, niż wykazano powyżej.

Rubr. 5: Charakter stosunku służbowego:

- s = stały urzędniczy
- p = prowizoryczny urzędniczy
- pr = praktykant
- kst = kontraktowy stały
- kc = kontraktowy czasowy

Rubr. 6: Z jakich kredytów płatny:

os = płatny z etatu osobowego
rz = „ z kredytów rzeczowych

Rubr. 7: Grupa uposażenia lub skala wynagrodzenia, np.:

VIII = grupa uposażenia VIII
w 900 = powyżej 900 złotych
900 = powyżej 800 do 900 złotych

Rubr. 8: Kategorja, np.:

II = kategorja II
fn = funkcjonarjusz niższy
n = nie należy do żadnej kategorji wg. ust. o służ. cyw.

Rubr. 9: Rodzaj funkcji:

Adk = administracyjna kierownicza
Ads = „ samodzielna
Adp = „ pomocnicza
fachp = fachowo-specjalna kierownicza
fachs = „ „ samodzielna
fachp = „ „ pomocnicza
man = manipulacyjna

Rubr. 10: Prawo do emerytury.

p = posiada prawo do emerytury
n = nie ma prawa do emerytury

Rubr. 11: Powód przybycia do służby:

Kn = świeżo przyjęty kandydat
Pnz = przeniesiony z innego zarządu państwowego
Pnw = przeniesiony z innego urzędu tego samego zarządu
In = inne powody

Rubr. 12: Powód ubycia:

Śm = śmierć
Ch = choroba
Wwz = przeniesienie w stan spocz. *zarządzeniem władzy* z powodu wieku i wysługi lat.
Wwp = przeniesienie w stan spocz. *na własną prośbę* z powodu wieku i wysługi lat.
Dy = zwolnienie lub wydalenie w drodze dyscyplinarnej
Re = redukcja
Pnz = przeniesiony do innego zarządu państwowego
Pnw = przeniesiony do innego urzędu tego samego zarządu
Wlp = zwolniony na własną prośbę (bez emerytury)
In = inne powody.

Rubr. 13: Stan nieczynny i wypowiedzenie:

N = przeniesiony w stan nieczynny
W = wypowiedziano stosunek służbowy.

Uwagi: Dla łatwiejszego usunięcia możliwych omyłek rubryki od 3 do 13 wypełnia się ołówkiem. Ołówek powinien być dobrze zaostrzony, ażeby litery występowały wyraźnie.

REJESTR PERSONELU.

Strona 1. U

L. p.	NAZWISKO I IMIĘ	Tytuł służb.	Wykształcenie	Charakt. stosunku służb.	Z jakich kred. płat.	Grupa uposaż. Skala wynagrodz.	Kategorja	Rodzaj funkcyj	Prawo do emer.	Powód przybycia	Powód ubycia	Stan niecz. i wypowiedzenie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Stan 1.I.1932:											
1	Romowicz Mieczysław	rad. w.	Wd	s	os	VI	I	Adk	—	—	—	—
2	Ochoczy Zenon.	ref.	Wd	s	os	VII	I	Ads	—	—	—	—
3	Piasecki Stanisław.	ref.	Wn	p	os	VIII	I	Ads	—	—	—	—
4	Grabina Teodor.	—	$Z \frac{w}{śr.}$	kst	rz	400	n	fachs	—	—	—	—
5	Żymła Kazimierz	sekr.	Śr.	s	os	IX	II	Adp	—	—	—	—
6	Kisiel Antoni.	sekr.	Śrn.	p	os	IX	II	Adp	—	—	—	—
7	Górny Paweł.	prakt.	Wd	pr	os	X	I	Adp	—	—	—	—
8	Pokorski Jerzy	rej.	Niż.	s	os	XI	III	man	—	—	—	—
9	Marciniak Jan	kanc.	Niż.	p	os	XI	III	man	—	—	—	—
10	Podkowianka Zofja	—	Niż.	kc	os	XII	n	man	—	—	—	—
	Razem.		3 Wd 1 Wn $1\ Z \frac{w}{śr.}$ 1 Śr 1 Śrn 3 Niż	4 s 3 p 1 pr 1 kst 1 kc	9 os 1 rz	1 VI 1 VII 1 VIII 2 IX 1 X 2 XI 1 XII 1 400	4 I 2 II 2 III 2 n	1 Adk 2 Ads 1fachs 3 Adp 3 man				
	Ubyło (1.I—1.IV.1932):											
1	Romowicz — w stan spocz. . .	rad. w.	1 Wd	1 s	1 os	1 VI	1 I	1 Adk	p	—	Wwp	—
—	Górny X — mianowany na stałe w VIII stop.	prakt.	—	1 pr	—	1 X	—	—	—	—	—	—
	Przybyło (1.I—1.IV.1932):											
1	Dowmont Bolesław.	rad. w.	1 Wd	1 s	1 os	1 VI	1 I	1 Adk	—	Pnz	—	—
—	Górny — mian. na stałe w VIII st.	ref.	—	1 s	—	1 VIII	—	—	—	—	—	—
	Stan 1.IV.1932:											
1—10	Razem.		3 Wd 1 Wn $1\ Z \frac{w}{śr}$ 1 Śr 1 Śrn 3 Niż	5 s 3 p 1 kst 1 kc	9 os 1 rz	1 VI 1 VII 2 VIII 2 IX 2 XI 1 XII 1 400	4 I 2 II 2 III 2 n	1 Adk 2 Ads 1fachs 3 Adp 3 man				
—	Marciniak — wypow. sł.. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	W

111.

Pismo Nr. OB. 53/2

z dnia 30 maja 1932 r.

w sprawie instrukcji dla dyżurujących urzędników kancelaryjnych w Min. Spraw Wewnętrznych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów.

W załączeniu przesyła się instrukcję dla dyżurujących urzędników kancelaryjnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych z prośbą o podanie do wiadomości wszystkich podległych urzędników.

Proszę zarazem P. P. Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów o zwrócenie uwagi podległym urzędnikom na p. 2 instrukcji, zabraniający przebywania w biurze informacyjno-podawczem urzędnikom poza urzędnikiem dyżurującym.

INSTRUKCJA

dla dyżurujących urzędników kancelaryjnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

1. Dyżury urzędników kancelaryjnych trwają w porze letniej w dni powszednie od godz. 15-ej do 20-ej, w soboty od godz. 13-ej min. 30 do 20-ej, a w porze zimowej w dni powszednie od godz. 15 min. 30 do 20-ej, w soboty zaś od godz. 14-ej do 20-ej. W niedziele i święta dyżury wyznaczane są na dwie zmiany: od 10-ej do 14-ej i od 14-ej do 18-ej.

2. Dyżury odbywają się w biurze informacyjno-podawczem, gdzie poza urzędnikiem dyżurującym nikomu z urzędników przebywać nie wolno, zgodnie z § 7 p. 5 instrukcji w sprawie chrony tajemnicy służbowej (okólnik Nr. 15 z 26 lipca 1931 r. Nr. OL. 217/1/pf) i p. 3 regulaminu kontroli osób, przybywających do gmachu Min. Spr. Wewn. w godzinach pozaurzędowych.

3. Dyżury wyznacza Naczelnik Kancelarji.

4. Dyżurny urzędnik spełnia następujące czynności:

a) odbiera pisma, wpływające do Min. Spr. Wewn. za pośrednictwem poczty lub telegrafu, doręczane od miejscowych i zamiejscowych władz, urzędów i instytucyj;

b) potwierdza odbiór przyjmowanych pism i depesz przez zamieszczenie *pełnego i czytelnego podpisu*, przy depeszach i pismach terminowych także i godziny w książkach doręczeń;

c) przesyła korespondencję pilną, adresowaną do Ministra lub p.p. Podsekretarzy Stanu do Sekretarjatu Ministra;

d) prowadzi książkę kontroli wpływającej korespondencji, odnotowując, o ile skieruje pismo do adresata lub do Sekretarjatu Ministra. Na drugi dzień kierownik biura informacyjno-podawczego przyjmuje korespondencję z dyżuru, sprawdzając z książką kontroli;

e) sporządza czystopisy pism i depesz;

f) ekspedjuje pisma i depesze poza obręb Ministerstwa przez gońca, posiłkując się rewersałami. Jeżeli dyżurny otrzyma do przepisania referat bez numeru odpowiedniego wydziału, winien wziąć zapasowy numer z kartoteki Sekretarjatu Ministra (zapasowy Nr. Min. znajduje się stale na dyżurze).

Dyżurny, wysyłając czystopis zaznacza na referacie, że wysłano z dyżuru, datę wysłania i przez kogo, ilość załączników oraz datę czystopisu. O ile podpisujący nie wstawił daty na czystopisie należy wpisać datę wysyłki. Na listach, co do których jest polecenie, żeby wysłać ekspresem, należy nalepić odpowiednią ilość znaczków pocztowych.

5. Kontrolę nad ścisłem wykonaniem powyższej instrukcji wykonywać będzie Wydział Ogólny.

6. Instrukcja obowiązuje od dn. 1 czerwca 1932 r.

Postanowienia § 17 Regulaminu Min. Spr. Wewn., dotyczące sprawy dyżurów urzędników innych kategoryj pozostają w mocy.

IX.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 marca 1932 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 24.III.1932 r. mianował z dniem 1 kwietnia 1932 r. prow. Wojewodę lubelskiego Świdzińskiego Bolesława Wojewodą lubelskim w dotychczasowym IV st. sł.

A) W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Mianowani:

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Peszes Józef — do odwołania asesorem VII st. sł. dnia 7.III.32 r.

naczelnik wydziału V st. sł. w Urzędzie wojewódzkim pomorskim w Toruniu Jarecki Stanisław — inspektorem ministerjalnym w dotychczasowym V st. sł. dnia 17.III.32 r.

prow. sekretarz X st. sł. w Starostwie grodzkiem krakowskiem Choczyński Adam — do odwołania referendarzem VIII st. sł. dnia 17.III.32 r.

pracownik kontraktowy w X grupie uposażenia Nowakowski Alfred — do odwołania sekretarzem X st. sł. dnia 20.III.32 r.

pracownik kontraktowy w VIII grupie uposażenia Kraszewski Lucjan — do odwołania asesorem VIII st. sł. dnia 25.III.32 r.

Przeniesiony:

asesor VIII st. sł. Szymański Edward — w obręb województwa krakowskiego dnia 17.III.32 r.

B) W Głównym Urzędzie Statystycznym.

Przeniesiona w stan spoczynku:

asesor VII st. sł. w stanie nieczynnym Jankowska Eleonora z dniem 16.III.1932 r.

C) W Państwowych Zakładach Służby Zdrowia:

Mianowany:

Dr. Dominikiewicz Mieczysław, kontraktowy Kierownik Działu Chemji w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie, prowizorycznym Dyrektorem Działu Chemji w V st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie dn. 16.III. 1932 r.

Zwolnieni:

Dr. Chromiński Cyprjan, prowiz. Kierownik w VII st. sł. Filji Państwowego Zakładu Higjeny w Lublinie, na zasadzie art. 62 ustawy o państw. służbie cywilnej z dn. 31 marca 1932 r.

Dr. Löwenhoff Kazimierz, prowiz. asystent w VIII st. sł. w Filji Państw. Zakładu Higjeny w Krakowie, na zasadzie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dn. 31 marca 1932 r.

Lubecka Zofja, prow. rejestrator w IX st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie, na zasadzie art. 62 ustawy o państw. służbie cywilnej, z dn. 31 marca 1932 r.

Pawlikowski Roman, prowiz. adjunkt kancelaryjny w X st. sł. w Filji Państwowego Zakładu Higjeny w Toruniu, na zasadzie art. 62 ustawy o państw. służb. cywilnej, z dn. 31 marca 1932 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

Dr. Kaczyński Stanisław, Kierownik w VI st. sł. Filji Państw. Zakłady Higjeny w Toruniu, z dniem 31 marca 1932 r.

D) We władzach wojewódzkich:

Mianowani:

w urzędzie wojewódzkim lwowskim

starosta powiatowy rawski VI st. sł. w Rawie Ruskiej Skarzyński Adam — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 2.III. 1932 r.

starosta powiatowy wrzesiński w VI st. sł. Chodakowski Bronisław — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 23.III.32 r.

w urzędzie wojewódzkim poznańskim:

starosta powiatowy śmigielski w VII st. sł. Ciemniewski Tadeusz — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 17.III.32 r.

starosta powiatowy doliński w VI st. sł. Rappé Mieczysław — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 31.III.32 r.

lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem stanisławowskiem Dr. Olszański Tadeusz — inspektorem lekarskim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 2.III.32 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Nożyński Stanisław — z Urzędu wojewódzkiego śląskiego do Starostwa powiatowego radomszczańskiego w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dnia 5.III.32 r.

sekretarz X st. sł. Straszyński Józef — z Urzędu wojewódzkiego warszawskiego do Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 30.III.32 r.

Zwolnieni ze służby

prow. referendarz VII st. sł. w Urzędzie wojewódzkim poznańskim Dr. Stolarzewicz Stanisław na zasadzie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 31.III.32 r.

referendarz VII st. sł. w Urzędzie wojewódzkim lwowskim Dr. Weryński Jan — wobec przejścia do służby w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dnia 15.III.32 r.

Przeniesieni w stan nieczynny uchwałą Rady Ministrów z dnia 24.III.32 r.

radca wojewódzki VI st. sł. w Urzędzie wojewódzkim poznańskim Dr. Kurowski Seweryn.

radca wojewódzki VI st. sł. w Urzędzie wojewódzkim stanisławowskim Dr. Kuryś Stefan.

Przeniesiony w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym naczelnik wydziału V st. sł. w Urzędzie wojewódzkim tarnopolskim Kadyi de Kadyihaza Tadeusz — dnia 17.III.32 r.

E) We władzach powiatowych:

Mianowani:

prow. starosta powiatowy zbaraski w VI st. sł. Muszyński Jerzy — starostą powiatowym zbaraskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 5.III.32 r.

prow. referendarz VII st. sł. i kierownik Starostwa powiatowego w Skałacie Bulicz Roman — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. z pozostawieniem na stanowisku kierownika Starostwa skałackiego dnia 5.III.32 r.

starosta powiatowy starosamborski w VI st. sł. Hawrot Stanisław — starostą powiatowym rawskim w Rawie Ruskiej w dotychczasowym VI st. sł. dnia 2.III.32 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik Starostwa powiatowego w Gródku Jagiellońskim Frączkowski Franciszek — starostą powiatowym gródeckim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 21.III. 1932 r.

starosta powiatowy tarnowski w VI st. sł. Dr. Skwarczyński Bolesław — starostą powiatowym sanockim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 23.III.32 r.

starosta powiatowy strzeliński w VI st. sł. Baranowski Włodzimierz — starostą powiatowym brzeskim w Brzesku w dotychczasowym VI st. sł. dnia 23.III.32 r.

starosta grodzki lwowski w VI st. sł. Gailas Leon — starostą powiatowym wrzesińskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 23.III.32 r.

starosta powiatowy sanocki w VI st. sł. Dr. Klimow Romuald — starostą grodzkim lwowskim w dotychczasowym VI st. sł. dn. 23.III.32 r.

starosta powiatowy brzeski VII st. sł. w Brzesku Dr. Döllinger Zygmunt — starostą powiatowym tarnowskim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 25.III.32 r.

prow. starosta oszmiański w VII st. sł. Suszyński Wiktor— starostą powiatowym oszmiańskim w dotychczasowym VII st. sł. dn. 31.III.32 r.

Dr. Riedel Otto do odwołania lekarzem powiatowym w VII st. sł. w Starostwie powiatowem będzińskiem dnia 23.III.32 r.

Przeniesieni:

prow. sekretarz X st. sł. Szatan Stanisław — ze Starostwa powiatowego opatowskiego w obręb województwa poznańskiego dnia 5.III.32 r.

referendarz VII st. sł. Zieniewicz Władysław — ze Starostwa powiatowego błońskiego do Starostwa powiatowego nowotomyskiego dnia 11.III.32 r.

asesor VIII st. sł. Mroczkiewicz Zygmunt— ze Starostwa powiatowego wilejskiego w obręb województwa pomorskiego dnia 15.III.32 r.

prow. asesor VII st. sł. Woyciechowski Karol — ze Starostwa powiatowego gniewskiego do Starostwa powiatowego sępoleńskiego —dnia 15 III.32 r.

referendarz VIII st. sł. Dr. Mazurkiewicz Władysław — ze Starostwa powiatowego kamioneckiego do Starostwa powiatowego stołpeckiego dnia 17.III.32 r.

referendarz VII st. sł. Rudnicki Edward — ze Starostwa powiatowego ostrołęckiego do Starostwa powiatowego szczuczyńskiego w Grajewie dnia 18.III.32 r.

referendarz VII st. sł. Kuroczycki Henryk— ze Starostwa powiatowego stołpeckiego do Starostwa powiatowego baranowickiego dnia 17.III. 1932 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Krzyś Stanisław— ze Starostwa powiatowego łomżyńskiego do Starostwa powiatowego tureckiego w Turku dnia 18.III.32 r.

referendarz VIII st. sł. Smietanko Stanisław — ze Starostwa powiatowego iłżeckiego do Starostwa powiatowego inowrocławskiego — dnia 18.III.32 r.

referendarz VIII st. sł. Musiał Lucjan — ze Starostwa grodzkiego północno-warszawskiego do Starostwa powiatowego iłżeckiego w Wierzbniku dnia 18.III.32 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik Starostwa powiatowego w Bohorodczanach Brzostyński Czesław — do Starostwa powiatowego dolińskiego z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 31 III.32 r.

lekarz powiatowy VI st. sł. Dr. Truszczyński Kazimierz ze Starostwa powiatowego strzelińskiego do Starostwa powiatowego mogileńskiego dnia 16.III.32 r.

lekarz powiatowy VII st. sł. Dr. Strzelichowski Stanisław ze Starostwa powiatowego kałuskiego do Starostwa powiatowego stanisławowskiego dnia 2.III.32 r.

lekarz powiatowy VII st. sł. Dr. Kamiński Rajmund — ze Starostwa powiatowego gniewskiego do Starostwa powiatowego brodnickiego dnia 9.III.32 r.

prow. lekarz powiatowy VIII st. sł. Dr. Błoński Walerjan— ze starostwa powiatowego makowskiego w Makowie Podhalańskim do Starostwa powiatowego kopyczynieckiego dnia 23.III. 1932 r.

lekarz powiatowy VIII st. sł. Dr. Pindelski Stanisław — ze Starostwa powiatowego żydaczowskiego do Starostwa powiatowego dobromilskiego dnia 9.III.32 r.

Zwolnieni ze służby:

pozostający w stanie nieczynnym referendarz VII st. sł. w Starostwie powiatowem wrzesińskiem Łuszczewski Tadeusz —z dniem 18.III.32 r. na zasadzie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

prow. lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem międzychodzkiem Dr. Lasociński Stanisław na własną prośbę z dniem 31.III.32 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

lekarz powiatowy VI st. sł. w Starostwie powiatowem oświęcimskiem Dr. Gałziński Franciszek—z dniem 31.III.32 r.

lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem skolskiem Dr. Sokal Jakób — z dniem 31.III.32 r.

lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem staro-samborskiem Dr. Soniewicki Tadeusz—z dniem 31.III.32 r.

pozostający w stanie nieczynnym lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem opoczyńskiem Dr. Gajdziński Stefan — z dniem 31.III.32 r.

lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem święciańskiem Dr. Soroko Karol— z dniem 31.III.32 r.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.